
TỈNH ỦY QUẢNG NINH
TRƯỜNG ĐTCB NGUYỄN VĂN CỪ
*

KỶ YẾU HỘI THẢO

**ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC CÔNG TÁC
GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ,
ĐẢNG VIÊN VÀ THẾ HỆ TRẺ TRONG THỜI KỲ MỚI**

Tháng 5

2022

MỤC LỤC

TT	BÀI VIẾT	TRANG
1	Báo cáo đề dẫn hội thảo Ths. Trần Thế Khoa, Phó Hiệu trưởng	1
2	Tăng cường vai trò lãnh đạo của đảng ủy Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ đối với giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ trong tình hình mới ThS. Trần Thế Khoa, Phó Hiệu trưởng	5
3	Giáo dục lý luận chính trị góp phần nâng cao sức chiến đấu của thế hệ trẻ trong công tác đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch ThS. Tô Thị Thanh Lê, GV Khoa Nhà nước và pháp luật	11
4	Giáo dục lý luận chính trị trực tuyến – xu hướng tất yếu trong bối cảnh công nghệ số hiện nay ThS. Nguyễn Đức Phương, GV Khoa Nhà nước và pháp luật	15
5	Tiếp tục đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận chính trị trong các giảng viên là đoàn viên thanh niên Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ ThS: Đào Thị Mai Hương, GV Khoa Xây dựng Đảng	20
6	Giáo dục lý luận chính trị cho đoàn viên để phấn đấu trở thành đảng viên Tg: Điều Thị Chuyên, Giáo viên Trung tâm Ngoại ngữ - Tin học	24
7	Giảng viên trẻ trường đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ nỗ lực góp phần nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho tuổi trẻ tỉnh Quảng Ninh Ngô Thị Ninh Dung, Giảng viên Khoa Xây Dựng Đảng	28
8	Vận dụng tư tưởng hồ chí minh về chăm lo thế hệ trẻ và giáo dục bồi dưỡng cho thế hệ trẻ hiện nay Ths. Nguyễn Minh Hải, Phó Trưởng khoa Nhà nước và Pháp luật	32
9	Nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị - giải pháp quan trọng góp phần khắc phục bệnh lười học lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên và thanh niên hiện nay. Ths Hoàng Thị Thu Hiền, Khoa Xây dựng Đảng	36
10	học tập và vận dụng tư tưởng hồ chí minh về công tác đào tạo, bồi dưỡng	41

	cán bộ giai đoạn hiện nay Ths Đặng Thị Kiều Liên, GV Khoa Nhà nước và pháp luật	
11	Thảo luận nhóm - một phương pháp giảng dạy tích cực hiệu quả đối với giảng dạy lý luận chính trị Ths. Nguyễn Thị Ngọc Lan, Giảng viên Khoa Nhà nước và pháp luật	44
12	Giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của đảng ThS Nguyễn Thị Thu Hiền, Phó trưởng Khoa Xây dựng Đảng	48
13	Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên hiện nay ThS. Nguyễn Thị Hương Giang, Phó Trưởng khoa Xây dựng Đảng	52
14	Đội ngũ giảng viên trẻ trường đào tạo cán bộ nguyên văn cù tích cực gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị Ths. Nguyễn Thị Nhị, GV Khoa Xây dựng Đảng	58
15	Đổi mới phương pháp giáo dục lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ hiện nay Thạc sĩ Nguyễn Đức Phương, GV Khoa Nhà nước và Pháp luật	61
16	Xác định các nội dung trong hoạt động giáo dục lý luận chính trị theo tư tưởng hồ chí minh Ths. Phan Đình Thái, Phòng Quản lý Đào tạo và nghiên cứu khoa học	66
17	Tư tưởng của chủ tịch hồ chí minh với công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ ThS Bùi Thị Huyền, GV Khoa Lý luận cơ sở	71
18	Một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đảng viên và thế hệ trẻ đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới ThS Đặng Thành Dương, GV Khoa Xây dựng Đảng	76
19	Sự cần thiết việc đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ trên địa bàn tỉnh quảng ninh ThS Đàm Thị Thư, GV Khoa Lý luận cơ sở	83
20	Thực trạng và giải pháp khắc phục bệnh lười học lý luận chính trị đối với một bộ phận cán bộ, đảng viên ThS Nguyễn Thị Thu Thùy, Phòng Quản lý Đào tạo và nghiên cứu khoa học	88

21	Đổi mới phương thức đánh giá chất lượng dạy và học trung cấp lý luận chính trị ở trường đào tạo cán bộ nguyên văn cử hiện nay Ths Trần Thị Thu Trang, Gv Khoa Nhà nước và Pháp luật	93
22	Phát huy vai trò của tổ chức đoàn các cấp trong công tác giáo dục lý luận chính trị cho thế hệ trẻ Ths. Chu Lữ Hồng Trang, GV Khoa Xây dựng Đảng	97
23	Xuất phát từ nhu cầu và lợi ích của thanh niên để đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị cho thế hệ trẻ Ths Tạ Văn Tú, Phó Trưởng phòng QLĐT&NCKH	103
24	Khắc phục tình trạng “lười học lý luận chính trị” của đoàn viên thanh niên - góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của đảng GV. Ths. Phạm Thị Vân Anh, GV Khoa Lý luận cơ sở	108
25	Giảng viên trường đào tạo cán bộ nguyên văn cử linh hoạt, sáng tạo trong hình thức giảng dạy lý luận chính trị thích ứng an toàn trong tình hình mới Ths Ngô Thị Tâm, GV Khoa Xây dựng Đảng	116
26	Trường đào tạo cán bộ nguyên văn cử tăng cường công tác giáo dục lý luận chính trị theo quan điểm đại hội xiii ThS. Phan Thị Hải Yên, Trưởng khoa Nhà nước và pháp luật	119
27	Nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay Ths. Nguyễn Thị Thanh Thùy, Phó trưởng khoa Lý luận cơ sở	127

BÁO CÁO ĐỀ DẪN HỘI THẢO KHOA HỌC
Đổi mới nội dung, phương thức công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ trong thời kỳ mới

Thạc sỹ Trần Thế Khoa
Phó Hiệu trưởng Trường ĐTCB Nguyễn Văn Cừ

Kính thưa các quý vị đại biểu, các nhà khoa học,
 Thưa toàn thể các đồng chí,
 Hằng năm, vào ngày 19/5, cùng với cả nước, chúng ta lại băng khuâng nhớ đến Bác Hồ kính yêu – lãnh tụ vĩ đại của Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta, người thầy vĩ đại của Cách mạng Việt Nam, Anh hùng Giải phóng dân tộc, Danh nhân Văn hóa thế giới, người chiến sĩ cộng sản quốc tế mẫu mực.

Toàn thể cán bộ, đảng viên, viên chức, người lao động Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tiếp tục học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 05 của Bộ Chính trị với những hành động thiết thực, ý nghĩa chào mừng kỷ niệm 132 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Kính thưa các quý vị đại biểu, các nhà khoa học,
 Thưa toàn thể các đồng chí,
 Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: “*Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông*”¹. Vì vậy, giáo dục lý luận chính trị phải luôn gắn với thực tiễn mới phát huy tốt vai trò chỉ đạo, dẫn dắt sự phát triển của thực tiễn. Nội dung giáo dục lý luận chính trị là ***giáo dục, truyền bá lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; giáo dục chuẩn mực đạo đức cách mạng; kinh nghiệm thực tiễn và cập nhật tri thức lý luận.***

Giáo dục lý luận chính trị là một trong những nhiệm vụ hết sức quan trọng trong công tác chính trị, tư tưởng của Đảng vì “*Không hiểu lý luận thì như người mù đi đêm*”.² Giáo dục lý luận chính trị để đấu tranh chống thói hư, tật xấu, khắc phục chủ nghĩa cá nhân, nâng cao trình độ lý luận cho cán bộ, đảng viên; nhằm cung cấp hệ thống tri thức, lý luận khoa học và quan điểm, chủ trương, đường lối cách mạng của Đảng để xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học và mục tiêu, lý tưởng cho các lực lượng cách mạng; là công cụ tư duy khoa học để nhận thức, nắm bắt được bản chất, tính tất yếu, tính quy luật vận động khách quan của lịch sử cách

¹ Hồ Chí Minh. *Toàn tập*. Nxb.Chính trị quốc gia Sự thật, H.1996, t.8, tr.496.

² Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.7, tr.231.

mạng Việt Nam; quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với các lĩnh vực của đời sống xã hội, để định hướng nhận thức và hành động thực tiễn.

Đảng ta luôn quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục lý luận chính trị. Nghị quyết số 32-NQ/TW, ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị chỉ rõ: *“Đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học, lấy người học làm trung tâm, người học tham gia tích cực vào quá trình đào tạo; giúp học viên tiếp tục tự học, bổ sung, mở rộng và nâng cao kiến thức, rèn luyện về phương pháp tư duy, khả năng vận dụng giải quyết tình huống thực tiễn”*. Tại Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 09/02/2018, Ban Bí thư Trung ương Đảng cũng đặt ra yêu cầu: *“Tiếp tục đổi mới nội dung giáo trình theo hướng giảng dạy, truyền thụ đầy đủ những nội dung cơ bản, cốt lõi của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cập nhật những học thuyết đương đại, vận dụng sáng tạo, tăng cường liên hệ thực tiễn”*.

Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ có nhiệm vụ giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trong tỉnh. Quán triệt các quan điểm, định hướng của Trung ương, của Tỉnh nhất là Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XV, trong thời gian qua, Nhà trường đã triển khai quyết liệt, đồng bộ nhiều giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trong Tỉnh. Đội ngũ cán bộ, giảng viên của Nhà trường luôn tích cực, sáng tạo để nâng cao chất lượng bài giảng trong các chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Đảng ủy, Ban Giám hiệu cũng đã chỉ đạo, tổ chức nhiều cuộc sinh hoạt chuyên môn để đổi mới nội dung, phương pháp trong hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; chú trọng nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học, nghiên cứu thực tế, tăng cường quản lý học viên trong tổ chức, quản lý các lớp. Trên cơ sở đó góp phần quan trọng vào việc phát huy tính chủ động, sáng tạo của học viên, giúp học viên tự học, bổ sung, mở rộng và nâng cao kiến thức, rèn luyện về phương pháp tư duy, khả năng vận dụng lý luận vào hoạt động thực tiễn công tác. Ngoài những bài giảng lý luận chính trị chất lượng, Nhà trường cũng chú trọng tổ chức các hoạt động ngoại khóa, các hội thi như: Hội thi Giảng viên dạy giỏi lý luận chính trị, Hội thi Báo cáo viên giỏi cấp trường, Hội thi Học viên học giỏi lý luận chính trị... Đây là những hoạt động thiết thực, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, trong đó có thế hệ trẻ. Với những giải pháp tích cực trên đây, đã không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức của Tỉnh, đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực đó, công tác giáo dục lý luận chính trị còn bộc lộ một số hạn chế như: Hoạt động thu thập, lưu trữ

thông tin về các chủ trương, nghị quyết của Đảng một cách có hệ thống để nâng cao chất lượng bài giảng còn hạn chế; việc cập nhật nội dung, thông tin về các nghị quyết của Đảng, nhất là nghị quyết đại hội, nghị quyết của cấp ủy địa phương vào một số bài giảng còn thiếu tính kịp thời, thiếu nhuần nhuyễn giữa lý luận với thực tiễn. Đặc biệt là việc nghiên cứu đối tượng học viên để thiết kế các nội dung, phương pháp giảng dạy chưa có sự đột phá. Việc đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị dựa trên nhu cầu, lợi ích, tâm lý của học viên là cán bộ trẻ chưa được quan tâm đúng mức.

Chương trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị của Nhà trường hướng tới mục tiêu: Trang bị kiến thức cơ bản về lý luận chính trị; củng cố, nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, kỹ năng lãnh đạo, quản lý; kỹ năng tổ chức thực hiện nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước, Nhân dân giao phó; rèn luyện năng lực vận dụng kiến thức kinh điển Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước vào thực tiễn công tác. Để hoạt động giáo dục lý luận chính trị của Nhà trường có hiệu quả thiết thực, gắn lý luận với thực tiễn, đòi hỏi phải có các giải pháp tổng thể, trong đó, một trong những giải pháp hết sức quan trọng là xác định và phân loại đối tượng học viên, chú trọng đến thế hệ trẻ để có những nội dung chương trình, phương thức giáo dục lý luận chính trị phù hợp nhu cầu, lợi ích, tâm lý của học viên, nhất là cán bộ trẻ. Hình thức giáo dục lý luận chính trị cũng cần phải được đổi mới theo hướng phong phú, đa dạng, thiết thực và hấp dẫn hơn.

Với ý nghĩa và những lý do trên đây, Hội thảo khoa học có các nhiệm vụ:

Một là: Nghiên cứu, phân tích, làm rõ cơ sở lý luận, cơ sở thực tiễn của việc đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay.

Hai là: Trao đổi, chia sẻ những kinh nghiệm của các cơ quan, đơn vị, các giảng viên trong việc phân loại đối tượng học viên, chú trọng đến thế hệ trẻ để có những nội dung chương trình, phương thức giáo dục lý luận chính trị phù hợp nhu cầu, lợi ích, tâm lý của học viên là cán bộ trẻ.

Ba là: Đề xuất phương hướng với Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhằm đẩy mạnh, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ về lý luận chính trị. Tìm ra những giải pháp đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị theo hướng thiết thực, hiện đại, hiệu quả, cập nhật kiến thức, kết quả nghiên cứu trong và ngoài nước phù hợp đối tượng học viên. Kiên quyết ngăn chặn tình trạng lười học lý luận chính trị của cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên.

Bốn là: Đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phê phán các quan điểm sai trái. Nâng cao tính chủ động, phát hiện, dự báo âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch. Hội thảo giúp cán bộ, đảng viên,

nhất là đoàn viên thanh niên nhận diện những luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch, góp phần ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của một bộ phận cán bộ, đảng viên.

Năm là: Tham mưu với Đảng ủy, Ban Giám hiệu để có những đề xuất với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ phù hợp, đảm bảo chất lượng, hiệu quả.

Học tập lý luận chính trị là để bồi dưỡng thế giới quan khoa học và nhân sinh quan cách mạng, qua đó làm việc hiệu quả hơn. Đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị hiện nay có ý nghĩa rất quan trọng đối với nâng cao chất lượng công tác giáo dục lý luận chính trị theo hướng thiết thực, hiện đại, hiệu quả, góp phần gắn lý luận với thực tiễn trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Qua đó, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên thật sự tiên phong, gương mẫu, có phẩm chất, năng lực, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Kính chúc các quý vị đại biểu, các nhà khoa học và toàn thể các đồng chí sức khỏe, hạnh phúc, thành đạt! Chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!

Trân trọng cảm ơn!

**TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG ỦY
TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ ĐỐI VỚI GIÁO DỤC
LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN VÀ THẾ HỆ TRẺ
TRONG TÌNH HÌNH MỚI**

*Thạc sỹ Trần Thế Khoa
Phó Hiệu trưởng Trường ĐTCB Nguyễn Văn Cừ*

Lý luận chính trị ở Việt Nam hiện nay bao hàm hệ thống quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng trên các lĩnh vực của đời sống xã hội, lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, xây dựng Đảng... Giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ luôn là một nhiệm vụ trọng tâm trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội, hội nhập và phát triển đất nước. Trong những năm qua, Đảng ủy Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ đã phát huy hiệu quả vai trò lãnh đạo đối với giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên và Nhà trường đã có những bước đột phá trong giảng dạy lý luận chính trị, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng của Nhà trường, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên vừa “hồng” vừa “chuyên”.

Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ coi công tác chính trị, tư tưởng là nhiệm vụ trọng tâm trong công tác xây dựng Đảng, đồng thời quan tâm đến giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, nhất là thế hệ trẻ. Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường đã chỉ đạo lồng ghép nội dung công tác tư tưởng và các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng vào bài giảng lý luận chính trị và các buổi sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt chi đoàn. Đảng ủy Nhà trường chỉ đạo Chi đoàn thanh niên thực hiện tốt khẩu hiệu hành động “Tuổi trẻ Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ đoàn kết, tiên phong, sáng tạo, kỷ cương, phát triển”. Trên cơ sở bám sát mục tiêu, các nhiệm vụ, giải pháp của Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”, Đảng ủy Nhà trường tập trung đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục và vận động đoàn viên thanh niên là đảng viên thấy được ý nghĩa, vai trò, sự cần thiết của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ. Đảng ủy Nhà trường cũng chủ động, kịp thời cung cấp thông tin chính thống về tình hình trong nước và thế giới cho thanh niên; chú trọng tuyên truyền các phong trào thi đua yêu nước, gương người tốt, việc tốt, phản bác các luận điệu, thông tin sai trái, tăng sức đề kháng cho thế hệ trẻ trước sự chống phá của các thế lực thù địch. Cùng với đó, Đảng ủy Nhà trường chỉ đạo xây dựng môi trường lành mạnh, tạo điều kiện để người trẻ học tập, rèn luyện, phấn đấu, trưởng

thành. Hệ thống chỉ tiêu được cụ thể hóa và Đảng ủy Nhà trường quan tâm, chỉ đạo thường xuyên để Chi đoàn thanh niên phấn đấu đạt được kết quả tốt nhất của hệ thống chỉ tiêu. Theo đó, 100% đoàn viên thanh niên được học tập, quán triệt, tuyên truyền về các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, của Đoàn Thanh niên, chính sách, pháp luật của Nhà nước, được giáo dục truyền thống cách mạng, đạo đức, lối sống, văn hóa thông qua các buổi tọa đàm, sinh hoạt chuyên đề và các chương trình ngoại khóa khác. Ngoài ra, 100% đoàn viên thanh niên tham gia cải cách hành chính như xử lý văn bản, trao đổi, phối hợp công việc trên môi trường mạng..., cam kết thực hiện nghiêm túc kỷ luật, kỷ cương hành chính, tác phong, nghiệp vụ; xây dựng nếp sống văn hóa, giữ gìn đạo đức nghề nghiệp; tham gia các hoạt động thiện nguyện, tình nguyện như hiến máu nhân đạo, xây dựng nông thôn mới, bảo vệ môi trường...

Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường cũng chỉ đạo sát sao việc đổi mới phương pháp giảng dạy với các hoạt động tương tác trong giờ học giữa giảng viên, với học viên, giữa học viên với học viên, làm việc nhóm, thuyết trình, phản biện. Điểm nổi bật của phương pháp giảng dạy tích cực là thủ pháp nhập vai và trò chơi trong giảng dạy lý luận chính trị. Do vậy, học viên thích thú với bài giảng hơn và chất lượng dạy và học được nâng cao. Trong khi sử dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, giảng viên luôn có ý thức đưa nội dung về công tác tư tưởng cũng như cập nhật nội dung của các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng vào bài giảng nhằm nâng cao nhận thức của học viên cũng như củng cố niềm tin của học viên đối với sự lãnh đạo của Đảng, sự điều hành của Chính phủ liên chính, hành động, kiến tạo, đồng thời khơi dậy niềm tự hào về truyền thống vùng Mỏ bất khuất, kiên cường và sự năng động trong phát triển kinh tế - xã hội của một tỉnh được ví như hình ảnh thu nhỏ của đất nước.

Tuy nhiên, trong lãnh đạo công tác nghiên cứu lý luận vẫn còn tồn tại những hạn chế cần được khắc phục. Theo đó, một số kết quả nghiên cứu lý luận mới chậm được khai thác và ứng dụng trong thực tiễn. Đảng ủy Nhà trường đã có sự quan tâm đến công tác tổng kết thực tiễn; tuy nhiên, kết quả còn ở mức khiêm tốn, chưa có sự đột phá, chưa có cách làm hay và hiệu quả. Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường cũng đã có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc áp dụng kết quả các đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh, cấp trường vào thực tiễn công việc; tuy nhiên, kết quả ứng dụng của một số đề tài còn thấp. Một bộ phận giảng viên chưa thường xuyên cập nhật nội dung và chậm đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận chính trị. Cùng với đó, hình thức nghiên cứu thực tế còn chậm đổi mới, thiếu tính đột phá, sáng tạo.

Từ tình hình trên, công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trong thời gian tới cần tập trung một số nhiệm vụ cơ bản như sau:

Một là, các cấp ủy đảng, chính quyền từ trung ương đến địa phương, nhất là người đứng đầu quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp, toàn diện công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, thực hiện thống nhất trong toàn bộ hệ thống chính trị. Tiếp tục nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về tầm quan trọng của nghiên cứu, học tập lý luận chính trị trong điều kiện mới, chất lượng, trình độ nhận thức lý luận là phẩm chất cơ bản của chất lượng đội ngũ cán bộ. Kiên quyết ngăn chặn tình trạng lười học lý luận chính trị của cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền phải nêu gương về ý thức, thái độ học tập lý luận chính trị, coi đây là công việc thường xuyên, là nhu cầu tự thân của mỗi cán bộ, đảng viên. Trong từng nhiệm kỳ đại hội Đảng, cấp ủy đảng, chính quyền phải xây dựng kế hoạch hằng năm, căn cứ theo từng đối tượng cán bộ, đảng viên để xây dựng nội dung, chương trình, loại hình tổ chức học tập phù hợp. Đề cao trách nhiệm tự học, tự nghiên cứu của cá nhân, phát huy vai trò của tổ chức, chi bộ đảng trong kiểm tra, giám sát, tổ chức thực hiện. Kết quả học tập là một tiêu chí đánh giá chất lượng cán bộ, đảng viên.

Hai là, đề cao vai trò nêu gương của cấp ủy, lãnh đạo, nhất là người đứng đầu. Về lập trường tư tưởng, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường có sự chỉ đạo, định hướng nhằm giữ vững lập trường tư tưởng chính trị đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên, viên chức, người lao động. Lãnh đạo cần phải nêu gương cho nhân viên, thế hệ trước nêu gương cho thế hệ sau, đảng viên nêu gương trước quần chúng. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”¹. Mỗi cán bộ, đảng viên, trong đó có đảng viên là đoàn viên thanh niên cần phải nhận thức rõ và đi đầu trong đấu tranh với những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương (khóa XII), Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XIII) về “Đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” gắn với Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị (khóa XIII) về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị (khóa XII) về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Cần phải thường xuyên tự phê bình và phê bình, tự soi, tự sửa theo phong cách Hồ Chí Minh và theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương (các khóa XI, XII, XIII). Mỗi cán bộ, giảng viên cần phải thông tư tưởng trong việc cập nhật kiến thức, đổi mới phương pháp giảng dạy và lồng ghép những nội dung mang tính nhân văn, tính giáo dục, tính chiến đấu cao vào bài giảng. Ngoài ra, mỗi cán bộ, giảng viên sẵn sàng góp ý cho đồng nghiệp, tiếp thu ý kiến

phê bình về đạo đức, lối sống, về chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm... Về rèn luyện đạo đức, lối sống, tác phong, mỗi cán bộ, giảng viên cần phải kiên quyết đấu tranh với cái sai, bảo vệ cái đúng. Cần phải khiêm tốn, giản dị, trung thực, chân thành, cởi mở, thấu hiểu tâm tư, nguyện vọng của người cấp dưới, của đồng nghiệp, không vụ lợi, luôn đặt lợi ích tập thể lên trên hết. Cần phải tu dưỡng đạo đức suốt đời. Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hằng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”².

Ba là, đẩy mạnh tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, bổ sung và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong điều kiện mới, vận dụng sáng tạo vào thực tiễn cách mạng Việt Nam. Đây là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc, phù hợp với bản chất cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, có ý nghĩa quan trọng đối với chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, thế hệ trẻ. Bên cạnh các định hướng nghiên cứu lớn, quan trọng đã được nêu trong Nghị quyết số 37-NQ/TW, ngày 09/10/2014 của Bộ Chính trị (khóa XI) về “công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030”, cần phải xác định những vấn đề trọng điểm cần nghiên cứu, làm rõ những nội dung căn bản, giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; chỉ rõ những vấn đề cần bổ sung, phát triển, những nội dung trong thực tiễn cần được giải quyết, đặc biệt dưới tác động của toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, sự chuyển đổi số toàn diện, các yếu tố thời đại, những vấn đề đặt ra trong thực tiễn xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Tổ chức tổng kết thực tiễn những mô hình hay, kinh nghiệm trong và ngoài nước, phát huy dân chủ, sáng tạo trong nghiên cứu lý luận chính trị và giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, thế hệ trẻ một cách bài bản, thiết thực và hiệu quả. Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường tiếp tục tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo để các nội dung liên quan đến tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận sẽ có những chuyển biến tích cực trong thời gian tới. Đây cũng là một trong các tiêu chí xây dựng trường chính trị chuẩn mức 1 mà Nhà trường đang phấn đấu về đích vào cuối năm 2022.

Bốn là, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng theo hướng thiết thực, hiện đại, phù hợp đối tượng; hoàn thiện các văn bản quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước liên quan đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, tiêu chuẩn hóa đối với cán bộ, đảng viên. Tiếp tục đổi mới dạy và học các môn lý luận chính trị, đảm bảo thiết thực, hiệu quả, cập nhật kiến thức mới, kết quả nghiên cứu trong và ngoài nước. Chương trình đào tạo, bồi dưỡng phải đảm bảo tính sư phạm, khoa học, liên thông, tránh

trùng lặp. Đổi mới mạnh mẽ phương pháp giảng dạy, ứng dụng công nghệ hiện đại, phát huy khả năng tự nghiên cứu, sáng tạo của người học. Chú trọng nâng cao trình độ, trau dồi bản lĩnh chính trị, rèn luyện phong cách, đạo đức cho giảng viên lý luận chính trị. Đảng ủy Nhà trường đã có chủ trương về nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học, tăng cường các đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh, cấp trường, tổ chức hội thảo khoa học, tọa đàm khoa học, nghiên cứu thực tế, chú trọng viết sách chuyên khảo, viết bài cho hội thảo khoa học, bản tin Thông tin lý luận và thực tiễn... Đảng ủy Nhà trường xây dựng chương trình công tác, trong đó có lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức Hội thi Giảng viên dạy giỏi, Hội thi Báo cáo viên giỏi, Hội thi Học viên học giỏi lý luận chính trị... Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường cũng quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc cập nhật kiến thức, tăng cường tính thực tiễn trong bài giảng; đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận chính trị của đội ngũ giảng viên. Theo đó, phương pháp giảng dạy tích cực được phát huy hiệu quả với phương pháp đóng vai trong tiểu phẩm tình huống, xử lý tình huống, các kỹ thuật giảng dạy tiên tiến như: bể cá vàng, cây vấn đề, khung xương cá, khăn trải bàn, tia chớp, trò chơi truyền hình (tìm hiểu kiến thức) như Vua tiếng Việt, Ai là Triệu phú, Hành trình Văn hóa... Với sự cập nhật nội dung, tăng cường tính thực tiễn và đổi mới mạnh mẽ phương pháp giảng dạy, bài giảng lý luận chính trị sẽ hấp dẫn người học, qua đó khẳng định vị thế, uy tín của Nhà trường.

Năm là, tích cực đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phê phán các quan điểm sai trái, thù địch. Nâng cao tính chủ động, phát hiện, dự báo âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, đặc biệt là trên mạng xã hội như Facebook, tiktok, youtube..., chủ động cung cấp thông tin, đảm bảo nhanh nhạy, hiệu quả. Quán triệt quan điểm xây và chống trong phê phán quan điểm sai trái, thù địch với ngăn chặn đẩy lùi “tự diễn biến, tự chuyển hóa”, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên. Đảng ủy Nhà trường tiếp tục phát huy vai trò lãnh đạo thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22/10/2019 của Bộ Chính trị, khóa XII về “bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Theo đó, cần phải tăng cường thông tin tích cực, tuyên truyền giáo dục chính trị, tư tưởng, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho cán bộ, đảng viên và người trẻ, khắc phục tình trạng thiếu thông tin dẫn dắt, định hướng trên không gian mạng, dẫn đến mơ hồ, mất cảnh giác trước âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, phản động lợi dụng Internet, mạng xã hội để phát tán thông tin suy diễn, xuyên tạc, bịa đặt chống phá Đảng, Nhà nước, chế độ; tạo môi trường dân chủ, khuyến khích cán bộ, đảng viên, viên chức, người lao động, nhất là đoàn viên thanh niên tham gia phản biện xã hội, tích cực đóng góp ý kiến khi đưa ra chủ trương, chính sách, quy

chế mới, tạo lòng tin và sự đồng thuận trong toàn trường.

Đảng lãnh đạo công tác lý luận bằng việc xác định quan điểm, phương hướng nghiên cứu, định hướng việc xây dựng các cơ quan nghiên cứu, phát triển đội ngũ cán bộ lý luận, xây dựng chính sách khuyến khích tài năng và lao động sáng tạo, tạo điều kiện cần thiết cho hoạt động nghiên cứu lý luận. Đảng ủy Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tiếp tục tăng cường vai trò lãnh đạo đối với giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên thật sự tiên phong, gương mẫu, có phẩm chất, năng lực, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

1 Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb.Chính trị quốc gia, H.1995, t.5, tr.263.

2 Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb.Chính trị quốc gia, H.2011, t.11, tr.612.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ GÓP PHẦN NÂNG CAO SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA THỂ HỆ TRẺ TRONG CÔNG TÁC ĐẤU TRANH, PHẢN BÁC CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH

Tô Thị Thanh Lê - Khoa Nhà nước và pháp luật

Ngày 22/10/2018, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 35-NQ/TW về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Nghị quyết khẳng định: “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là bảo vệ Đảng, Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng; bảo vệ nhân dân, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam; bảo vệ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước”. Đây là một nội dung “cơ bản, hệ trọng, sống còn” của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng nhằm đáp ứng yêu cầu cấp bách của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, của cả hệ thống chính trị; là công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp; của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, của từng cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu. Theo đó, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch cũng là lĩnh vực mà thế hệ trẻ Việt Nam - lực lượng dự bị hùng hậu của cách mạng nước ta phải tiên phong.

Để nâng cao ý chí, sức chiến đấu của thế hệ trẻ Việt Nam trong đấu tranh chống âm mưu “diễn biến hòa bình”, các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, giải pháp quan trọng hàng đầu chính là nâng cao chất lượng công tác giáo dục lý luận chính trị.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên quan tâm đến công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên. Trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” (năm 1947), Người chĩa rằng: Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi.

Theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh giáo dục lý luận chính trị là quá trình tác động vào đối tượng bằng cách trình bày, giải thích một cách khoa học những khái niệm, những quy luật, những quan điểm... nhằm làm cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nắm được những kiến thức về chủ nghĩa Mác-Lênin, về đường lối, chính sách của Đảng, nâng cao phẩm chất

cách mạng và năng lực hoạt động thực tiễn của họ, hướng dẫn họ vận dụng những hiểu biết ấy vào cuộc sống.

Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tỉnh Quảng Ninh là đơn vị sự nghiệp trực thuộc Tỉnh ủy. Trường có chức năng tổ chức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý của hệ thống chính trị cấp cơ sở, cán bộ, công chức, viên chức ở địa phương về lý luận chính trị - hành chính; chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; kiến thức và chuyên môn, nghiệp vụ về công tác xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội; kiến thức về một số lĩnh vực khác; tham gia tổng kết thực tiễn, nghiên cứu khoa học về xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị ở địa phương. Từ chức năng, nhiệm vụ được xác định, Nhà trường giữ vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền, giáo dục, bồi dưỡng kiến thức lý luận chính trị, củng cố niềm tin cho học viên và nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội.

Những năm gần đây, đội ngũ cán bộ trẻ ngày càng được các cấp ủy đảng, thủ trưởng các cơ quan, đơn vị quan tâm, cử tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng tại Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ. Đây là lực lượng cán bộ nguồn trong các cơ quan của Đảng và bộ máy chính quyền địa phương. Thế hệ học viên trẻ năng động, sáng tạo, có khả năng tiếp thu nhanh. Tuy nhiên, thế hệ trẻ cũng đang phải đối mặt với những khó khăn, thử thách không nhỏ, kẻ thù trong nước và quốc tế đã và đang tìm mọi cách kích động lôi kéo chống phá chế độ, gây mất ổn định chính trị. Thực tiễn đó đặt ra cho thế hệ trẻ hiện nay vấn đề tự rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng để vượt qua và biến những thách thức thành cơ hội phát triển đất nước.

Do đó, Nhà trường xác định công tác giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng góp phần nâng cao sức chiến đấu của các thế hệ học viên đặc biệt là thế hệ trẻ trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Trước hết, Nhà trường xác định mỗi cán bộ, giảng viên giữ vai trò là những chiến sĩ tiên phong trong cuộc đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Vì vậy, Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường đặc biệt quan tâm đến công tác, bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức, sự nêu gương cũng như năng lực chuyên môn, nhất là phương pháp giảng dạy. Trong triển khai giảng dạy các học phần về Chủ nghĩa Mác-Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh các giảng viên luôn chủ động cập nhật tinh thần các nghị quyết của Đảng, các chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương những nội dung mới của Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nghị quyết của Đại hội Đảng bộ lần thứ XV của tỉnh. Cùng với việc đổi mới, cải tiến nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy, phải xây dựng cơ sở vật

chất, kỹ thuật từng bước hiện đại nhằm phục vụ tốt nhất cho công tác giảng dạy và học lý luận chính trị.

Hiện nay, lợi dụng sự phát triển mạnh mẽ của Internet và các trang mạng xã hội, các thế lực thù địch đã đưa ra những thông tin xấu, độc nhằm kích thích sự nghi ngờ, phủ định sạch trơn những giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với những luận điệu xuyên tạc như: chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh đã lạc hậu, lỗi thời không còn phù hợp với thời đại hiện nay nữa và một đảng lấy tư tưởng, lý luận đã “lạc hậu, lỗi thời” thì không thể có cơ sở để lãnh đạo đất nước phát triển khi thực tế khách quan đã thay đổi. Các tin, bài viết chủ yếu tác động vào mặt tâm lý, kích động thế hệ trẻ và những nhóm đối tượng thiếu hiểu biết hoặc hiểu biết chưa đầy đủ để tạo sức mạnh chống phá.

Để ngăn chặn những thủ đoạn tinh vi đó của các thế lực thù địch, thông qua các bài giảng lý luận chính trị, đội ngũ giảng viên đã trang bị cho học viên những nhận thức sâu sắc và đầy đủ những nội dung trong Cương lĩnh, đường lối, chiến lược, sách lược của Đảng, Nhà nước để củng cố vững chắc nền tảng tư tưởng trong nhận thức, phân tích, đánh giá và hoạt động thực tiễn, nhằm đấu tranh chống lại quan điểm sai trái của các thế lực thù địch, phản động; Tăng cường giáo dục, phổ biến cho học viên hiểu biết đầy đủ, đúng đắn về cách thức, hoạt động và nội dung chống phá của các thế lực thù địch trên mạng Internet, nhất là những tin tức về các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước. Nâng cao trình độ, kiến thức, bản lĩnh chính trị cho học viên nhất là kỹ năng sử dụng mạng xã hội, giúp học viên có thể tự thẩm định, đánh giá các thông tin; nhận diện, phân biệt được đâu là tin thật, đâu là tin giả, tin độc hại, tăng cường khả năng “đề kháng” trước những thông tin tiêu cực, xuyên tạc, bịa đặt, đồng thời tích cực đấu tranh phản bác các thông tin đó. Chỉ dẫn, tuyên truyền cho học viên nắm rõ thông tin nào là thông tin chính thống, những thông tin đã được Đảng và Nhà nước ban hành và có hiệu lực, những tin tức cung cấp từ cơ quan chính quyền, cơ quan có thẩm quyền.

Cần phải nhấn mạnh rằng, trong giai đoạn hiện nay, với sự phát triển như vũ bão của công nghệ thông tin, thời kỳ mà một hoạt động, một tin tức dù là trọng đại hay nhỏ nhất, mỗi người bất kỳ đều có thể trở thành người đưa tin với các hình ảnh, cách viết, cách suy nghĩ hoàn toàn theo lối cá nhân của họ. Báo chí có thể chưa kịp viết, chưa kịp đăng nhưng thông tin về một hoạt động bất kỳ có thể đã lan nhanh trong cộng đồng một cách chóng mặt, nhất là trong giới trí thức, học sinh, sinh viên. Do đó giáo dục lý luận chính trị, tư tưởng trong nhà trường là công tác dự báo, phòng ngừa và chuẩn bị sẵn sàng giúp học viên ‘miễn dịch’ với những thông tin không chính thống. Qua đó, đội ngũ học viên sẽ nhận thức và thực hiện tốt trách nhiệm của mình

trong sử dụng mạng xã hội, thực hiện nghiêm những điều đảng viên không được làm...

Bên cạnh đó, trong các bài giảng về Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, giảng viên luôn chú trọng tăng cường bồi dưỡng kiến thức lịch sử, truyền thống anh hùng, tinh thần bất khuất, kiên trung của cha ông ta, từ đó bồi dưỡng, vun đắp lòng yêu nước, ý thức tự hào, tự tôn dân tộc, gia tăng sức mạnh chính trị và tinh thần, để đây thực sự trở thành động lực giúp thế hệ học viên trẻ thực hiện thắng lợi trọng trách xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đồng thời, qua các bài giảng lý luận chính trị, các giảng viên tuyên truyền những thành tựu của công cuộc đổi mới, chú trọng tuyên truyền nhiệm vụ đẩy mạnh phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, xóa đói, giảm nghèo, đảm bảo an sinh xã hội, tăng cường củng cố quốc phòng, an ninh, làm cho nhân dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc; không ngừng nâng cao vị thế của nước ta trên trường quốc tế. Đây là nội dung quan trọng giúp củng cố cho học viên niềm tin vững chắc vào những thành quả đất nước ta đã đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là cuộc đấu tranh lâu dài, gian khổ, không thể bằng một vài chiến dịch, cuộc vận động mà có thể thành công. Để giành thắng lợi, đòi hỏi trước tiên là phải có nhận thức đúng mục tiêu, đối tượng, từ đó xác định đúng nội dung, phương thức đấu tranh phù hợp. Điều quan trọng nhất là phải có quyết tâm chính trị và niềm tin vào chiến thắng, không nôn nóng nhưng cũng không chủ quan, tuyệt đối không để xảy ra “bệnh thành tích” và “bệnh hình thức” trong quá trình thực hiện. Mỗi giảng viên, học viên trường Đảng cần phát huy vai trò là những chiến sĩ tiên phong, chủ động đấu tranh, phê phán các quan điểm sai trái, thù địch làm thất bại âm mưu, hoạt động chống phá, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế, thực hiện thắng lợi mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRỰC TUYẾN – XU HƯỚNG TẤT YẾU TRONG BỐI CẢNH CÔNG NGHỆ SỐ HIỆN NAY

Th.S Nguyễn Đức Phương
Giảng viên khoa Nhà nước & Pháp luật

Giáo dục lý luận chính trị là hoạt động của chủ thể giáo dục đến đối tượng giáo dục nhằm thực hiện việc truyền bá những nguyên lý của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cùng những tinh hoa tư tưởng chính trị của dân tộc và nhân loại nhằm hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng, phương pháp tư duy biện chứng và phương pháp hành động khoa học, góp phần phát huy tính tích cực của đối tượng giáo dục.

Hiện nay, bên cạnh việc tiến hành giáo dục lý luận chính trị theo phương pháp truyền thống, thì phải đồng thời triển khai thực hiện giáo dục lý luận chính trị trực tuyến, bởi đây là xu hướng tất yếu trong bối cảnh Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đang diễn ra mạnh mẽ. Tại các nước đang phát triển, giáo dục trực tuyến là cơ hội lớn để đẩy nhanh cải cách giáo dục, đào tạo. Việc nghiên cứu và vận dụng hình thức đào tạo, bồi dưỡng này có ý nghĩa thực tiễn lớn trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo ở Việt Nam.

Lợi thế của giáo dục - đào tạo trực tuyến

Xuất hiện tại Mỹ bắt đầu từ năm 1999, trải qua một thập niên, đến khoảng năm 2010 thì giáo dục - đào tạo trực tuyến dần trở thành một xu thế mang tính toàn cầu. Sự phát triển mạnh mẽ của các ứng dụng trên nền tảng di động và mạng xã hội như Facebook, Google Plus, Instagram... cho phép người dùng tăng cơ hội và phương tiện tương tác mọi lúc, mọi nơi. Điều này tạo điều kiện thuận lợi cho học trực tuyến phát triển lên bậc cao hơn.

Đối với Việt Nam, việc đổi mới trong cung cấp và sử dụng công nghệ số để ứng dụng vào dạy và học trực tuyến đã góp phần thúc đẩy công cuộc chuyển đổi số ở nước ta. Việc ứng dụng công nghệ số vào dạy và học trực tuyến cũng phù hợp với chủ trương của Đảng và Nhà nước tận dụng những cơ hội từ cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đối với sự phát triển kinh tế - xã hội nói chung, cũng như đối với lĩnh vực giáo dục và đào tạo, bồi dưỡng nói riêng. Trong đó, bồi dưỡng, đào tạo trực tuyến là một xu hướng tất yếu mà các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị ở nước ta cần đón đầu và nắm bắt, thích ứng để triển khai có hiệu quả.

Giáo dục - đào tạo trực tuyến chỉ có thể thực hiện trên cơ sở kết hợp 4 yếu tố: E-Learning (Học trực tuyến) + E-Teaching (Giảng dạy trực

tuyển) + E-Management (Quản trị trực tuyến) + Social (Mạng xã hội). Cụ thể:

E-Learning: Cung cấp cho sinh viên/học sinh tài liệu, công cụ và môi trường học tập một cách trực quan nhất. Các bài học đều có phần kiểm tra, đánh giá trực tiếp. Có bài thi cuối khóa học. Toàn bộ quá trình và kết quả học của người học được lưu lại trên hệ thống.

E-Teaching: Trong hệ thống của Nettop, giáo viên có thể tạo những khóa học, bài giảng của riêng mình một cách đơn giản và linh hoạt. Các bài giảng có thể dễ dàng được tích hợp video hoặc âm thanh, hình ảnh. Một trong những chức năng chính của giáo viên là chấm điểm và quản lý, theo dõi học sinh của mình.

E-Management: Quản trị viên có những công cụ quản trị đặc lực để có thể kết xuất ra những báo cáo chuyên biệt: quản trị người dùng, quản trị khóa học, tài nguyên, quản lý hồ sơ, kết quả học tập của học sinh theo lớp, theo trường...

Social: Mạng xã hội giúp kết nối người học với giáo viên, kết nối những người học với nhau để tạo nên một môi trường học tập tích cực hơn.(2)

Từ mô hình trên, việc đào tạo trực tuyến có những lợi thế sau:

- Giảm chi phí. Với sự phát triển của Internet, hầu hết các lĩnh vực kinh doanh đều có lợi trong việc xây dựng chính sách giá cho khách hàng của mình, và dịch vụ E-learning không phải là ngoại lệ. Theo đó, chi phí khóa học sẽ được giảm đến mức đáng kể. Ví dụ, một học viên phải trả cho một khóa học dạy về Quản lý thương hiệu trung bình khoảng 5 triệu đồng, thì đối với một khóa học trực tuyến chi phí vào khoảng 500.000 đồng, nghĩa là chỉ còn 1/10. Hay một khóa học tiếng Anh có giá khoảng 3 triệu đồng thì nếu học theo kiểu e-learning, học viên chỉ phải tốn khoảng 300.000 đồng.

- Tự định hướng. Người học có thể tự định hướng cho mình bằng cách chọn khóa học phù hợp nhất đối với trình độ, sở thích, mục tiêu của bản thân, hoặc một công ty có thể yêu cầu công ty cung cấp dịch vụ học trực tuyến thiết kế khóa học theo yêu cầu của mình, theo định hướng hay theo nhu cầu kiến thức nhân viên.

- Tự điều chỉnh. Là một học viên học trực tuyến, người học có thể tự điều chỉnh nhịp điệu khóa học cho mình, nghĩa là có thể học từ từ hay nhanh phụ thuộc vào việc bố trí, sắp xếp thời gian hay khả năng tiếp thu kiến thức của bản thân người học.

- Tính linh hoạt. Bản chất của Internet và nền tảng công nghệ cho phép người học có được sự linh hoạt trong quá trình học trực tuyến. Từ khi

đăng ký học cho đến lúc hoàn tất, người học hoàn toàn có thể tự định ra và thiết lập thời gian biểu cho riêng mình; dù đang ở trong lớp học “ảo” nhưng người học không bị gò bó bởi thời gian và không gian lớp học như phương thức truyền thống. Tính linh hoạt còn thể hiện ở “tự định hướng” và “tự điều chỉnh” như trình bày ở phần trên.

- Tính đồng bộ. Giáo trình và tài liệu của các khóa học trực tuyến có tính đồng bộ cao, vì hầu hết học trình, chương trình giảng dạy được soạn thảo, xem xét và đưa lên trang trực tuyến ngay từ đầu.

- Tương tác và hợp tác. Học trực tuyến tạo điều kiện và cơ hội giao lưu, tương tác cho người học với nhiều người cùng lúc. Học sinh/sinh viên có thể hợp tác với bạn bè trong nhóm học trực tuyến để thảo luận và làm bài tập về nhà. Hiện nay, việc tương tác và hợp tác trên Internet được thực hiện phổ biến qua Forum, Blog, Facebook... do đó, người học có thể tận dụng những tiện ích để “vừa làm vừa học vừa chơi”.

- Hiệu quả. Học trực tuyến giúp mỗi cá nhân và tổ chức/công ty/đơn vị tham gia không chỉ tiết kiệm chi phí mà còn đáp ứng đúng với nhu cầu của mình.

- Dễ tiếp cận và thuận tiện. Dịch vụ học trực tuyến dựa trên nền tảng công nghệ Internet, vì vậy việc tiếp cận rất dễ dàng, thuận tiện. Người học có thể tiếp cận và tham gia học ở bất cứ không gian, địa điểm nào.

Việc có càng nhiều trang trực tuyến dạy và học để cung cấp kiến thức cho xã hội một cách hiệu quả nhất không chỉ là mong muốn, nhu cầu của nhiều người trong bối cảnh 4.0, mà còn là xu thế tất yếu trong “thế giới phẳng” hiện nay. Vì vậy, một định hướng hoặc một ý tưởng hay cho một trang trực tuyến là yêu cầu và đòi hỏi cần thiết mà các nhà cung cấp dịch vụ E-learning cần không ngừng tìm tòi, phát triển, sáng tạo để phục vụ cho xã hội trong những năm tới.(3)

Xu thế tất yếu

“Tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị (bao gồm cả nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy, xây dựng đội ngũ giáo viên...) trong hệ thống giáo dục quốc dân có tầm quan trọng chiến lược” là nội dung được đặt ra trong Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.(4) Ban Bí thư Trung ương Đảng cũng có yêu cầu rất cụ thể: “Đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận chính trị, ứng dụng các phương pháp hiện đại, hấp dẫn người học, tạo hứng thú tìm tòi, nghiên cứu. Đổi mới hình thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá thực chất kết quả học tập lý luận chính trị theo hướng thực chất”.

Công tác giảng dạy, học tập các môn lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân ở Việt Nam hiện nay đã đạt được những kết quả

nhất định. Quá trình đổi mới nội dung chương trình, giáo trình, phương pháp giảng dạy... từng bước được thực hiện, khẳng định chủ trương đổi mới là đúng đắn. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, thực tế thời gian qua cho thấy, công tác giảng dạy, học tập các môn lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân vẫn còn những hạn chế, thiếu sót, bất cập cần được khắc phục. Nhất là phương pháp giảng dạy ở nhiều nơi vẫn còn xơ cứng, kinh viện, chưa tạo được hứng thú thực sự cho người học. Những phương pháp dạy và học tích cực, đề cao sự tự học, tự nghiên cứu của học sinh, sinh viên, học viên; việc sử dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy, học tập chưa thực sự được phát huy mạnh mẽ và thiếu tính hiệu quả.

Nhìn chung, công tác giáo dục lý luận chính trị hầu như vẫn chưa thực sự “nhập cuộc” vào quá trình học tập trực tuyến, vẫn phụ thuộc vào phương pháp dạy và học truyền thống; còn hạn chế trong việc tạo lập và vận hành giáo dục lý luận chính trị trực tuyến.

Trong bối cảnh đại dịch COVID-19 làm đình trệ sản xuất và lưu thông, nhất là làm gián đoạn việc học tập ở cả trên thế giới và Việt Nam, thì việc lựa chọn học trực tuyến là giải pháp phù hợp và hiệu quả nhất. Đây là một yêu cầu, đòi hỏi được đặt ra cấp thiết hơn bao giờ hết. Việc dạy và học lý luận chính trị cũng không ngoại lệ.

Từ thực tiễn giảng dạy và học tập lý luận chính trị, cùng với yêu cầu không ngừng đổi mới, sử dụng tối đa những thành quả, tiện ích của công nghệ số, công tác giáo dục lý luận chính trị cần phải chủ động nắm bắt cơ hội để vượt lên trong tiến trình đào tạo trực tuyến.

Khi cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đã hiện hữu, khi giáo dục lý luận chính trị truyền thống là chưa đủ và thường bị gián đoạn bởi những khó khăn do những tác động ngoại cảnh đưa lại, thì việc tiến hành giáo dục lý luận chính trị trực tuyến là một xu hướng tất yếu. Cũng nên từng bước coi đây là yêu cầu bắt buộc nhằm đáp ứng những đòi hỏi mới của thực tiễn, góp phần đổi mới phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng, hiệu quả của giáo dục lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân ở Việt Nam hiện nay./.

(1) Thế Đan: Học trực tuyến: Tốc độ phát triển nhanh mở ra kỷ nguyên đào tạo mới, <https://vnexpress.net/giao-duc/hoc-truc-tuyen-toc-do-phat-trien-nhanh-mo-ra-ky-nguyen-dao-tao-moi-3841121.html>, 19/11/2018.

(2) (3) Học trực tuyến, xu hướng của tương lai, <http://www.facework.vn/Blog/hoc-truc-tuyen-xu-huong-cua-tuong-lai-14.html>.

(4) Kết luận số 94-KL/TW ngày 28/3/2014 của Ban Bí thư về việc tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân.

(5) Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 9/2/2018 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

**TIẾP TỤC ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ
TRONG CÁC GIẢNG VIÊN LÀ ĐOÀN VIÊN THANH NIÊN TRƯỜNG
ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ**

ThS: Đào Thị Mai Hương
Khoa Xây dựng Đảng

Giảng viên trẻ đoàn viên thanh niên tại Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ là lực lượng chiếm số đông trong đội ngũ giảng viên của nhà trường. Trong tổng số 22 đoàn viên có 14 đoàn viên tham gia giảng dạy lý luận chính trị. Trong thời gian qua, giảng viên là đoàn viên thanh niên tại ba khoa thường xuyên đảm nhiệm công tác giảng dạy lý luận chính trị cho các lớp trung cấp lý luận chính trị. Với mục tiêu đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng công tác đào tạo của Nhà trường, các giảng viên trẻ tại các khoa đã tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy, đáp ứng yêu cầu của tình hình mới. Các giảng viên luôn học tập nâng cao trình độ, 100% giảng viên là đoàn viên thanh niên hiện có trình độ thạc sĩ. 100% giảng viên sử dụng phương tiện hiện đại để phục vụ giảng dạy.

Tuy nhiên, so với yêu cầu nhiệm vụ mới: chất lượng và hiệu quả bồi dưỡng cán bộ, đảng viên cần được nâng cao, trong đó phương pháp giảng dạy ở một số giảng viên còn giản đơn, nặng về truyền thụ lý thuyết, nguồn thông tin khoa học hạn hẹp, thời gian sử dụng phương pháp giảng dạy chưa hợp lý. Có thể nói, trong thực tiễn dạy học ở một số giảng viên trẻ vẫn còn có sự xem nhẹ phương pháp, chưa thấy hết được tầm quan trọng của nó, chưa nhận rõ các đặc điểm phương pháp dạy học ở trường chính trị, trong việc phân loại, lựa chọn và sử dụng các phương pháp chưa vận dụng được những thành tựu hiện đại ứng dụng khoa học kỹ thuật, chưa khai thác hết hiệu quả của công nghệ trong quá trình giảng dạy.

Phương pháp dạy học được xem là một nhân tố trọng yếu ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng, hiệu quả đào tạo. Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ đang tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm đạt được hiệu quả trong giảng dạy lý luận chính trị, hạn chế bớt những khô cứng, nhàm chán trong một buổi học. Vấn đề đổi mới các phương pháp dạy học đã trở nên cấp thiết, thu hút sự chú ý thường xuyên của các các giảng viên. Chính vì vậy, khi đề ra những nhiệm vụ, giải pháp xây dựng trường chính trị chuẩn, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ lần thứ II nhiệm kỳ 2020-2025, xác định mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng đội ngũ giảng viên hiện nay là: “Phát huy tinh thần đoàn kết, dân chủ, kỷ cương, nêu gương, sáng tạo; xây dựng Đảng bộ, Nhà trường trong sạch vững mạnh; hướng tới chuẩn hóa nội dung, chương trình, đội ngũ, cơ sở vật chất; phấn đấu đạt tiêu chí trường chính trị chuẩn trước năm 2025, đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trong thời kỳ mới; tăng cường

công tác quản lý, rèn luyện cán bộ, đảng viên, nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng, trình độ, năng lực ngang tầm nhiệm vụ”.. “100% giảng viên, giảng viên kiêm nhiệm có trình độ thạc sĩ; có từ 2 - 3 Tiến sĩ; hằng năm có ít nhất 40% giảng viên, giáo viên đạt giảng viên, giáo viên dạy giỏi cấp trường trở lên. Phần đầu 80% viên chức lãnh đạo là giảng viên chính, chuyên viên chính; 01 đến 02 giảng viên cao cấp và tương đương”.. “Đẩy mạnh thực hiện các biện pháp nâng cao chất lượng giảng dạy.. áp dụng phương pháp giảng dạy tích cực vào thực hiện công tác chuyên môn”². Muốn vậy giảng viên nhà trường, nhất là những giảng viên trẻ đang là đoàn viên cần phải thường xuyên đổi mới nội dung, phương pháp, nâng cao chất lượng giảng dạy lý luận chính trị.

Tiếp tục đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận chính trị sẽ khuyến khích và tạo điều kiện phát triển tư duy độc lập, sáng tạo của người học, biến quá trình đào tạo thành tự đào tạo; gắn lý thuyết với thực hành, lấy thực hành làm chính, cả trong giảng dạy và học tập, coi trọng kinh nghiệm truyền thống, coi trọng rèn luyện thực hành; kết hợp giảng dạy, học tập với nghiên cứu khoa học, chúng ta cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Thứ nhất: Nhận thức rõ vai trò của những phương pháp giảng dạy tích cực, những đổi mới trong sử dụng phương pháp trong giảng dạy lý luận chính trị.

Hiện nay, trong xu thế đổi mới phương pháp dạy học, người ta nêu ra khá nhiều khái niệm, thuật ngữ khoa học: phương pháp tích cực, phương pháp dạy nêu vấn đề, dạy học giải quyết tình huống, hoạt động hoá người học, lấy học viên làm trung tâm... Nhưng tựu trung lại, những phương pháp này đều hướng tới việc đề cao vai trò tích cực tự chiếm lĩnh tri thức, kỹ năng, kỹ xảo của người học. Điều đó đòi hỏi và tạo điều kiện phát triển ở người học thái độ và khả năng tự chủ cao trong quá trình học tập, nhờ đó nhà trường sẽ góp phần đào tạo ra những con người biết suy nghĩ một cách độc lập và tham gia có hiệu quả quá trình công tác của người học. Việc nghiên cứu và ứng dụng các phương pháp dạy học theo hướng tích cực hoá hoạt động lĩnh hội của người học thực sự là một bước tiến trong giáo dục đào tạo.

Thứ hai: Áp dụng tích cực các phương pháp dạy học tích cực một cách hợp lý và khoa học.

Trong một buổi giảng chúng ta có thể áp dụng một số phương pháp trong giảng dạy. Giảng dạy theo phương pháp giải thích- minh hoạ. Đặc trưng nổi bật của nó là chú trọng mô tả, giảng giải, thuyết giáo để người học hiểu được những nội dung mà người giảng muốn trình bày. Phương pháp dạy

² Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ lần thứ II nhiệm kỳ 2020-2025

lập lại, tái tạo theo mẫu, phương pháp này khi ta muốn học viên đọc- chép và học thuộc lòng những nội dung yêu cầu bắt buộc phải nhớ. Hoạt động lĩnh hội của người học trong trường hợp này gắn liền với khả năng ghi nhớ và tái hiện những nội dung của nghị quyết, hoặc những nhiệm vụ chính trị bắt buộc. Phương pháp gợi mở sự tìm tòi, khai thác. Ở đây dạy học trở thành hoạt động cùng nhau giữa người dạy và người học trong việc tìm ra chân lý. Người dạy đóng vai trò lời cuốn và hướng dẫn người học khai thác tri thức từ các tài liệu học tập. Người học phải thực sự động não để cấu tạo lại tri thức đã khai thác được dưới dạng ý hiểu của mình. Cuối cùng là những phương pháp phát huy tính tích cực, vai trò người học tự lực chiếm lĩnh lấy tri thức, kỹ năng, nhưng để giúp họ tổ chức hoạt động lĩnh hội của mình một cách hợp lý, ta có thể sử dụng phương tiện hỗ trợ hữu hiệu, đó là hệ thống bài tập. Có thể nói, bài tập vừa có tác dụng đề ra nhiệm vụ nhận thức cho người học để định hướng cho quá trình tìm tòi, khai thác các tri thức, vừa làm phát triển ở họ trí tuệ và kỹ năng vận dụng lý luận vào thực tiễn. Hiện nay, chúng ta đã sử dụng một số bài tập thực hành như bài tập đóng vai, bài tập tình huống, nhưng trong tương lai cần phải có những dạng bài tập trắc nghiệm... Sử dụng nhuần nhuyễn, hiệu quả, phù hợp các phương pháp dạy học sẽ góp phần đem lại thành công cho bài học.

Thứ ba: Đổi mới phương pháp dạy học phải đi từ đổi mới thái độ đối với việc dạy của giảng viên.

Thái độ tích cực của người dạy có ảnh hưởng sâu sắc tới người học. Vì vậy, chúng ta phải rất quan tâm tới động cơ, thái độ của giảng viên khi đứng lớp. Hiện nay, giảng viên trẻ nói riêng, giảng viên nói chung có ý thức trách nhiệm, lương tâm và tình yêu nghề nghiệp cao, do đó có nhiều cố gắng trong việc tìm tòi, đổi mới để nâng cao chất lượng giảng dạy. Khắc phục những biểu hiện bảo thủ, ngại đổi mới; mặt khác, quan trọng hơn là hình thành những quan niệm mới, động hình mới trong hoạt động dạy học. Vì vậy, cần phải bồi dưỡng thêm cho giảng viên về phương pháp dạy học tích cực.

Thứ tư: Tuyên truyền, thay đổi nhận thức của cán bộ, đảng viên học lý luận chính trị để tích cực tham gia vào các phương pháp giảng dạy tích cực của người giảng viên.

Trong dạy học tích cực, học viên là nhân vật trung tâm, vì vậy động cơ học tập của họ có một ý nghĩa rất quan trọng đối với hiệu quả giáo dục đào tạo. Để tích cực hóa hoạt động lĩnh hội của người học, trước hết chúng ta phải phát triển nhu cầu động cơ nhận thức của người học. Hiện nay, ở một bộ phận học viên, nhu cầu này chưa cao. Họ dành sự quan tâm lớn đến mục đích đạt được kết quả điểm cao để đủ điều kiện thuận lợi cho mưu cầu bản thân. Điều này dẫn tới chỗ, ở người học thường có tâm thế chờ đợi ỷ lại

vào sự giúp đỡ của giảng viên, do đó đã ảnh hưởng bất lợi đối với việc áp dụng phương pháp dạy học tích cực. Vì vậy, phải kiên quyết đấu tranh với những suy nghĩ thiếu tích cực của người học, đồng thời sử dụng những thủ pháp hợp lý nhằm tích cực hoá hoạt động lĩnh hội của họ.

Thực tế cho thấy rằng, trước những vấn đề quen thuộc hoặc không qua phức tạp thì người ta thường dễ dàng công nhận, do đó ít động não. Ngược lại, khi người học ở vào hoàn cảnh phải phát hiện và giải quyết những vấn đề đang có sự tranh cãi hoặc chịu sự chi phối bởi thông tin nhiều chiều, phức tạp thì họ sẽ cảm thấy căng thẳng trong hoạt động nhận thức, do đó tính tích cực lĩnh hội của họ được nâng lên. Bởi thế, trong dạy học hiện nay, chúng ta phải chú ý tăng lượng thông tin cho người học, trên cơ sở đó đưa họ vào các tình huống có vấn đề, hạn chế lối giảng dạy "bày sẵn", truyền thụ một chiều.

Thứ năm: Sử dụng hiệu quả các phương tiện, kỹ thuật hỗ trợ việc áp dụng các phương pháp trong giảng dạy.

Đổi mới phương pháp dạy học có nghĩa là làm cho các cách thức tiến hành các hình thức tổ chức dạy học trở nên hợp lý hơn. Nhưng trong hoạt động khi cách thức tiến hành đã có sự biến đổi thì công cụ, phương tiện của nó cũng phải có những thay đổi tương ứng. Vì vậy, đề thúc đẩy và tạo điều kiện cho việc tích cực hóa hoạt động lĩnh hội của người học, chúng ta không thể xem nhẹ vấn đề phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật dạy học. Trong thời đại có sự bùng nổ thông tin hiện nay, nếu không có sự hỗ trợ của phương tiện kỹ thuật dạy học thì chúng ta không thể chuyển tải được nhiều thông tin cần thiết tới người học và thực hiện việc giảng dạy có trọng điểm, cũng như thực hiện việc gợi mở, nêu vấn đề một cách có hiệu quả.

Tóm lại, tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học, chúng ta, nhất là những giảng viên trẻ cần có tư duy đổi mới, có lòng quyết tâm cao, tập trung đột phá vào khâu đổi mới phương pháp giảng dạy, nhằm thực hiện thắng lợi những mục tiêu mà Nhà trường đề ra, góp phần xây dựng thắng lợi trường chính trị chuẩn trong tương lai không xa./.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO ĐOÀN VIÊN ĐỂ PHẤN ĐÁU TRỞ THÀNH ĐẢNG VIÊN

Điêu Thị Chuyên

Giáo viên Trung tâm Ngoại ngữ - Tin học

Đảng Cộng sản Việt Nam là lá cờ đầu trong công cuộc cách mạng giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, là đội tiên phong của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam. Được đứng trong hàng ngũ của Đảng là vinh dự và niềm tự hào của mỗi đảng viên. Người muốn trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam phải là những quân chúng tiên tiến, tích cực, trải qua quá trình học tập, rèn luyện, phấn đấu không ngừng. Bản thân tôi càng nhận thức sâu sắc hơn nữa và quyết tâm phấn đấu để trở thành Đảng viên chính thức.

Việc giáo dục lý luận chính trị, lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế trẻ luôn được Đảng, Nhà nước, gia đình, nhà trường và toàn xã hội quan tâm. Chỉ thị 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030 tập trung chỉ đạo thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp chính như sau: Nhận thức đúng, đầy đủ tính cấp bách và tầm quan trọng của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, từ đó xác định trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể nhân dân và toàn xã hội đối với công tác này. Xây dựng môi trường lành mạnh, tạo điều kiện để thế hệ trẻ học tập, rèn luyện, phấn đấu, trưởng thành. Tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội, giữa các ban, ngành, đoàn thể trong công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ. Đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức của thanh thiếu nhi.

Như vậy, muốn trở thành đảng viên, thế hệ trẻ là đoàn viên thanh niên trước hết cần được giáo dục, học tập lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, cần nhận thức đúng về vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Từ khi ra đời, Đảng ta đã luôn kiên định nắm vững ngọn cờ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, nhờ vậy mà Đảng đã lãnh đạo nhân dân đi hết thắng lợi này đến thắng lợi khác. Đảng luôn kiên trì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trên nền tảng chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Đảng đã rút ra được những bài học quý giá trong việc xác định hướng đi lên chủ nghĩa xã hội. Sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc là một tất yếu lịch sử và tất yếu

khách quan. Vai trò lãnh đạo của Đảng được thực hiện qua các tổ chức Đảng từ Trung ương đến địa phương. Các tổ chức Đảng các cấp giữ vai trò quyết định và bao quát hầu hết các lĩnh vực của đời sống xã hội. Đảng lãnh đạo các cơ quan Nhà nước thể chế hóa chủ trương của Đảng thành chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tổ chức thực hiện thông qua bộ máy Nhà nước, đảm bảo chủ trương, chính sách của Đảng đi vào đời sống, thiết thực và gần gũi với quần chúng nhân dân.

Đảng lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức có trình độ, kiến thức, kỹ năng và phẩm chất đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mà Đảng giao cho, tâm tâm, hết lòng với công việc. Hoạt động của các cơ quan Nhà nước được Đảng lãnh đạo kiểm tra, giám sát thường xuyên.

Để được đứng trong hàng ngũ của Đảng, mỗi cá nhân phải đáp ứng được các điều kiện để trở thành Đảng viên như:

Là công dân Việt Nam từ mười tám tuổi trở lên, hiện nay trong Điều lệ Đảng không quy định tuổi tối đa của người vào Đảng. Với những cá nhân là công dân Việt nam từ 18 tuổi trở lên, đáp ứng được tiêu chuẩn đều có thể được xem xét, kết nạp vào Đảng quan trọng nhất là sự giác ngộ lý tưởng, phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, kiến thức và năng lực của người vào Đảng.

Thừa nhận và tự nguyện thực hiện Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, tiêu chuẩn và nhiệm vụ đảng viên, hoạt động trong một tổ chức cơ sở đảng. Điều kiện này được thể hiện thông qua các mặt như: Một là, người muốn kết nạp đảng phải thừa nhận và tự nguyện thực hiện Cương lĩnh chính trị của Đảng. Hai là, thừa nhận và thực hiện Điều lệ Đảng, bởi Điều lệ Đảng thể hiện sự giác ngộ chính trị và ý thức phấn đấu, ý thức tổ chức kỷ luật, tính tiên phong, gương mẫu, ý thức cầu thị, tinh thần đoàn kết, khiêm tốn, gắn bó với tập thể, sẵn sàng nhận và hoàn thành nhiệm vụ được giao. Ba là, thừa nhận và tự nguyện phấn đấu theo tiêu chuẩn, nhiệm vụ đảng viên; tự nguyện hoạt động trong một tổ chức cơ sở đảng.

Khi đã nắm được các điều kiện để được kết nạp Đảng viên theo đúng quy định của Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam thì tiếp theo mỗi cá nhân muốn trở thành Đảng viên cần trả lời câu hỏi: Cần làm gì và phấn đấu như thế nào để trở thành đảng viên? Chỉ có khi trả lời được câu hỏi thì mỗi cá nhân mới biết cách vạch ra con đường học tập phấn đấu cho sự nghiệp Đảng viên của mình.

Và để phấn đấu trở thành đảng viên cần xác định rõ và nắm vững năm nội dung cơ bản mà khi hoàn thành xuất sắc những nội dung chính này, chắc chắn mỗi chúng ta khi đủ điều kiện kết nạp vào Đảng, được kết nạp chúng ta sẽ là một đảng viên tốt, có trách nhiệm.

Thứ nhất: Cần xác định động cơ vào Đảng đúng đắn. Phấn đấu đề vào hàng ngũ của Đảng phải xuất phát từ động cơ trong sáng, xuất phát từ ý nghĩa công hiến, chứ không phải lợi dụng vào Đảng để tranh giành quyền lợi, thỏa mãn tham vọng cá nhân. Mỗi người khi phấn đấu vào Đảng phải xem đây là một nhiệm vụ cao cả, một nghĩa vụ, một trách nhiệm để được đóng góp sức mình nhiều hơn cho non sông đất nước.

Thứ hai: Cần phấn đấu để rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng. Bản lĩnh chính trị thể hiện thông qua sự vững vàng, kiên định cùng nhận thức đúng đắn, kiên định với mục tiêu, lý tưởng đã lựa chọn. Muốn có bản lĩnh vững cần nỗ lực học tập, rèn luyện hơn nữa, cần biết cách kết hợp hài hòa giữa 3 lợi ích: lợi ích xã hội, lợi ích tập thể và lợi ích cá nhân. Song phải biết đặt lợi ích của giai cấp, của dân tộc lên trên lợi ích của cá nhân, luôn vững vàng trước mọi khó khăn. Đảng viên cần phải cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; thường xuyên học tập tiến bộ; có ý thức tổ chức kỷ luật nghiêm và tự giác rèn luyện, chống chủ nghĩa cá nhân.

Thứ ba: Cần phấn đấu nâng cao năng lực, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Trong quá trình là người con của Đảng, người đảng viên phải luôn ý thức trong việc hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, đồng thời biết cách phấn đấu trở thành người sản xuất, công tác, chiến đấu và học tập giỏi. Đảng viên phải không ngừng nâng cao năng lực công tác, phải hiểu biết tri thức như kiến thức về chủ nghĩa Mác – Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; quản lý Nhà nước, quản lý kinh tế, xã hội; kinh tế thị trường; thế giới đương đại, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, ngoại ngữ, tin học...

Thứ tư: Gắn bó với tập thể, với nhân dân, tích cực tham gia hoạt động đoàn thể, công tác xã hội. Cán bộ, đảng viên cần phải gắn bó với tập thể, với nhân dân, đồng nghiệp,... luôn tôn trọng, chia sẻ giúp đỡ lẫn nhau. Hơn nữa trong các phong trào đoàn thể mỗi người phải nhiệt tình tham gia sinh hoạt, qua đó thể hiện rõ vai trò, khả năng lãnh đạo, tập hợp quần chúng.

Thứ năm: Tích cực tham gia xây dựng Đảng ở cơ sở. Mỗi cá nhân khi muốn đứng trong hàng ngũ của Đảng phải luôn ý thức trong việc tham gia xây dựng tổ chức đảng ở cơ sở trong sạch, vững mạnh thông qua việc thực hiện chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước. Bằng sự hiểu biết và kinh nghiệm thực tế của mình, quan tâm đóng góp ý kiến mang tính xây dựng với đồng chí, đồng nghiệp, với chi bộ, đảng bộ. Tham gia góp ý kiến đối với hoạt động của chính quyền và đoàn thể, góp phần xây dựng tổ chức đảng, cơ quan đơn vị trong sạch, vững mạnh.

Để được đứng trong hàng ngũ của Đảng, đoàn viên thanh niên, người phấn đấu vào Đảng phải luôn kiên định mục tiêu, lý tưởng, tâm phải vững, chí phải bền, trong bất kỳ tình huống nào cũng không được dao động,

giảm sút niềm tin, ý chí chiến đấu; nêu cao tinh thần “tự phê bình và phê bình”, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong mỗi chúng ta để khi được đứng trong hàng ngũ của Đảng Cộng sản Việt Nam, ta luôn tự hào là một đảng viên giỏi lý luận, vững chuyên môn, đạo đức tốt, gần gũi với nhân dân và sẵn sàng hội nhập.

**GIẢNG VIÊN TRẺ TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ NỖ
LỰC GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC LÝ LUẬN
CHÍNH TRỊ CHO TUỔI TRẺ TỈNH QUẢNG NINH**

Ngô Thị Ninh Dung
Giảng viên Khoa Xây Dựng Đảng

Thanh niên là lực lượng xung kích, một trong những nhân tố quyết định tương lai, vận mệnh của dân tộc. Trong tiến trình cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn quan tâm giáo dục bồi dưỡng thanh niên trở thành những người vừa “hồng” vừa “chuyên”, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và phát triển đất nước. Chính vì vậy, Đại hội XIII của Đảng đề ra yêu cầu phải “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên”³. Nhận thức đúng vị trí, vai trò công tác giáo dục chính trị cho đoàn viên, thanh niên, những năm qua Tỉnh ủy Quảng Ninh thường xuyên quan tâm đến công tác giáo dục chính trị cho tuổi trẻ. Tỉnh ủy Quảng Ninh đã ban hành Nghị quyết số 10 - NQ/TU ngày 18/12/2017 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Về một số giải pháp đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng trong tình hình mới. Trong đó, Nghị quyết có đề cập đến một nhiệm vụ, giải pháp đổi mới mạnh mẽ công tác nghiên cứu, giáo dục lý luận chính trị, lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ.

Hiện nay đa phần giảng viên trẻ Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tham gia giảng dạy chương trình Trung cấp lý luận chính trị với đối tượng người học ngày càng trẻ hóa, phần lớn học viên trong độ tuổi Đoàn viên Thanh niên. Các chương trình đào tạo, bồi dưỡng tại Nhà trường nhằm hướng tới trang bị cho đoàn viên, thanh niên những hiểu biết cần thiết về Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, truyền thống, nhiệm vụ cách mạng của Đảng, dân tộc và địa phương, kỹ năng tham gia các công tác tổ chức chính trị - xã hội...góp phần nâng cao nhận thức, hình thành thế giới quan và phương pháp luận khoa học. Đồng thời, rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống, nâng cao năng lực hoạt động thực tiễn, bảo đảm cho đoàn viên, thanh

³ ĐCSVN: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.168.

niên phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

Để việc dạy lý luận chính trị có chất lượng và hiệu quả, đội ngũ giảng viên trẻ của Nhà trường thời gian vừa qua đã không ngừng tìm mọi cách cố gắng nỗ lực bứt phá nhằm nâng cao chất lượng các bài giảng lý luận chính trị bằng những việc làm cụ thể như sau:

Thứ nhất, Giảng viên trẻ không ngừng học tập nâng cao trình độ của bản thân.

100% giảng viên trẻ tham gia giảng dạy chương trình Trung cấp lý luận chính trị khi được tuyển dụng đúng chuyên ngành được đào tạo. Trong quá trình giảng dạy, các giảng viên trẻ đã không ngừng cố gắng, nỗ lực để nâng cao trình độ chuyên môn. Tính đến nay 100% giảng viên khối lý luận chính trị đạt trình độ Cao học. Có 9 /14 giảng viên là Đoàn viên Thanh niên giảng dạy chương trình Trung cấp chính trị có trình độ Cao cấp lý luận chính trị. Được sự quan tâm của Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường, hàng năm Nhà trường vẫn cử giảng viên tham gia các lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức do Tỉnh ủy Quảng Ninh, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức.

Tục ngữ Việt Nam có câu “học thầy không tày học bạn”, các giảng viên luôn ý thức được việc nâng cao trình độ chuyên môn ngoài việc tham gia các chương trình đào tạo bồi dưỡng do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Tỉnh ủy tổ chức thì cần tăng cường dự giờ các đồng nghiệp trong Trường, đặc biệt là các giảng viên giàu kinh nghiệm. Cùng với đó, hàng năm giảng viên trẻ đã xây dựng cho mình những chương trình, kế hoạch tham gia đi nghiên cứu thực tế ở cơ sở. Căn cứ vào nội dung bài giảng được phân công, giảng viên đều đăng ký các đợt đi nghiên cứu thực tế với Nhà trường, xuống cơ sở để tìm hiểu thực tiễn, vận dụng những kinh nghiệm thực tiễn vào bài giảng lý luận chính trị, tăng thêm tính thuyết phục cho bài giảng và giúp người học vận dụng cả kiến thức lý luận và thực tiễn vào lĩnh vực mình công tác. Do vậy chất lượng bài giảng của giảng viên trẻ được Hội đồng khoa học Nhà trường và học viên các lớp đánh giá cao.

Thứ hai, Giảng viên trẻ tích cực tham gia hội thi giảng viên dạy giỏi cấp Trường và cấp Học viện; Hội thi báo cáo viên, tuyên truyền viên giỏi do Tỉnh ủy tổ chức.

Hội thi giảng viên dạy giỏi thường niên do Nhà trường và Học viện tổ chức là dịp để các giảng viên trẻ rèn luyện bản lĩnh chính trị, nâng cao trình độ chuyên môn. Hội thi giúp các giáo án được hoàn thiện, giảng viên có thêm nhiều ý tưởng mới cho bài giảng. Mỗi kỳ thi các giảng viên đều có sự trưởng thành vượt bậc nhờ những áp lực của cuộc thi cũng như sự cố gắng của bản thân người tham dự. Qua nhiều vòng thi cấp Khoa, cấp Trường, các

giảng viên tham dự được đồng nghiệp tham gia góp ý xây dựng nên bài giảng ngày càng hoàn thiện. Do vậy, năm 2021 tham dự Hội thi giảng viên dạy giỏi toàn quốc các trường chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương do Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức. Tuổi trẻ Nhà trường thật vinh dự và tự hào khi có 2/2 giảng viên - đoàn viên tham dự được tặng danh hiệu “Giảng viên dạy giỏi xuất sắc”.

Năm 2021 diễn ra hội thi Báo cáo viên, tuyên truyền viên giỏi các cấp. Tham dự hội thi tổ chức tại Nhà trường có 7/11 thí sinh là đoàn viên thanh niên, trong đó có 2 thí sinh là đoàn viên được điểm cao nhất và tiếp tục tham dự hội thi cấp trên cơ sở. 01 thí sinh đạt giải nhì Hội thi báo cáo viên, tuyên truyền viên cấp tỉnh. Hội thi là dịp để các thí sinh trẻ trau dồi hiểu biết về những quan điểm, đường lối của Đảng và làm phong phú thêm phương pháp báo cáo, giảng dạy lý luận chính trị.

Thứ ba, tích cực đổi mới hình thức, phương pháp dạy và học lý luận chính trị

Trong quá trình dạy học, tiếp xúc với người học, nhiều học viên không ngần ngại chia sẻ về việc sợ học chính trị vì kiến thức vừa khô vừa khó, nhưng chỉ một thời gian ngắn theo học tại Trường thì suy nghĩ đó đã có sự thay đổi rõ rệt nhờ những bài giảng được giảng viên làm mềm hóa thông qua việc đổi mới phương thức giảng dạy. Tất cả các bài giảng lý luận chính trị đều được sử dụng bằng giáo án điện tử với phương pháp giảng dạy tích cực. Những bài giảng chính trị trước kia vốn chỉ sử dụng phương pháp truyền thống dễ gây nhàm chán cho người học nếu người thầy không có kiến thức uyên thâm thì nay được các giảng viên trẻ áp dụng nhiều phương pháp hiện đại, không bị xuôi chiều, nhạt nhòa, kích thích được người học. Đặc biệt đối tượng học viên các lớp gần đây đều trẻ hóa đa phần ở độ tuổi Đoàn Thanh niên, nên rất sôi nổi, tích cực, họ hào hứng và thường xuyên tranh luận trong các bài học, do vậy giảng viên đã áp dụng nhiều phương pháp như làm việc nhóm, phát vấn, sàng lọc, nhập vai... để phát huy tính tích cực, chủ động của người học nhưng đồng thời giảng viên cũng là người phải định hướng tư tưởng, chính trị cho học viên.

Hai năm gần đây, do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh Covid 19. Các lớp học không thể diễn ra trực tiếp mà phải chuyển sang hình thức trực tuyến. Có thể thấy đây là một thách thức rất lớn, chưa từng có đối với cả người dạy và học. Thời gian đầu khi mới thay đổi hình thức học có nhiều khó khăn nhất định vì chưa có tiền lệ trong quá trình dạy học, nhưng bằng sức trẻ và khả năng dám đương đầu với cái mới và khó, các giảng viên trẻ đã nhanh chóng thay đổi giáo án, tìm ra những phương pháp phù hợp cho cách giảng mới, nhờ đó việc dạy học trực tuyến dần đi vào ổn định.

Thứ tư, Giảng viên trẻ chủ động nghiên cứu khoa học.

Ngoài những việc làm cụ thể nói trên, các giảng viên trẻ còn chủ động đăng ký tham gia nghiên cứu khoa học cấp khoa, trường, tỉnh để nâng cao trình độ giảng dạy. Hiện nay có 13/14 giảng viên trẻ của khối lý luận chính trị tham gia làm chủ nhiệm đề tài khoa học cấp Trường; có 06 giảng viên trẻ tham gia thành viên đề tài khoa học cấp Tỉnh. Tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học góp phần quan trọng nâng cao chất lượng giảng dạy lý luận chính trị của đội ngũ giảng viên. Việc nghiên cứu khoa học giúp các giảng viên trẻ có thêm thời gian đào sâu, nghiên cứu những cái cũ, sáng tỏ cái mới. Thông qua nội dung đề tài mà các giảng viên nghiên cứu sẽ cung cấp những phân kiến thức chuyên môn sâu, qua đó bổ sung vào nội dung bài giảng lý luận chính trị.

Trên cơ sở nhận thức công tác giáo dục lý luận chính trị là công việc rất quan trọng góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và là nhiệm vụ quan trọng của cả hệ thống chính trị, trong đó giảng viên giảng dạy lý luận chính trị đóng vai trò trực tiếp. Trong những năm qua Giảng viên trẻ Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ không ngừng cố gắng, nỗ lực góp phần nâng cao chất lượng dạy học lý luận chính trị cho học viên là các cán bộ trẻ của tỉnh Quảng Ninh. Việc nâng cao chất lượng giáo dục chính trị cho thế hệ trẻ của tỉnh nhà là việc làm thiết thực góp phần thực hiện thành công nghị quyết Đại hội đảng bộ các cấp đã đề ra.

ĐCSVN: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I,
Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.168.

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CHĂM LO THẾ HỆ TRẺ VÀ GIÁO DỤC BỒI DƯỠNG CHO THẾ HỆ TRẺ HIỆN NAY

Ths. Nguyễn Minh Hải
Phó Trưởng khoa Nhà nước và Pháp luật

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đặc biệt và đặt niềm tin sâu sắc vào thế hệ trẻ, đặt thế hệ trẻ ở vị trí rất quan trọng trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Người khẳng định vai trò to lớn của tuổi trẻ trong sự phát triển và trường tồn của dân tộc: “Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên”⁴. Trước lúc đi xa, trong Di chúc để lại cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, Người căn dặn: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội “vừa hồng, vừa chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”⁵.

Theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, yêu cầu tiên quyết đối với thế hệ trẻ Việt Nam ở mọi thời đại trước hết là phải yêu nước, trung thành với Tổ quốc. Yêu nước là tự hào về đất nước, thanh niên cần có hiểu biết nhiều hơn về truyền thống văn hóa Việt Nam, cần thấm nhuần truyền thống cách mạng, cần trân trọng tinh hoa văn hóa hiện đại của dân tộc.

Thế hệ trẻ phải không ngừng tu dưỡng tâm trong, đức sáng. Những phẩm chất mà Chủ tịch Hồ Chí Minh mong muốn thanh niên tu dưỡng và hướng đến chính là nhân, nghĩa, lễ, trí, tín. Đạo đức là cái gốc của mỗi con người. Tuổi trẻ càng phải đặt việc rèn luyện đạo đức lên hàng đầu. Việc tự tu dưỡng là công việc hàng ngày và làm đến suốt đời.

Thế hệ trẻ cần có tinh thần cầu thị, hiếu học. Thanh niên phải có lý tưởng nhân sinh cho bản thân, mà muốn thực hiện lý tưởng đó trước hết cần phải học tập và tích lũy. Càng tích lũy được nhiều tri thức thì càng thấy được những hạn chế thiếu sót của bản thân, từ đó mới có khả năng để khắc phục và hoàn thiện, mới đủ năng lực để cống hiến cho Tổ quốc, cho xã hội.

Thế hệ trẻ cần chú trọng bám sát thực tiễn, nhất quán giữa nhận thức và hành động. Thanh niên muốn làm nên sự nghiệp lớn, trước hết cần có chí hướng rõ ràng, bên cạnh đó cần nỗ lực hết mình, làm việc lớn bắt đầu từ những việc nhỏ, tự hình thành tinh thần mẫn cán, nghiêm túc, nhằm tích lũy sự tự tin và thái độ tích cực trước mọi công việc.

⁴ Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.216.

⁵ Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 15, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.622.

Thế hệ trẻ cần không ngừng phấn đấu, dũng cảm và trách nhiệm. Người chủ động tích cực, nắm bắt định hướng cuộc đời sẽ luôn luôn tự khích lệ bản thân tiến bộ. Thanh niên cần có chí khí, quyết tâm đạt tới mục tiêu, dũng cảm chấp nhận thất bại và không bao giờ buông xuôi, và thử thách càng lớn lao thì thanh niên càng thực sự trưởng thành. Thế hệ thanh niên mạnh mẽ thì đất nước hùng cường, và trách nhiệm của thanh niên trước hết là trách nhiệm đối với chính mình, có trách nhiệm với lời nói, việc làm của bản thân.

Tuy nhiên, do tác động, ảnh hưởng từ những mặt trái của nền kinh tế thị trường cũng như xu thế toàn cầu hóa; đặc biệt, do một số thanh, thiếu niên thiếu nghiêm túc trong rèn luyện, phấn đấu; có nơi, có lúc còn một bộ phận không nhỏ thế hệ trẻ có những biểu hiện giảm sút niềm tin, phai nhạt lý tưởng cách mạng, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động nên đã có những việc làm đi ngược lại, thậm chí chống phá sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Mặt khác, công tác giáo dục của tổ chức Đoàn thanh niên tuy rộng nhưng chưa sâu, một số hoạt động còn nặng hình thức; một số phong trào mới chỉ thu hút đoàn viên tích cực, thanh niên tiên tiến tham gia, kết quả thiếu tính bền vững.

Để giáo dục, bồi dưỡng cho thanh niên đáp ứng được những yêu cầu nói trên, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp cơ bản sau:

Một là, cần nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của thế hệ trẻ trong giai đoạn cách mạng mới: Thế hệ trẻ là lực lượng hùng hậu, có mặt ở tất cả các địa bàn, trên tất cả các lĩnh vực kinh tế, văn hóa - xã hội, an ninh, quốc phòng của đất nước, với độ tuổi sung sức nhất về thể chất và phát triển trí tuệ, luôn năng động, sáng tạo, đảm nhiệm những công việc đòi hỏi hy sinh, gian khổ, là lực lượng có tiềm năng to lớn, đã và đang giữ vai trò quan trọng trong quá trình phát triển đất nước hiện nay và tương lai.

Trước yêu cầu đối với cách mạng Việt Nam hiện nay, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nêu rõ: “Đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa”⁶, với mục tiêu: “Đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”⁷. Đây là điều kiện thuận lợi để thế hệ trẻ thể hiện trí tuệ, tài năng, sức trẻ, nhiệt huyết, khả năng cống hiến hết mình vì Tổ quốc. Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước có hội nhập và sánh vai với các cường quốc năm châu hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không, phần lớn nhờ vào việc đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện

⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.11.

⁷ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.11.

thế hệ trẻ. Vì vậy, thế hệ trẻ cần nhận thức sâu sắc hơn nữa vị trí, vai trò và sứ mệnh của mình, nâng cao ý thức trách nhiệm, không ngừng nỗ lực, phấn đấu học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao trình độ chuyên môn, đạo đức cách mạng để thực hiện được sứ mệnh lịch sử, đi đầu trong cuộc đấu tranh chiến thắng nghèo nàn, lạc hậu, đáp ứng yêu cầu cách mạng, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Hai là, thường xuyên đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, văn hóa, đạo đức cho thế hệ trẻ: Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước ta để giúp thế hệ trẻ giác ngộ, nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, giáo dục những giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc, chuẩn mực đạo đức gia đình và xã hội. Góp phần tích cực đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ có đủ phẩm chất, năng lực làm nhiệm vụ xung kích, sáng tạo, kế tục sự nghiệp vẻ vang của Đảng, thực hiện thắng lợi công nghiệp hóa, hiện đại hóa vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội”⁸.

Đồng thời, cần tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030; Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và tổ chức Đoàn trong đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ toàn diện về mọi mặt; trong đó, chú trọng nguyên tắc đào tạo gắn với bồi dưỡng, tin tưởng giao nhiệm vụ, tạo điều kiện để cán bộ trẻ được tham gia trải nghiệm, kết hợp cán bộ giàu kinh nghiệm với cán bộ trẻ.

Ba là, phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thế hệ trẻ. Để phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thế hệ trẻ trong tham gia các phong trào hành động cách mạng, các cơ quan, tổ chức cần có nhiều hình thức và biện pháp phù hợp để khơi dậy tiềm năng to lớn của thế hệ trẻ, động viên đi đầu thực hiện sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ chính trị, chuyên môn ở từng địa phương, cơ quan, đơn vị.

⁸ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.167.

Thông qua các phong trào hành động cách mạng, sẽ tạo ra môi trường lành mạnh để thế hệ trẻ tự rèn luyện, tìm được lẽ sống cao đẹp cho chính bản thân mình. Các cấp, ban, ngành và từng cơ quan, đơn vị cần thường xuyên quan tâm, tạo điều kiện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho thế hệ trẻ; chú trọng học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn trong đào tạo, bồi dưỡng văn hóa, khoa học - kỹ thuật, công nghệ, quân sự, ngoại ngữ và thường xuyên bồi dưỡng thể chất, rèn luyện thân thể cho thế hệ trẻ để đủ sức khỏe, trí tuệ tham gia các phong trào hành động cách mạng.

Bốn là, tạo môi trường thuận lợi, nâng cao năng lực hội nhập quốc tế cho thanh niên: Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nêu rõ: “Xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hòa cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, lập nghiệp; làm chủ các kiến thức khoa học - công nghệ hiện đại, phát huy vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”⁹. Vì vậy, cần tạo điều kiện để thanh niên chủ động tham gia vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước cũng như tham gia có hiệu quả vào giải quyết các vấn đề toàn cầu, như: giữ gìn hòa bình, đẩy lùi nguy cơ chiến tranh, chống khủng bố, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu toàn cầu, phòng ngừa và đẩy lùi các dịch bệnh hiểm nghèo... góp phần nâng cao vị thế, tầm ảnh hưởng của Việt Nam trên trường quốc tế.

Chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục thanh niên thành lớp người “vừa hồng, vừa chuyên” theo tư tưởng Hồ Chí Minh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng. Đảng đề ra đường lối, chủ trương định hướng cho thanh niên hành động, xác định các chuẩn mực cho thanh niên phấn đấu; xây dựng các tấm gương điển hình tiêu biểu cho thanh niên học tập và noi theo. Bên cạnh đó, sự nỗ lực học tập, rèn luyện và phấn đấu không ngừng của thanh niên theo tấm gương Hồ Chí Minh là yếu tố quan trọng để xây dựng thế hệ thanh niên thời kỳ mới./.

⁹ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.167.

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ -
GIẢI PHÁP QUAN TRỌNG GÓP PHẦN KHẮC PHỤC
BỆNH LƯỜI HỌC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG CÁN BỘ,
ĐẢNG VIÊN VÀ THANH NIÊN HIỆN NAY**

*Ths Hoàng Thị Thu Hiền
Khoa Xây dựng Đảng*

Cùng với việc giáo dục về phẩm chất đạo đức cách mạng, giáo dục lý luận chính trị có vị trí quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân. Trong hoạt động của Đảng, giáo dục lý luận chính trị lại càng quan trọng vì nó giúp cho mỗi cán bộ, đảng viên có được vũ khí lý luận sắc bén để chiến đấu và chiến thắng trên mặt trận tư tưởng, nhất là trong bối cảnh các thế lực thù địch ngày càng gia tăng các hoạt động chống phá cách mạng nước ta.

Thực tiễn thế giới và Việt Nam đã khẳng định chân lý mà V.I.Lênin nhận định “Không có lý luận cách mạng thì không có phong trào cách mạng”¹⁰ và “chỉ có một đảng có lý luận tiên phong hướng dẫn thì mới có thể làm tròn được vai trò chiến sĩ tiên phong”¹¹. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng từng viết trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” năm 1947: “Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”¹².

Trên cơ sở nhận thức được vai trò to lớn đó, Đảng ta luôn xác định việc giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thanh niên là nhiệm vụ quan trọng đối với công tác xây dựng Đảng nói riêng và sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội nói chung. Đảng ta đã ban hành nhiều văn bản, chỉ thị, nghị quyết về công tác giáo dục lý luận như: Nghị quyết số 32-NQ/TW ngày 26/5/2014, của Bộ Chính trị về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý; Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 09/02/2018 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

Đặc biệt, bối cảnh đất nước đang bước vào thời kỳ mới với nhiều khó khăn, thách thức đòi hỏi đội ngũ cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ phải gương mẫu đi đầu thực hiện “bốn kiên định” theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng: “kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới của Đảng; kiên định các

^{10,2} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 11, tr. 93

¹² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 3, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr274

nguyên tắc xây dựng Đảng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”¹³. Vì vậy, công tác giáo dục lý luận chính trị càng không được xem nhẹ, trở thành một hoạt động có chủ đích, cấp thiết. Điều này được nhấn mạnh trong Kết luận 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Hội nghị lần thứ tư, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, các biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là phải tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng.

Tuy nhiên, công tác này lại đang vấp phải một trở ngại lớn là tình trạng lười học, ngại học lý luận chính trị đang đang tồn tại hiện hữu trong một bộ phận cán bộ, đảng viên và thanh niên hiện nay. Đây là vấn đề rất nghiêm trọng, cần được kịp thời nhận thức và quan tâm giải quyết triệt để nếu không sẽ ảnh hưởng đến quá trình tu dưỡng, rèn luyện của mỗi cán bộ, đảng viên và tương lai, vận mệnh của Đảng, của đất nước.

Tổng kết quá trình cách mạng sau hơn 30 năm đổi mới đất nước, Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã chỉ ra 27 biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị; trong đó, xác định “lười học tập lý luận chính trị” là một biểu hiện nguy hiểm. Nó làm mai một dần đi, “cùn” dần đi tư duy lý luận, làm lung lay nền tảng lý luận và bản lĩnh của mỗi cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ. Nhiều người trong số đó sẽ không thể cắt nghĩa, lý giải một cách thuyết phục những vấn đề đặt ra từ thực tiễn rồi dần dần rơi vào tâm lý hoài nghi, chán nản, mất phương hướng chính trị. Điều này được nhận diện thông qua một số biểu hiện cụ thể như: một số cán bộ, đảng viên cho rằng việc học tập lý luận là “phù phiếm”, là lãng phí thời gian và cho rằng lý luận chính trị chỉ là lý thuyết suông, không thực tế”. Hoặc có người cho rằng, chỉ những nhà nghiên cứu và cán bộ làm công tác chính trị mới cần phải học lý luận chính trị. Từ nhận thức lệch lạc đó, dẫn đến việc một số cán bộ, đảng viên không chú tâm đến việc học tập, nghiên cứu lý luận chính trị. Trong những buổi học tập Nghị quyết hay khi được cử đi đào tạo bồi dưỡng về lý luận chính trị, họ thường lấy lý do bận công việc chuyên môn để trốn tránh hoặc học tập qua loa, đối phó. Một bộ phận có mặt để điếm danh mà chưa thực tâm chú ý lắng nghe, trăn trở trước những vấn đề quan trọng, cốt lõi của lý luận chính trị. Thậm chí có người còn vô tư sử dụng điện thoại, trò chuyện, chơi game...

Nguyên nhân của tình trạng này chủ yếu là do những lệch lạc trong nhu cầu, động cơ chính trị của cán bộ, đảng viên, thanh niên và những hạn chế, bất cập trong công tác giáo dục lý luận chính trị của các cơ quan liên quan. Chính vì vậy, để khắc phục bệnh lười học tập lý luận chính trị trong đội

ngũ cán bộ, đảng viên và thanh niên thì việc cần phải làm sớm, làm ngay là phải tiến hành đồng bộ các giải pháp cả ở phía người học và người dạy, từ tinh thần tích cực, tự giác của mỗi cán bộ, đảng viên cộng với sự quan tâm đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị của các đơn vị liên quan. Cụ thể:

Một là, Nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và thanh niên về tầm quan trọng của lý luận chính trị

Nguyên nhân cơ bản của căn bệnh lười học tập lý luận chính trị là do bản thân cán bộ, đảng viên nhận thức chưa đầy đủ về tầm quan trọng của lý luận nói chung, lý luận chính trị nói riêng. Vì vậy, để khắc phục tình trạng này, biện pháp quan trọng hàng đầu là phải đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, làm cho mọi cán bộ, đảng viên nhận thấy rõ việc học tập lý luận chính trị là trách nhiệm, nghĩa vụ và quyền lợi của cán bộ, đảng viên. Từ đó, tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên: chủ động, tự giác trong học tập, nghiên cứu vận dụng sáng tạo lý luận chính trị để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Bên cạnh đó, các cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị cũng cần phải tạo ra động lực từ bên trong bằng việc tạo điều kiện thuận lợi và có những chính sách khuyến khích thúc đẩy cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên tích cực, tự giác đi đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị. Mặt khác, các cơ quan, đơn vị cần xem kết quả học tập lý luận chính trị hằng năm là một trong những tiêu chí quan trọng để đánh giá, sử dụng cán bộ, đảng viên.

Hai là, đổi mới nội dung và phương thức giáo dục lý luận chính trị trong toàn Đảng và hệ thống chính trị.

Đây là giải pháp quan trọng, có tác động trực tiếp đến các chủ thể của công tác giáo dục lý luận, chính trị. Văn kiện Đại hội XIII: “đổi mới căn bản nội dung chương trình, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn”¹⁴

Về nội dung giáo dục: Chương trình giáo dục lý luận chính trị hiện còn những vấn đề bất cập chậm được phát hiện và đổi mới. Sự gắn kết giữa thực tế với lý thuyết trong chương trình giáo dục lý luận chính trị chưa cao, đa số chương trình các môn lý luận chính trị vẫn nặng về kiến thức lý thuyết hàn lâm, mang tính cô đọng, khái quát cao nên vẫn còn trừu tượng làm cho học viên khó tiếp cận, khó học, khó nhớ, khó vận dụng trong thực tế. Do đó, trong thời gian tới, đòi hỏi các cơ quan chức năng, các học viên và trường chính trị cần chú trọng nghiên cứu đổi mới chương trình, nội dung giáo dục lý luận chính trị. Việc đổi mới nội dung không chỉ là sự thêm, bớt các vấn đề, mà điều quan trọng là sắp xếp, bổ sung, cập nhật được những thông tin lý

¹⁴ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 2, tr235

luận mới, thiết thực và nhất thiết phải gắn với thực tiễn sinh động của công cuộc đổi mới. Mỗi vấn đề đưa vào giảng dạy phải có ý nghĩa thiết thực; phương hướng, phương pháp giải quyết vấn đề đó phải cụ thể;... như vậy mới khơi dậy được tư duy tích cực, chủ động sáng tạo của người học. Theo đó, lý luận chính trị phải góp phần giải quyết, lý giải những vấn đề mới, hóc búa từ thực tiễn đặt ra cả ở tầm vĩ mô và vi mô, giúp người học vận dụng trong giải quyết những công việc cụ thể.

Về phương thức tiến hành giáo dục lý luận chính trị

Cùng với đổi mới nội dung, chương trình, cần thường xuyên đổi mới hình thức, phương pháp giáo dục lý luận chính trị, theo hướng kích thích sự hứng thú cho người học. Bởi lẽ, đổi mới hình thức, phương pháp giáo dục có tác động trực tiếp đến động cơ, thái độ học tập của người học, tạo cho họ tinh thần tự giác, chủ động và tích cực trong học tập để nâng cao trình độ lý luận chính trị, đáp ứng với yêu cầu của sự nghiệp cách mạng. Để làm được điều đó, cần tích cực đưa công nghệ thông tin vào hỗ trợ giảng dạy lý luận chính trị. Với hệ thống các trang thiết bị công nghệ thông tin hiện có của cá nhân và nhà trường (laptop, máy vi tính, projector, internet, wifi...), giảng viên có thể khai thác các nguồn tư liệu phục vụ cho công tác nghiên cứu; biên soạn giáo án, bài giảng; quản lý công việc; tìm kiếm, tra cứu thông tin; hỗ trợ trình chiếu; làm đề thi, đánh giá chất lượng dạy học một cách tiện dụng và hiệu quả. Mặt khác, ngoài cách thức giao tiếp, trao đổi trực tiếp giữa giảng viên với học viên, cần tăng cường các giao tiếp gián tiếp thông qua môi trường internet, trực tuyến, trên các ứng dụng mạng xã hội... để quan tâm, giúp đỡ, cố vấn cho học viên trong quá trình học tập, thảo luận, học nhóm, cũng như kiểm tra, đôn đốc, đánh giá hoạt động tự học, tự nghiên cứu của học viên.

Ba là, Đổi mới phương pháp đánh giá chất lượng giáo dục lý luận chính trị, bảo đảm khách quan, chính xác, đồng bộ cả nội dung và hình thức, cả kiến thức và kỹ năng của người học theo mục tiêu dạy học

Kiểm tra, đánh giá chất lượng là khâu rất quan trọng trong giáo dục lý luận chính trị. Thực tiễn cho thấy, làm tốt công tác này thì học viên sẽ tích cực học tập, chất lượng giáo dục lý luận chính trị được bảo đảm và ngược lại. Tuy nhiên, từ trước tới nay, hoạt động kiểm tra, đánh giá các môn lý luận chính trị chưa có nhiều đổi mới, vẫn chủ yếu được tiến hành thông qua hình thức viết tự luận, chưa phát huy và tận dụng được các thế mạnh của KHCN, nhất là CNTT vào phục vụ cho việc đánh giá và quản lý kết quả học tập của học viên một cách nhanh chóng, chính xác, khách quan... Vì vậy, trong thời gian tới cần thay đổi hình thức thi, kiểm tra bằng vấn đáp, trắc nghiệm trên máy tính để học viên hiểu thực chất kiến thức và khắc phục tình trạng thi cho qua.

Bốn là: Chú trọng nâng cao trình độ chuyên môn, phẩm chất chính trị cho đội ngũ báo cáo viên, giảng viên lý luận chính trị

Đại hội XIII khẳng định: “tập trung xây dựng, củng cố, thường xuyên bồi dưỡng nâng cao phẩm chất, năng lực của đội ngũ giảng viên chính trị, báo cáo viên”¹⁵. Bởi, suy cho cùng, giảng dạy lý luận chính trị cũng là hoạt động truyền cảm hứng. Do đó, để khắc phục bệnh lười học của cán bộ, đảng viên đòi hỏi bản thân đội ngũ báo cáo viên, giảng viên lý luận chính trị phải thường xuyên đổi mới, rèn luyện phẩm chất đạo đức, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao trình độ, có kiến thức lý luận chính trị sâu sắc, kiến thức thực tiễn sâu rộng, phong phú, năng lực sư phạm tốt, phương pháp truyền đạt hấp dẫn để cuốn hút người học./.

¹⁵ VK Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 2, tr 236

HỌC TẬP VÀ VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

*Giảng viên Đặng Thị Kiều Liên
Khoa Nhà nước và pháp luật*

Trong tư tưởng của Hồ Chí Minh về giáo dục, Người thường xuyên quan tâm tới công tác giáo dục lý luận chính trị. Người chỉ rõ: “phải bồi dưỡng giảng viên lý luận cho các chi bộ. Tất cả các đảng viên phải cố gắng học tập, coi việc học tập lý luận chính trị là nhiệm vụ quan trọng của mình” [Hồ Chí Minh: Sđd, t.15, tr.117]. Hồ Chí Minh coi đối tượng học tập lý luận chính trị trước hết là cán bộ, đảng viên, hội viên các đoàn thể, cán bộ các ngành chuyên môn của chính quyền, của quần chúng nhân dân. Cán bộ là gốc của mọi công việc. Do đó, Người khẳng định huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng.

Để công tác giáo dục lý luận chính trị đạt kết quả tốt, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu một số phương pháp cơ bản:

Thứ nhất, trong giáo dục lý luận chính trị, phải thực hành phương pháp “nêu cao tác phong độc lập suy nghĩ”. Người đòi hỏi người dạy phải độc lập suy nghĩ, đào sâu hiểu kỹ, suy nghĩ chín chắn mới có thể hiểu sâu lý luận, nâng cao tư tưởng, giữ vững lập trường. Đối với Hồ Chí Minh, các phương pháp giáo dục như phương pháp đối thoại, phương pháp học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn, phương pháp làm gương, phương pháp giáo dục phải thiết thực, chu đáo, nhằm đúng yêu cầu và coi trọng hướng dẫn tự học, chú trọng cải tạo tư tưởng... đều nhằm mục đích “nêu cao tác phong độc lập suy nghĩ”, nâng cao nhận thức, chất lượng và hiệu quả giáo dục. Các phương pháp này vừa mang tính truyền thống, lại vừa hiện đại, vừa hệ thống, khoa học, lại vừa cụ thể, thiết thực, luôn gắn với đời sống và thời đại.

Thứ hai, Người yêu cầu người dạy cần xác định nội dung cốt lõi trong toàn hệ thống vì chỉ có trên cơ sở bao quát toàn bộ thì mới xác định được vấn đề cốt lõi, nội dung chính, trọng tâm cần nắm vững và vận dụng. Có như vậy mới khắc phục được tình trạng phiến diện, nhìn cây mà không thấy rừng hoặc tình trạng chung chung, đại khái, chỉ biết rừng mà không biết các loại cây cụ thể.

Thứ ba, công tác đào tạo lý luận chính trị phải thiết thực, cụ thể, *phù hợp với đối tượng, với thực tiễn*. Hồ Chí Minh cho rằng, công tác giảng dạy phải xuất phát từ tình hình cụ thể, phù hợp với từng đối tượng cán bộ... Nhằm “cốt yếu là phải làm cho người học hiểu thấu vấn đề. Nhưng hiểu thấu cũng có nhiều cách: có cách hiểu thấu thật tỉ mỉ, nhưng dạy theo cách đó thì

phải tốn nhiều thì giờ. Trái lại cũng có cách dạy bao quát mà vẫn làm cho người học hiểu thấu được” [Sđd, T.6, tr.47]. Giảng viên cần hiểu rõ và nắm chắc nhu cầu nhận thức của người học và mối liên hệ giữa nội dung học tập với chức trách, nhiệm vụ của người học và thực tiễn địa phương, đơn vị công tác của họ. Hồ Chí Minh phê bình việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ một cách không thiết thực do không phù hợp với đối tượng. Có những giảng viên khi giảng bài cứ thao thao bất tuyệt: nào là chủ quan, nào là khách quan, biện chứng mà không chú ý rằng những người nghe giảng là những anh em dân quân vừa mới xóa xong nạn mù chữ. Đó là một việc hết sức tránh. Mục đích của việc học tập lý luận chính trị là làm cho người ta hiểu về chủ nghĩa Mac-Lênin, hiểu rồi hành động theo những điều đã hiểu. Vì vậy, việc xác định đối tượng học là rất cần thiết. Với những đối tượng trình độ nhận thức còn hạn chế, người giảng viên phải học cách nói của quần chúng, phải dùng lời lẽ, ví dụ đơn giản, thiết thực và dễ hiểu. Có như vậy, lý luận khô khan, cao siêu mới dễ dàng đi vào quần chúng.

Thứ ba, giáo dục lý luận chính trị phải theo phương pháp tích cực. Phương pháp tích cực là phương pháp lấy người học làm trung tâm. Học viên phải trở thành người chủ động tiếp thu tri thức, chứ không phải bị động theo kiểu thầy giảng trò ghi. Người phê phán triệt để cách giảng dạy chỉ đem lý luận khô khan nhét cho đầy óc học viên. Giảng dạy theo kiểu đó là nhồi nhét cho cán bộ một mớ lý luận suông, sáo rỗng, đơn điệu, vô ích và có hại cho cán bộ. Điều quan trọng là giới thiệu những vấn đề cơ bản, những phương pháp nghiên cứu, gợi mở vấn đề để học viên tìm đọc tài liệu, hiểu vấn đề, mở mang kiến thức. Phải tạo điều kiện tốt nhất cho học viên say mê nghiên cứu, đào sâu suy nghĩ.

Học tập và thực hành tư tưởng của Người, trong những năm qua, Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tiến hành công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ngày càng hiệu quả. Trường đã bám sát mục tiêu, đối tượng, thực hiện đào tạo, bồi dưỡng theo yêu cầu quy hoạch sử dụng cán bộ các cấp. Từng bước mở rộng loại hình, đa dạng hóa hình thức, xây dựng bổ sung nhiều chương trình đào tạo, bồi dưỡng mới, đáp ứng cơ bản nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đặt ra hàng năm của Tỉnh.

Phương thức đào tạo, bồi dưỡng đã có nhiều chuyển biến, tiến bộ trong nhận thức và tổ chức thực hiện. Chương trình, nội dung đào tạo, bồi dưỡng được nghiên cứu soạn giảng theo yêu cầu thiết thực, phù hợp với đối tượng. Trong giảng dạy và học tập đã chú trọng gắn lý luận với thực tiễn, trang bị khả năng vận dụng kiến thức, thực hành thông qua giải quyết các vấn đề, các tình huống đặt ra trong thực tế.

Đi đôi với nhiệm vụ giảng dạy và học tập, nhà trường đã quan tâm đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn, tổ chức cho cán

bộ giảng viên đi nghiên cứu thực tế, tổ chức các hoạt động hội thảo, sinh hoạt chuyên đề khoa học, cung cấp thông tin tư liệu trao đổi kiến thức, kinh nghiệm giảng dạy, học tập.

Đội ngũ cán bộ giảng viên được chăm lo đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ và rèn luyện về mọi mặt, từng bước đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Cơ sở vật chất phục vụ dạy và học như nơi ăn, ở, trường lớp, phương tiện, tài liệu giảng dạy, học tập rèn luyện ngày càng đáp ứng tốt hơn.

Những chuyên biên nói trên đã góp phần nâng cao chất lượng hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của nhà trường.

Trong công cuộc đổi mới, sự nghiệp đẩy nhanh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước nói chung, ở Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ nói riêng đang đòi hỏi phải có một đội ngũ cán bộ có trình độ lý luận, chuyên môn và năng lực thực tiễn, có nhiệt tình tâm huyết, có đạo đức cách mạng và có lối làm việc khoa học, hiệu quả. Vì vậy, nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đang đặt ra yêu cầu ngày càng cao. Học tập và thực hành tốt tư tưởng Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ có ý nghĩa hết sức to lớn trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của thời kỳ mới./.

THẢO LUẬN NHÓM - MỘT PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TÍCH CỰC HIỆU QUẢ ĐỐI VỚI GIẢNG DẠY LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

Ths. Nguyễn Thị Ngọc Lan
Giảng viên Khoa Nhà nước và pháp luật

Thảo luận là một hình thức tổ chức dạy học hiệu quả được vận dụng ở nhiều bậc đào tạo, trong đó có đào tạo trung cấp lý luận chính trị - hành chính. Trong những năm gần đây, bên cạnh những phương pháp giảng dạy tích cực khác, thảo luận nhóm là phương pháp được nhiều giảng viên nhà trường lựa chọn trong quá trình trao đổi với học viên. Thảo luận mang lại tác dụng to lớn đối với cả giảng viên và học viên trong quá trình dạy học, lĩnh hội và khám phá tri thức. Đối với chương trình trung cấp lý luận chính trị, thảo luận càng có ý nghĩa thiết thực, cần được lựa chọn triển khai một cách phù hợp nhằm tạo sự hứng thú môn học cho học viên.

1. Vai trò của phương pháp thảo luận nhóm đối với giảng dạy lý luận chính trị

Thứ nhất, qua thảo luận, giảng viên có điều kiện bổ sung và mở rộng những kiến thức cho học viên

Trong buổi thảo luận, giảng viên có thể đánh giá, phân loại một cách chính xác khả năng tiếp nhận tri thức cũng như năng lực thực tiễn của học viên, trên cơ sở đó giảng viên kịp thời định hướng kiến thức, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước tới đông đảo học viên, để học viên có cái nhìn toàn diện và chính xác về vấn đề.

Thứ hai, khắc phục được hạn chế của hình thức giảng dạy truyền thống.

Khi thực hiện phương pháp thảo luận, học viên chủ động trình bày quan điểm của mình, cùng tranh luận, cùng nêu vấn đề, chất vấn vấn đề rồi đi đến sự thống nhất trong nhận thức. Không khí tranh luận, sự cạnh tranh giữa các nhóm sẽ giúp cho tiết học sôi nổi, khắc phục được sự nhàm chán, thụ động một chiều của giờ thuyết trình trong giảng dạy.

Thứ ba, tạo ra sự hấp dẫn, hứng thú trong học tập các môn lý luận chính trị. Các môn lý luận chính trị vốn trừu tượng nên cùng với đổi mới hình thức giảng dạy, giảng viên phải sử dụng thật hiệu quả phương pháp thảo luận. Quá trình thực hiện thảo luận, nếu giảng viên đưa ra và giải quyết được nhiều vấn đề hóc búa hoặc giải quyết được những mâu thuẫn giữa lý luận và thực tiễn thì sẽ tạo được không khí tranh luận sôi nổi, làm cho môn học hấp dẫn hơn.

Thứ tư, thực hiện có hiệu quả giờ thảo luận giúp học viên tăng cường tính tự giác trong nghiên cứu,

Để chuẩn bị tốt cho nội dung thảo luận, học viên không chỉ đọc giáo trình mà còn phải tìm tài liệu tham khảo, phải cập nhật nguồn tài liệu mới. Có như vậy thì bài trình bày mới phong phú và mới có thể trả lời các câu hỏi của các nhóm khác, mới có thể phản biện vấn đề mà nhóm khác đưa ra.

Thứ năm, rèn luyện cho học viên cách thức làm việc nhóm.

Hình thức thảo luận nhóm có nhiều ưu điểm mà một trong những ưu điểm đó là đã giúp học viên rèn luyện và phát huy kỹ năng làm việc nhóm. Trong xã hội hiện đại, khi mà mối liên kết giữa các cá nhân nói riêng và các tập thể nói chung ngày càng chặt chẽ thì kỹ năng làm việc nhóm là một yêu cầu tất yếu.

Như vậy, hình thức thảo luận đem lại những đóng góp to lớn đối với việc giảng dạy lý luận chính trị, giúp học viên tìm thấy niềm đam mê, hứng thú và chủ động hơn trong quá trình học tập, tích lũy kiến thức, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng.

2. Một số yêu cầu khi thực hình thức thảo luận trong dạy học lý luận chính trị

- Về nội dung: Những nội dung đưa ra thảo luận phải là nội dung cơ bản nhất, quan trọng nhất trong giáo trình, học viên thực sự có nhu cầu tìm hiểu, khám phá hoặc là những vấn đề có tính thời sự mới nảy sinh trong thực tiễn đời sống xã hội.

- Về tổ chức: Cần phải chia nhóm trước khi tiến hành thảo luận. Nhóm thảo luận phù hợp nhất là từ 10 đến 15 học viên.

- Về cách thức tiến hành: Thảo luận là một hình thức tổ chức dạy học, trong quá trình thực hiện, nó cần phải đảm bảo các bước cơ bản sau: Bước 1: Giảng viên xác định nội dung (chủ đề) thảo luận, giao nhiệm vụ cho học viên và yêu cầu các nhóm chuẩn bị. Bước 2: Giảng viên kiểm tra tình hình chuẩn bị của học viên, nêu mục đích, yêu cầu, công bố tiến trình thảo luận, sắp xếp thứ tự vấn đề cần trình bày. Bước 3: Học viên trình bày những vấn đề đã được chuẩn bị trước. Bước 4: Những người tham gia thảo luận tranh luận các vấn đề theo chủ đề, giảng viên định hướng học viên tập trung vào các vấn đề trọng tâm. Bước 5: Giảng viên đánh giá những ý kiến đúng, sai và kết luận, nhấn mạnh những nội dung đạt được trong buổi thảo luận. Sau đó, giảng viên tổng kết buổi thảo luận, cho điểm và nêu các vấn đề tiếp tục suy nghĩ trong các buổi thảo luận sau.

Đối với giảng viên: Giảng viên có vai trò quyết định sự thành công của buổi thảo luận, vì vậy để thảo luận thực hiện hiệu quả, đáp ứng yêu cầu và mục tiêu đặt ra, giảng viên phải thực hiện tốt một số công việc sau đây: Trước khi tiến hành thảo luận, giảng viên nhất thiết phải lập kế hoạch cho buổi thảo luận cũng như soạn giáo án khi lên lớp. Kế hoạch bao gồm mục đích, yêu cầu, nội dung và các câu hỏi dự kiến trong buổi thảo luận. Đối với hệ thống câu hỏi – yếu tố quan trọng, mang tính định hướng của giờ thảo luận, giảng viên cần đầu tư xây dựng một cách chu đáo, nghiêm túc vừa đảm bảo nguyên tắc khoa học, vừa phải đảm bảo nguyên tắc vừa sức. Có thể khái quát thành ba dạng câu hỏi: Câu hỏi dùng để củng cố bài: Yêu cầu của dạng câu hỏi này là học viên phải tái hiện – nhớ lại kiến thức đã học. Do đó, câu hỏi đặt ra phải ngắn gọn, rõ ràng, dễ hiểu. Dạng câu hỏi này chỉ chiếm một tỉ lệ nhỏ trong buổi thảo luận. Câu hỏi suy luận: Nhằm mục đích khắc sâu và mở rộng kiến thức cho học viên, vì vậy, đòi hỏi học viên phải biết tổng hợp và di chuyển linh hoạt kiến thức theo quy luật của nhận thức: từ cái đã biết đến cái chưa biết, từ cái biết ít đến biết nhiều. Đây là dạng câu hỏi sử dụng chủ yếu trong buổi thảo luận. Câu hỏi liên hệ thực tiễn đời sống kinh tế, xã hội và xác lập hành vi đạo đức, ý thức chấp hành pháp luật: Dạng câu hỏi này giúp học viên bước đầu biết vận dụng những kiến thức môn học để giải thích các hiện tượng trong đời sống xã hội. Khi xây dựng câu hỏi này, giảng viên cần phải lựa chọn, nêu tình huống, sự kiện điển hình, kích lệ học viên giải quyết vấn đề một cách tự giác, tích cực.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả hình thức thảo luận trong dạy học lý luận chính trị tại Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ

Một là, phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác của học viên trong giờ thảo luận

Để hoạt động thảo luận nhóm có hiệu quả, ngay từ việc phân chia nhóm, giảng viên cũng cần phải lưu ý, có nhiều cách phân chia khác nhau như: chia nhóm theo sở thích, theo tiêu chí đánh giá, theo danh sách lớp ... và mỗi cách có những ưu, nhược điểm khác nhau. Để nhóm hoạt động hiệu quả cần chia nhóm trưởng, thư ký. Các nhóm cần có sự luân phiên nhau ở vị trí nhóm trưởng và thư ký để mỗi thành viên trong mỗi nhóm có cơ hội quản lý, điều hành và giám sát hoạt động trong nhóm. Các thành viên trong mỗi nhóm cần thẳng thắn trao đổi, tranh luận, đối thoại để đi đến thống nhất nội dung cần đạt được của mỗi vấn đề nêu ra. Những ý kiến trái chiều nhau mà chưa giải quyết được thì có thể tham khảo sự gợi ý của giảng viên.

Học viên trên cơ sở hướng dẫn, gợi ý của giảng viên cần phải đọc, nghiên cứu giáo trình và các tài liệu khác để xây dựng trước đề cương chi tiết để trình bày trong giờ thảo luận. Đây là điều kiện tiên quyết quyết định hiệu quả của hoạt động thảo luận nhóm. Giờ thảo luận chỉ có hiệu quả khi diễn ra

với không khí khẩn trương, sôi nổi, hăng hái phát biểu ý kiến của từng thành viên. Dưới sự hướng dẫn của giảng viên, nhóm trưởng của các nhóm tự điều hành để tạo ra sự dân chủ, thoải mái trong tranh luận. Tránh tình trạng giảng viên phải chỉ định ý kiến phát biểu của từng thành viên trong nhóm.

Hai là, nêu cao trách nhiệm của giảng viên trong việc hướng dẫn, giám sát và đánh giá kết quả học tập của học viên trong giờ thảo luận

Giảng viên cần nêu cao tinh thần tự học, tự bồi dưỡng, thường xuyên cập nhật những thông tin mới và các vấn đề thực tiễn để làm phong phú thêm nội dung bài học. Xây dựng và hoàn thiện đề cương chi tiết môn học theo yêu cầu mới làm cơ sở để học viên thực hiện nhiệm vụ học tập trong từng tuần, từng tháng. Giảng viên có nhiệm vụ giải thích những vấn đề mà học viên thấy khó khăn khi tự đọc, tự nghiên cứu tài liệu. Trong quá trình thảo luận giảng viên cần hướng dẫn học viên đi sâu làm rõ những nội dung cơ bản theo yêu cầu của chủ đề thảo luận.

Trong các giờ thảo luận giảng viên cần giám sát chặt chẽ hoạt động của học viên, hướng dẫn, nhận xét và tổng kết vấn đề sau khi học viên đã tranh luận, trao đổi làm rõ. Giảng viên cần chốt lại nội dung cần đạt được của mỗi vấn đề thảo luận, sửa chữa những nội dung chưa đúng hoặc trái với chủ đề. Tăng cường kiểm tra, đánh giá đối với từng học viên, có những hình thức biểu dương kịp thời đối với các học viên tích cực.

Ba là, cách thức tổ chức thảo luận cần mềm dẻo, linh hoạt

Các bước tiến hành của hình thức thảo luận nhóm luôn tuân theo một quy trình chung gồm: chuẩn bị; thảo luận làm rõ những nội dung theo chủ đề yêu cầu; tổng kết những nội dung đã được trao đổi, thống nhất ý kiến. Tuy nhiên, việc bố trí học viên nhóm thảo luận, thời gian cho mỗi vấn đề thảo luận thì có thể linh hoạt. Thậm chí có những nội dung thảo luận có thể tiến hành trước khi nhóm đã chuẩn bị xong và sẵn sàng trình bày, vừa tiết kiệm thời gian thảo luận, vừa tạo tâm lý và không khí thoải mái, chủ động cho học viên trong quá trình chuẩn bị nội dung trình bày.

Nói tóm lại, có thể thấy rằng, hình thức thảo luận nhóm trong dạy học chính trị là vấn đề có tầm quan trọng và có tác dụng to lớn trong việc nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học. Hình thức này có thể khắc phục được những hạn chế trong phương pháp giảng dạy truyền thống, tạo được hứng thú học tập cho học viên, là một phương pháp giúp học viên tiếp tục khắc sâu và mở rộng những kiến thức trọng điểm. Bởi vậy, mỗi giảng viên giảng dạy lý luận chính trị cần nghiên cứu và áp dụng một cách thuần thục trong quá trình giảng dạy của mình./.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO THANH NIÊN GÓP PHẦN BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

ThS Nguyễn Thị Thu Hiền
Phó trưởng Khoa Xây dựng Đảng

1. Sự cần thiết phải học lý luận chính trị trong thanh niên

Có rất nhiều cách thức để đoàn viên thanh niên bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, trong đó tích cực học tập nâng cao trình độ lý luận chính trị là một trong những giải pháp hiệu quả. Lý luận chính trị được xem là kim chỉ nam cho mọi hành động cách mạng. Thanh niên là lứa tuổi đang tích lũy kiến thức, kinh nghiệm, hình thành nhân cách, rèn luyện bản lĩnh thì kiến thức lý luận chính trị càng đặc biệt quan trọng. Chỉ khi có lý luận chính trị vững vàng mới tạo bệ phóng vững chắc cho sự phát triển năng lực cá nhân và sự nghiệp trong tương lai.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định “Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”¹⁶. Nhiều lần Bác căn dặn mọi người, nhất là đội ngũ cán bộ, đảng viên khắc phục tình trạng kém lý luận, khinh lý luận và cũng đừng rơi vào lý luận suông. Bác cũng chính là tấm gương sáng về học tập, nghiên cứu và vận dụng lý luận chính trị để hậu thế noi theo. Người đã bôn ba khắp năm châu, bốn biển tìm hiểu thực tế, tiếp xúc với bao học thuyết chính trị mới tìm ra con đường giải phóng dân tộc đúng đắn. Khi chuẩn bị những điều kiện cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam năm 1930, Người đã dành tâm huyết để chuẩn bị những điều kiện về chính trị, tư tưởng và tổ chức cho sự ra đời của Đảng, trong đó Bác đặt niềm tin vào thế hệ thanh niên và giáo dục lý luận chính trị để họ gánh vác sự nghiệp đất nước. Chính lý luận cách mạng của thời đại chủ nghĩa Mác-Lênin được Bác vận dụng sáng tạo phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh đặc thù Việt Nam từ đó đưa cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, giành lại độc lập, thống nhất đất nước, mang lại hạnh phúc, ấm no cho nhân dân.

Ngày nay, đi lên chủ nghĩa xã hội là yêu cầu khách quan, là con đường tất yếu của cách mạng Việt Nam. Đảng ta kiên trì lấy chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động cách mạng. Trang bị lý luận chính trị cho thế hệ thanh niên trở thành nhiệm vụ cấp thiết giúp họ hiểu sâu sắc, đầy đủ Chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các văn kiện, chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Chỉ có trang bị đầy đủ về lý luận chính trị mới có thể tạo ra hành động cách mạng tích cực, hiệu quả.

¹⁶ “Sửa đổi lối làm việc” (Chủ tịch Hồ Chí Minh).

Như vậy, việc học tập lý luận chính trị trước tiên nhằm giúp thanh niên nâng cao bản lĩnh chính trị, tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng cách mạng; ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và đặc biệt là bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Thanh niên là chủ nhân tương lai của đất nước là tầng lớp kế cận đóng vai trò chủ chốt trong công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Quan điểm nhất quán của Đảng ta là đào tạo thế hệ trí thức mới không chỉ giỏi chuyên môn nghiệp vụ, mà trước hết phải có đạo đức, có lòng yêu nước thiết tha, gắn bó với nhân dân, với chế độ, sẵn sàng góp sức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Việc nắm vững nền tảng tư tưởng của Đảng, chủ trương, chính sách và pháp luật của Nhà nước là điều hệ trọng với công dân Việt Nam nói chung, đặc biệt là thanh niên, những người mai sau sẽ trở thành đội ngũ cán bộ. Lịch sử đã chứng minh, đội ngũ cán bộ vừa “hồng” vừa “chuyên” luôn là một nhân tố đảm bảo thắng lợi của cách mạng Việt Nam qua các giai đoạn khác nhau. Đất nước ta ngày càng hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới, nhiều tư tưởng, học thuyết, hệ giá trị, quan điểm cũng sẽ theo các cánh cửa giao thương, không gian mạng... mà ủa vào, tác động đến tâm tư, tình cảm và hành động của thanh niên. Do vậy, việc giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên nhằm tạo ra nền tảng kiến thức chính trị - xã hội vững vàng là vô cùng quan trọng. Thông qua học tập lý luận chính trị trang bị nhận thức đúng đắn, có niềm tin vững chắc vào sự lãnh đạo của Đảng, vào sự nghiệp đổi mới đi lên chủ nghĩa xã.

Tuy nhiên, bên cạnh ưu điểm như có tri thức, năng động, dễ tiếp thu cái mới song tâm lý chưa ổn định, thiếu kinh nghiệm, chưa nhạy cảm với các vấn đề chính trị xã hội, dễ sa vào tệ nạn xã hội, bất chước văn hóa lai căng nước ngoài. Nắm bắt điều này, các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị thường xuyên kích động, lôi kéo, dụ dỗ thanh niên tiếp xúc các thông tin xấu độc, nhất là trên môi trường internet, nhằm làm giảm niềm tin của thanh niên đối với Đảng, Nhà nước; thậm chí một số thanh niên đã bị lợi dụng, kích động chống phá chế độ, gây bất ổn chính trị, an ninh trật tự. Cho nên, việc học tập lý luận chính trị sẽ giúp thanh niên có lập trường tư tưởng kiên định, bản lĩnh chính trị vững vàng, góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch.

2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng học tập lý luận chính trị cho thanh niên

Dạy học lý luận chính trị là loại hình đặc thù, để nâng cao hiệu quả dạy học lý luận chính trị cho thanh niên góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay cần thực hiện đồng bộ các giải pháp sau:

Đối với người học: Đoàn viên, thanh niên cần thấm nhuần sâu sắc lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về mục đích của việc học: “Học để

làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ quốc và nhân loại”¹⁷. Phải thường xuyên học tập, trau dồi phẩm chất chính trị, gắn việc học lý luận với thực tiễn công việc hàng ngày. Cần dành thời gian nghiên cứu kỹ các tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các nhà tư tưởng, vận dụng vào tình hình thực tiễn. Gắn những tri thức thu được vào thực tiễn cuộc sống, tránh lý luận suông. Không ngừng phấn đấu, tu dưỡng đạo đức cách mạng thông qua con đường học tập.

Đối với các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng: Trong bối cảnh tình hình hiện nay, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng cần đổi mới mạnh mẽ, đồng bộ từ khâu biên soạn giáo trình, tài liệu. Đào tạo, bồi dưỡng gắn với nhu cầu xã hội, bồi dưỡng theo các chức danh nghề nghiệp giúp người học nâng cao nhận thức, trình độ nghiệp vụ chuyên môn, gắn liền với điều kiện tự nhiên, văn hoá vùng miền. Phải thường xuyên cập nhật những tri thức mới của nhân loại.

Dạy và học lý luận chính trị gắn với ứng dụng thực tế, tăng cường kiểm tra và quản lý chặt chẽ chất lượng dạy và học. Cần xây dựng tiêu chí chuẩn đầu vào, chuẩn đầu ra trong bồi dưỡng lý luận chính trị. Xây dựng môi trường văn hóa ứng xử văn minh, thân thiện để nhà trường trở thành nơi rèn luyện lý tưởng về đạo đức, phẩm chất cách mạng cho thanh niên, đáp ứng tốt nhiệm vụ chính trị.

Đối với đội ngũ giảng viên: Muốn kiến thức lý luận chính trị trở nên hấp dẫn với thanh niên thì giảng viên cần không ngừng đổi mới tư duy, phương pháp giảng dạy sao cho giờ học trở nên sinh động, hấp dẫn. Không chỉ truyền dạy lý luận chính trị một chiều, người giảng viên cần phải biết vận dụng tri thức lý luận vào thực tiễn, biết khai thác những tư liệu từ kinh nghiệm thực tiễn của người học mang đến. Ngoài những tài liệu về chủ nghĩa Mác - Lênin, còn có những tài liệu thiết thực. Đó là những kinh nghiệm do những học viên mang đến, kinh nghiệm thành công cũng như kinh nghiệm thất bại. Những kinh nghiệm đó đem trao đổi, gom góp lại tức là những bài học quý.

Đối với những nhà lãnh đạo quản lý: Người đứng đầu đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng của việc học tập, nghiên cứu, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Từ đó có những chỉ đạo và tổ chức thực hiện có hiệu quả việc học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận, thậm chí có yêu cầu bắt buộc trở thành tiêu chuẩn đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên đặc biệt là

¹⁷ Hồ Chí Minh toàn tập, tập 6, Nxb CTQG, H.2011, tr 208

thanh niên. Từ đó có kế hoạch đào tạo đội ngũ cán bộ trẻ về lý luận chính trị bên cạnh việc bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ.

Như vậy, học tập lý luận chính trị là một nhiệm vụ không thể thiếu của mỗi cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thanh niên chủ nhân tương lai của đất nước. Học tập lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng bởi lẽ nó giúp cho mỗi thanh niên không chỉ có tri thức, có nền tảng lý luận vững chắc mà còn có lập trường tư tưởng và bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng nhận diện những luận điệu xuyên tạc, phản động của các thế lực thù địch. Do đó, việc phát huy tính chủ động, tích cực của thanh niên trong việc học tập lý luận chính trị góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. “Sửa đổi lối làm việc” (Chủ tịch Hồ Chí Minh).
2. Hồ Chí Minh toàn tập, tập 6, Nxb CTQG, H.2011, tr 208

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG CHO THANH NIÊN HIỆN NAY

ThS. Nguyễn Thị Hương Giang
Phó Trưởng khoa Xây dựng Đảng

Thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, một trong những nhân tố quyết định tương lai, vận mệnh của dân tộc, quyết định sự thành bại của cách mạng. Thanh niên là lực lượng chủ yếu trên nhiều lĩnh vực, đảm nhiệm những công việc khó đòi hỏi sự hy sinh, gian khổ và sáng tạo với tinh thần “đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”. Vì vậy, giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên qua các thời kỳ cách mạng là việc làm rất quan trọng và rất cần thiết.

1. Tầm quan trọng của giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên

Lý tưởng cách mạng là định hướng giá trị cốt lõi, xuyên suốt, là mục tiêu phấn đấu của Đảng, của toàn dân tộc và mỗi người Việt Nam về độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Lý tưởng cách mạng không hình thành một cách tự phát mà là kết quả của quá trình giáo dục, rèn luyện lâu dài với các nội dung, hình thức, phương pháp phù hợp.

Trong giáo dục thanh niên, giáo dục lý tưởng cách mạng là nội dung cốt lõi, có vai trò định hướng cơ bản, lâu dài, tạo động lực mạnh mẽ cho thanh niên phấn đấu vươn lên cống hiến cho dân tộc và khẳng định mình trong xã hội.

Trải qua các thời kỳ cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn đặc biệt chăm lo giáo dục lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị, xây dựng thanh niên thành những người trung thành với lý tưởng “độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội”.

Trong cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân, Hồ Chí Minh và các nhà cách mạng xuất sắc đã khơi dậy lòng yêu nước, khát vọng độc lập, tự do; tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, giác ngộ lý tưởng cách mạng trong thanh niên và nhân dân. Cùng với việc xây dựng các tổ chức thanh niên yêu nước, Đảng đã bồi dưỡng lực lượng cốt cán trong thanh niên để làm nòng cốt xây dựng và phát triển phong trào cách mạng. Những tấm gương sáng ngời như Võ Thị Sáu, Lý Tự Trọng, Lê Văn Tám, Lê Hồng Phong, Nguyễn Văn Cừ, Nguyễn Thị Minh Khai, Nguyễn Văn Trỗi... đã trở thành tượng đài vững chắc trong trái tim các thế hệ thanh niên Việt Nam. Các anh hùng thanh niên

là biểu tượng bất khuất về sự hy sinh, cống hiến trọn tuổi thanh xuân với lý tưởng cách mạng cao đẹp “vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân”. Với khát vọng lớn lao giải phóng dân tộc, giải phóng người lao động khỏi áp bức, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân ta, mà thanh niên là lực lượng xung kích đã làm nên thắng lợi của cuộc Cách mạng Tháng Tám, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Trong kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, với tinh thần “Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước, mà lòng phơi phới dậy tương lai”, lớp lớp thanh niên Việt Nam trên khắp mọi miền đất nước từ miền xuôi đến miền ngược, từ đồng bằng đến miền núi, từ bắc chí nam, từ hậu phương đến tiền tuyến đã anh dũng trong sản xuất và chiến đấu, làm nên Chiến thắng Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu” và Đại thắng mùa Xuân năm 1975, đưa đất nước ta thoát khỏi ách cai trị của chủ nghĩa thực dân, đế quốc, thống nhất đất nước và bước vào thời kỳ xây dựng CNXH.

Trong sự nghiệp xây dựng CNXH và bảo vệ Tổ quốc XHCN, nhất là trong thời kỳ đổi mới đất nước theo định hướng XHCN, Đảng, Nhà nước ta tiếp tục chăm lo công tác thanh niên, nhất là giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng, đạo đức cách mạng, lối sống văn hóa với tính cách là những nhân tố có tầm quan trọng hàng đầu trong nhân cách thanh niên. Giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên là một nhiệm vụ chính trị quan trọng của tổ chức Đoàn nhằm xây dựng, củng cố niềm tin, bản lĩnh chính trị cho thanh niên, xây dựng thế hệ thanh niên có hoài bão, lý tưởng, khát vọng và trách nhiệm để xứng đáng là người chủ hiện tại và tương lai của đất nước. Giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên thực sự là giải pháp quan trọng bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Vì vậy, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII tiếp tục nhấn mạnh yêu cầu phải “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên”¹⁸.

2. Công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên thời gian qua

Với những thành tựu to lớn mà Việt Nam gặt hái được trong giai đoạn hiện nay, có phần đóng góp rất lớn của các thế hệ trẻ, nhất là tầng lớp thanh niên Việt nam. Trong bối cảnh tình hình thế giới và khu vực có nhiều diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó đoán định, các thế lực thù địch không ngừng chống phá Đảng, Nhà nước ta trên các mặt trận, nhưng thanh niên Việt

¹⁸ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.168.

Nam vẫn một lòng tin vào sự lãnh đạo của Đảng, tiếp tục cùng Đảng và Nhà nước xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Trong thời gian qua, để tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên, Đảng, Nhà nước, Trung ương Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã ban hành nhiều chỉ thị, nghị quyết chương trình nhằm tăng cường sự lãnh đạo đối với giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên. Cụ thể, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đã ban hành Kết luận số 03-KL/TWĐTN ngày 26/9/2013 về việc tổ chức cuộc vận động “Xây dựng hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới với các tiêu chí nền tảng là “Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn”. Cuộc vận động là một trong những nội dung cụ thể thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương đoàn khóa X về “Tăng cường giáo dục, đạo đức lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh niên giai đoạn 2013-2017”. Công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên Việt Nam luôn được Đảng ta quan tâm, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 “về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”. Chỉ thị đã đưa ra 4 nhiệm vụ giải pháp. Ngày 11/11/2021, Phó Thủ tướng chính phủ ký Quyết định 1895/QĐ-TTg ngày 11/11/2021 phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021 - 2030”.

Hiện nay, việc giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên được thực hiện bằng nhiều phương thức khác nhau nhưng chủ yếu thông qua các phong trào hành động cách mạng của Đoàn như “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” và 3 chương trình đồng hành với thanh niên: “Đồng hành với thanh niên trong học tập”, “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”, “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”.

Với mong muốn giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên bằng cách dễ hiểu nhất, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã áp dụng những hình thức, xu hướng mới phù hợp với giới trẻ như: Học tập chỉ thị 05-CT/TW, các bài học lý luận chính trị của đoàn viên thanh niên được trình bày dưới hình thức Infographic; áp dụng công nghệ thông tin trong Hội thi tìm hiểu chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh “Ánh sáng soi đường”, Hội thi tìm hiểu lịch sử, văn hóa “Tự hào Việt Nam”,...bằng hình thức trực tuyến. Thông qua các hoạt động giáo dục, các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước đã tạo môi trường lành mạnh để thế hệ trẻ rèn luyện, trưởng

thành, góp phần hình thành lý tưởng cách mạng, đạo đức cao đẹp, lối sống nghĩa tình, tuân thủ pháp luật, từng bước hoàn thiện nhân cách.

Bên cạnh những kết quả đạt được, giáo dục lý tưởng cách mạng, thanh niên còn nhiều hạn chế, yếu kém. Nhiều tổ chức, cá nhân chưa nhận thức đúng và đầy đủ tầm quan trọng của nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ, nhất là trong bối cảnh đất nước có nhiều thay đổi. Việc cụ thể hoá các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục thế hệ trẻ chưa kịp thời và hiệu quả; nhiều mục tiêu, chỉ tiêu chưa đạt yêu cầu. Nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng còn chung chung, trừu tượng, chưa gắn với thực tế cuộc sống nên thiếu sức thuyết phục. Vẫn còn tình trạng “Một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta”¹⁹.

Trước bối cảnh mới, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, các âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực ngày càng tinh vi, “Thế hệ trẻ tiếp tục là đối tượng, mục tiêu mà các thế lực thù địch tập trung lôi kéo, kích động, chia rẽ”²⁰. Chính vì vậy, cần tăng cường hơn nữa công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ, nhất là thanh niên.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các cấp uỷ đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể nhân dân và toàn xã hội đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên.

Giáo dục lý tưởng cách mạng gắn với giáo dục đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ là nhiệm vụ chiến lược, lâu dài, quan trọng, chính vì vậy, đòi hỏi phải có sự quan tâm, đầu tư thích đáng. Đầu tư cho giáo dục, trong đó có giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ là đầu tư cho tương lai của đất nước. Đây là nhiệm vụ của toàn Đảng, của các cấp, các ngành, đoàn thể, gia đình và toàn xã hội; tạo điều kiện tối đa cho thế hệ trẻ học tập, lao động, cống hiến, là lực lượng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc. Trong đó phát huy vai trò nòng cốt của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Hội Sinh viên Việt Nam.

¹⁹ Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 “về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”

²⁰ Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 “về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”

Giáo dục lý tưởng cách mạng là một quá trình lâu dài, vì vậy rất cần sự quan tâm từ sớm của gia đình, nhà trường, xã hội trong việc trang bị những kiến thức cơ bản tạo tiền đề để thanh niên học tập, trau dồi và củng cố lý tưởng cách mạng.

Thứ hai, đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tăng cường giáo dục lòng tự hào dân tộc và tinh thần yêu nước cho thanh niên.

Đa dạng hóa các hình thức giáo dục chính trị cho thanh niên thông qua các phong trào, các cuộc vận động của Đoàn, thông qua các tấm gương tiêu biểu của thanh niên; thông qua các ngày lễ lớn, các hoạt động về nguồn, đền ơn đáp nghĩa... Tạo mọi điều kiện để thanh niên cống hiến và trưởng thành. Đề cao và nhân rộng các hoạt động sáng tạo, các ý tưởng sáng tạo của thanh niên trong tổ chức các phong trào. Đưa thanh niên tham gia vào thực tiễn sinh động của đất nước để họ phát huy cao nhất “sức trẻ”, để biến lý tưởng cách mạng, lòng tự hào dân tộc thành khát vọng lớn lao xây dựng đất nước phát triển phồn vinh, hạnh phúc, “Dân giàu, nước mạnh, công bằng, dân chủ, văn minh”.

Thứ ba, đổi mới, đa dạng hóa phương thức tiếp cận công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên; đa dạng hóa các kênh truyền thông; chủ động nắm bắt và tận dụng các trào lưu trong giới trẻ, xây dựng các sản phẩm tuyên truyền sáng tạo, sinh động, phù hợp với thế hệ trẻ. Lồng ghép các nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên vào các thông điệp truyền thông hiện đại, thiết kế các thông điệp có nội dung hấp dẫn, cập nhật dưới dạng video, trò chơi trực tuyến, các bài báo tương tác đa phương tiện.

Thứ tư, cần đổi mới nội dung, hình thức giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên theo hướng thiết thực, hiệu quả, phù hợp với đặc điểm của tuổi trẻ thông qua việc trang bị những tri thức cơ bản về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối đổi mới của Đảng, pháp luật của Nhà nước; làm cho thanh niên nhận thức đúng đắn tính cách mạng, khoa học và nhân văn của lý tưởng cách mạng của Đảng, của dân tộc và cũng là lý tưởng của thanh niên. Chú trọng giáo dục lòng yêu nước và tự hào dân tộc, ý thức phục vụ cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, lợi ích của nhân dân. Kết hợp giữa nâng cao giác ngộ về lý tưởng cách mạng với tăng cường ý thức cảnh giác, đấu tranh chống âm mưu và hành động chống phá cách mạng của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng, văn hóa.

Thứ năm, quan tâm đến nhu cầu, lợi ích của thanh niên, tổ chức thanh niên tham gia tích cực vào phong trào thi đua yêu nước, phong trào hành động cách mạng.

Nhu cầu, lợi ích là động lực trực tiếp trong hoạt động của con người. Việc bồi dưỡng, giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên hiện nay đòi hỏi phải đáp ứng các nhu cầu, lợi ích hợp lý, chính đáng, thiết thực của thanh niên về nhiều mặt, nhất là vấn đề việc làm, thu nhập; việc tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội; sáng tạo và thụ hưởng các giá trị văn hóa.

Phong trào thi đua yêu nước là một hình thức đoàn kết, tập hợp thanh niên tham gia xây dựng đất nước, bảo vệ Tổ quốc, là môi trường thực tiễn để giáo dục lý tưởng cách mạng, phát huy tài năng, phẩm chất của thanh niên. Phát huy vai trò của các phong trào thi đua “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”; “Tuổi trẻ tham gia xây dựng văn minh đô thị”; “Cả nước chung tay vì người nghèo, không để ai bị bỏ lại phía sau”; “Doanh nghiệp Việt Nam hội nhập và phát triển”; “Cán bộ công chức, viên chức thi đua thực hiện văn hóa công sở” và các phong trào khác do Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Hội Sinh viên Việt Nam phát động đã thu hút đông đảo thanh niên hăng hái tham gia, góp phần vào thành tựu chung của cả nước trong phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Những trải nghiệm từ cuộc sống, từ quá trình tham gia các phong trào hành động cách mạng là cơ sở để biến nhận thức về lý tưởng cách mạng trở thành tình cảm, ý chí, niềm tin vững chắc của thanh niên vào lý tưởng cách mạng.

**ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRẺ TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ
NGUYỄN VĂN CỪ TÍCH CỰC GẮN LÝ LUẬN VỚI THỰC TIỄN TRONG
GIẢNG DẠY LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ**

*Ths. Nguyễn Thị Nhị
Khoa Xây dựng Đảng*

Giảng dạy lý luận chính trị đem đến cho học viên những hiểu biết về quy luật phát triển của xã hội, về thế giới quan, nhân sinh quan, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, từ đó nâng cao bản lĩnh chính trị, lập trường tư tưởng và vận dụng những hiểu biết đó vào thực tiễn công việc và đời sống xã hội. Để đạt được mục tiêu đó, một trong những yêu cầu không thể thiếu trong giảng dạy lý luận chính trị là phải gắn lý luận với thực tiễn.

Trong những năm qua, đội ngũ giảng viên trẻ đã chú trọng gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị, lồng ghép các nghị quyết, chỉ thị, chủ trương của Trung ương, địa phương, lồng ghép các sự kiện tiêu biểu trong nước và thế giới vào bài giảng.

Tuy nhiên, thực tiễn có nhiều thay đổi, nhưng nội dung các môn lý luận chính trị vẫn còn nặng tính hàn lâm, ít có sự bổ sung, phát triển, nhiều vấn đề về kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, dân chủ xã hội chủ nghĩa, hội nhập quốc tế... còn rất mờ nhạt, làm cho học viên cảm thấy khô khan, khó hiểu, xa rời thực tiễn. Mặt khác, một số giảng viên trẻ chưa kịp thời cập nhật thông tin mới đưa vào bài giảng.

Xuất phát từ thực trạng trên, để nâng cao chất lượng, hiệu quả gắn lý luận và thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị của giảng viên trẻ, cần thực hiện tốt những giải pháp cơ bản sau đây:

Một là, bài giảng phải bám sát giáo trình, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, đồng thời, bám sát thực tiễn về tình hình thế giới nói chung và đất nước nói riêng để được hiệu quả tốt nhất. Vì vậy, giảng viên trẻ phải luôn luôn cập nhật, bổ sung thông tin và biết chắt lọc thông tin một cách chính xác, đầy đủ và mang tính thời sự nhất. Đây là một nhiệm vụ vô cùng khó khăn, đòi hỏi tất cả giảng viên trẻ phải thực hiện.

Để đáp ứng được yêu cầu này, giảng viên trẻ cần:

- Tự học, tự nghiên cứu là khâu then chốt, có tầm quan trọng đặc biệt. Kết quả tự học, tự nghiên cứu không chỉ góp phần hoàn thiện kiến thức, cập nhật thông tin mới, tri thức mới mà còn giúp giảng viên trẻ nghiên cứu sâu hơn, nhuần nhuyễn hơn để giải quyết những vấn đề đặt ra trong quá trình

truyền đạt tri thức đến học viên. Hoạt động này là nhân tố cơ bản, có tính chất quyết định chất lượng bài giảng và nâng cao vị thế của giảng viên trẻ.

- Tăng cường đưa giảng viên trẻ đi nghiên cứu ở cơ sở, thông qua đó giúp họ nắm bắt thực tiễn công tác xây dựng Đảng, chính quyền và các đoàn thể ở cơ sở; tổng kết một số phong trào, mô hình điển hình tiên tiến trong các hoạt động của địa phương phục vụ cho công tác giảng dạy nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị của nhà trường trong tình hình mới.

- Trên cơ sở tích lũy kinh nghiệm thực tiễn của mỗi giảng viên trẻ, tổ chức các sinh hoạt chuyên môn sâu và cụ thể đến từng bài giảng để trao đổi, thảo luận qua đó bổ sung, làm giàu vốn thực tiễn cho nhau.

- Nhà trường tổ chức cho giảng viên trẻ nghe các báo cáo thực tế, mời các cán bộ chủ chốt ở địa phương, ngành, doanh nghiệp đến trao đổi. Đây không phải là báo cáo thành tích mà là trao đổi công việc họ đang đảm nhận. Họ nói để chúng ta nghe những gì đang diễn ra?, Thuận lợi?, Khó khăn?, Vướng mắc?, Cách xử lý thế nào?.

Hai là, để nâng cao hiệu quả gắn lý luận và thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị, cần chú ý việc đưa thực tiễn vào bài giảng sao cho hợp lý. Tính hợp lý ở đây là những yếu tố thực tiễn phải là những yếu tố điển hình, nổi bật, các sự kiện phải mang tính thời sự, phải có thực, không thêm bớt, liên hệ với thực tiễn phải sát và phù hợp với những vấn đề lý luận mà giảng viên trẻ muốn chứng minh. Mỗi vấn đề thực tiễn đưa ra, giảng viên trẻ cần phải phân tích để học viên thấy được nội dung thực tiễn này gắn với vấn đề lý luận nào. Tất nhiên, không phải nội dung lý luận nào cũng phải có liên hệ thực tế mà chỉ nội dung nào quan trọng, cần thiết nhằm tăng thêm tính thuyết phục. Bởi lẽ nếu trong bài giảng, nội dung nào cũng buộc phải liên hệ thực tiễn thì không thể đảm bảo về mặt thời gian do dung lượng kiến thức lý luận quá nhiều. Mặt khác, nếu tập trung nhiều quá những vấn đề thực tiễn, bài giảng có thể biến thành buổi nói chuyện thời sự.

Ba là, phải nắm vững đối tượng giảng dạy.

Đối tượng giảng dạy lý luận chính trị rất đa dạng vì được chiêu sinh từ các sở, ban, ngành tỉnh đến cơ sở, có học viên hệ tập trung và hệ tại chức. Do đó, giảng viên trẻ phải nắm được đối tượng học viên. Nghĩa là mình sẽ nói cho ai?, Về cái gì?, Trình độ học vấn học viên như thế nào?, Học viên cần những gì?, Học viên là người miền núi hay đồng bằng, thành phố?. Không có một phương pháp giảng dạy nào là vạn năng, tối ưu cho tất cả mọi học viên, vì giảng dạy vừa là khoa học, vừa là nghệ thuật. Khoa học ở chỗ giảng viên trẻ phải bảo đảm nội dung, chương trình, mục tiêu đào tạo... nghệ thuật là giảng viên trẻ phải tùy theo đối tượng, tình hình cụ thể của lớp học mà có cách thức giảng dạy đáp ứng yêu cầu, đạt chất lượng, hiệu quả cao.

Bốn là, để nâng cao hiệu quả gắn lý luận và thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị, giảng viên trẻ ngoài việc sử dụng tốt phương pháp truyền thống là thuyết trình thì cần sử dụng phương pháp giảng dạy tích cực. Phương pháp giảng dạy tích cực gồm hệ thống các phương pháp khác nhau (như phương pháp chuyên gia, sàng lọc, lấy ý kiến ghi lên bảng, hỏi đáp, bẻ cá vàng...). Các phương pháp giảng dạy tích cực luôn lấy người học làm trung tâm, phát huy tính tích cực của học viên.

Việc sử dụng phương pháp giảng dạy tích cực là cần thiết, giúp cho việc giảng dạy lý luận chính trị sinh động, phong phú hơn, hiệu quả cao hơn và tránh một chiều, áp đặt; mặt khác khiến học viên không còn thụ động tiếp nhận thông tin và tri thức từ phía giảng viên. Học viên được cuốn vào quá trình tự nhận thức, tìm đến những tri thức đúng thông qua việc thảo luận, trao đổi với nhau và với giảng viên trẻ, phát huy tính năng động, tích cực, sáng tạo của người học.

Năm là, cùng với việc sử dụng các phương pháp giảng dạy tích cực, để nâng cao hiệu quả gắn lý luận và thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị còn phải đa dạng hoá phương tiện giảng dạy. Các phương tiện giảng dạy bao gồm: máy vi tính, radio, ghi âm, video, đèn chiếu, máy chiếu ... Các phương tiện này nhằm bổ sung và làm phong phú thêm cho những nội dung của bài giảng; thay đổi cách học và phương pháp học, tạo sự hứng thú, kích thích tìm tòi, đi sâu nghiên cứu của học viên.

Trên đây là một số những giải pháp cơ bản để nâng cao chất lượng, hiệu quả gắn lý luận và thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị của giảng viên trẻ. Các giải pháp này cần phải được thực hiện thường xuyên, liên tục và đồng bộ, với sự tham gia tích cực của cả đội ngũ giảng viên trẻ và học viên. Có như vậy, mới nâng cao chất lượng, hiệu quả giảng dạy lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thế hệ trẻ ở Việt Nam hiện nay.

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG CHO THẾ HỆ TRẺ HIỆN NAY

*Thạc sĩ Nguyễn Đức Phương
Khoa Nhà nước và Pháp luật*

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt chú trọng đến vai trò của thanh niên đối với sự nghiệp cách mạng. Vì vậy, xuyên suốt, nhất quán trong tư tưởng và hành động, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ cuốn hút họ bằng chính những năm tháng tuổi trẻ đầy nhiệt huyết cách mạng của mình mà còn kêu gọi, đánh thức, giác ngộ và cổ vũ họ tham gia cách mạng; chú trọng đào tạo, bồi dưỡng, sẵn sàng giao nhiệm vụ và tạo điều kiện để họ được học tập, lao động, cống hiến... Chính vì thế, trong Di chúc, ngay sau phần nói về Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Người nhấn mạnh: Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa "hồng" vừa "chuyên".

Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ là việc làm cần thiết, cấp bách luôn được Đảng, Nhà nước, gia đình, nhà trường và toàn xã hội quan tâm. Sự ra đời Chỉ thị số 42-CTTW của Ban Bí thư Trung ương Đảng “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015- 2030” là cơ sở định hướng quan trọng cho việc xác định trách nhiệm của các cấp uỷ đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể nhân dân và toàn xã hội đối với công tác giáo dục thanh niên. Theo đó, các nhiệm vụ, giải pháp được đặt ra rất sát thực, kịp thời. Một là, xây dựng môi trường lành mạnh, tạo điều kiện để thế hệ trẻ học tập, rèn luyện, phấn đấu, trưởng thành. Hai là, tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội, giữa các ban, ngành, đoàn thể trong công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ. Ba là, đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức của thanh, thiếu niên, nhất là trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay.

Nhìn lại quá trình bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ, có thể thấy rằng, việc chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục thanh niên thành lớp người vừa “hồng”, vừa “chuyên” là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quan trọng của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, gia đình, nhà trường và xã hội. Trách nhiệm ấy phải được cụ thể hóa thành những chủ trương, chính sách, giải pháp cụ thể, phù hợp và phải được thực hiện thường xuyên, kiên trì.

Trong thời gian tới, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xác định một số nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm nhằm tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ theo Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cụ thể như sau:

Thứ nhất, coi trọng công tác giáo dục lý tưởng cách mạng thông qua tuyên truyền, giáo dục, học tập, nghiên cứu và vận dụng chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng vào thực tiễn công tác và đời sống thanh niên. Đổi mới cách thức tuyên truyền, học tập, triển khai các nghị quyết của Đảng, của Đoàn trong đoàn viên, thanh niên như: học tập trực tuyến, thi trắc nghiệm, thi tự luận trên Internet, xây dựng phim ngắn, bản đồ tư duy tuyên truyền, phổ biến Nghị quyết... Tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị trong đoàn viên, thanh niên gắn với các dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn, các sự kiện quan trọng của đất nước bằng nhiều hình thức phong phú như: diễn đàn, tọa đàm, ngày hội thanh niên, liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng, xem phim lịch sử, triển lãm... để bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, khát vọng vươn lên cho thế hệ trẻ. Định kỳ tổ chức và mở rộng đối tượng tham gia Hội thi Olympic các môn khoa học Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh các cấp và Hội thi cấp toàn quốc mang tên “Ánh sáng soi đường”, nhân rộng các hình thức thi, tìm hiểu trên mạng internet. Kiên trì tổ chức học tập 6 bài học lý luận chính trị trong đoàn viên.

Thứ hai, thường xuyên và đa dạng hóa các hoạt động tuyên truyền, giáo dục thanh thiếu nhi về truyền thống vẻ vang của Đảng, của Đoàn, giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc cho thanh thiếu nhi; chú trọng giáo dục thanh niên qua nêu gương điển hình tiên tiến, người tốt, việc tốt. Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, coi đây là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, liên tục trong công tác giáo dục của Đoàn, trong đó đề cao trách nhiệm nêu gương, tự giác học trước, làm theo trước của cán bộ đoàn chủ chốt các cấp, nêu cao tinh thần tiên phong, gương mẫu rèn luyện tác phong và thực hiện lễ lối công tác; xây dựng và triển khai các giá trị tiêu chí, chuẩn mực trong hành vi, lối sống, ứng xử của thanh thiếu nhi trên nền các giá trị cốt lõi của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Xây dựng tủ sách, chuyên trang online “Bác Hồ với thanh thiếu nhi”. Tiếp tục triển khai sâu rộng Chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam”, tổ chức tuyên dương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác các cấp, tuyên dương thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực: Sinh viên 5 tốt, Người thợ trẻ giỏi, Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu, cán bộ đoàn giỏi, thanh niên nông thôn làm kinh tế giỏi... Thường xuyên tổ chức các hoạt động về nguồn, đến với địa danh lịch sử, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc, tôn tạo và phát huy giá trị các khu di tích lịch sử, di tích văn hóa để giáo dục truyền thống cho thanh thiếu

nhì. Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền ca khúc cách mạng; định kỳ 2 năm tổ chức Liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng với chủ đề “Giai điệu Tổ quốc”. Tiếp tục tổ chức thấp nền tri ân các anh hùng liệt sỹ. Tăng cường tổ chức các cuộc thi tìm hiểu lịch sử Việt Nam như “Tự hào Việt Nam”, “Nhà sử học nhỏ tuổi”.

Thứ ba, chú trọng giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức cảnh giác cách mạng cho đoàn viên, thanh niên; tham gia đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch. Chủ động cung cấp thông tin, trang bị kiến thức, phương pháp, kỹ năng để thanh niên tự phòng ngừa, tự sàng lọc, tự đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, chống phá. Ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái, tăng sức đề kháng cho thanh niên trước sự chống phá của các thế lực thù địch; tham gia bảo đảm an ninh, an toàn thông tin, bảo vệ an ninh tư tưởng, an ninh văn hóa trên không gian mạng, nhất là mạng xã hội. Thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội và định hướng dư luận trong thanh niên thông qua mạng lưới thăm dò dư luận, đối thoại trực tiếp, ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội. Xây dựng cơ chế cung cấp thông tin thường xuyên, kịp thời để mỗi đoàn viên trong tổ chức đều là người có thể truyền tải thông điệp giáo dục thanh thiếu nhi. Thường xuyên cập nhật kiến thức mới, bồi dưỡng, đào tạo nâng cao năng lực cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đoàn. Tăng cường phối hợp với các cấp, các ngành tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Thứ tư, tiếp tục tận dụng ưu thế của các công cụ, phương tiện truyền thông hiện đại, mạng xã hội, hệ thống báo chí, xuất bản của Đoàn trong giáo dục thanh thiếu nhi. Với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin trong cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0, tập hợp, kết nối, giáo dục và định hướng thanh niên qua các phương tiện truyền thông hiện đại, mạng xã hội được xác định là giải pháp quan trọng trong đổi mới phương thức giáo dục của Đoàn, trong đó chú trọng tuyên truyền yếu tố tích cực, người tốt, việc tốt, hành động đẹp trên mạng xã hội. Xây dựng các bộ công cụ tuyên truyền, các sản phẩm truyền thông trên Internet, các ứng dụng trên mạng xã hội và các thiết bị di động thông minh có nội dung tuyên truyền, giáo dục lý tưởng cách mạng theo hướng trẻ trung, sinh động, phù hợp với thị hiếu của thanh thiếu nhi. Tổ chức một số cuộc thi qua mạng xã hội.

Thứ năm, coi trọng giáo dục bằng hành động, qua thực tiễn phong trào. Trong thời gian tới, các cấp bộ đoàn phát huy thanh niên xung kích trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị và tập trung triển khai 3 phong trào hành động cách mạng: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” trong từng nhóm đối tượng, tiếp tục duy trì các phong trào đặc thù. Toàn Đoàn triển khai 3 chương trình

đồng hành với thanh niên: “Đồng hành với thanh niên trong học tập”; “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”; “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, khẳng định vai trò của Đoàn trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên. Thu hút, tập hợp, giáo dục thanh niên qua phong trào góp phần phát huy tính tích cực chính trị – xã hội của thanh niên, tạo môi trường thực tiễn rộng lớn, phong phú để giáo dục, rèn luyện, phát huy thanh niên.

Thứ sáu, chăm lo củng cố xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thực sự vững mạnh về tư tưởng chính trị, tổ chức và hành động, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong đó, coi trọng công tác cán bộ đoàn, đào tạo đội ngũ kế cận của Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ đoàn tiên phong, bản lĩnh, có tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, năng động và sáng tạo, không suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Chú trọng nâng cao chất lượng đoàn viên, nhất là chất lượng tư tưởng chính trị và tính tiên phong, bản lĩnh của thanh niên. Tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên về Đảng; tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên tích cực đấu tranh bảo vệ Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng; tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, phòng chống tham nhũng, lãng phí, góp ý đảng viên, phòng chống suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ với hình thức phù hợp, góp phần thực hiện thành công Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng. Tiếp tục triển khai các giải pháp thực hiện cuộc vận động “Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, Đoàn trực tiếp rèn luyện đảng viên trẻ, cung cấp cán bộ trẻ cho Đảng.

Thứ bảy, thường xuyên làm tốt công tác tham mưu với các cấp ủy đảng, chính quyền thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 – 2030”; Quyết định số 1501-QĐ/TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng, giai đoạn 2015 – 2020”. Từ đó phát huy vai trò trách nhiệm của các tổ chức trong hệ thống chính trị đối với việc giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên. Tham mưu cho người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp, đại biểu Quốc hội định kỳ gặp gỡ, đối thoại với các đối tượng thanh niên; tham dự các hoạt động của thanh niên, qua đó nắm bắt tình hình, giải quyết các tâm tư, kiến nghị, nguyện vọng của thanh niên một cách kịp thời, tạo niềm tin, động viên, cổ vũ, xây dựng ý thức trách nhiệm trong thanh niên đối với các vấn đề chính trị xã hội.

Thứ tám, chủ động mở rộng, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ hữu nghị và hợp tác quốc tế; chú trọng phát triển quan hệ đi vào chiều sâu, thiết thực; không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quốc tế của Đoàn; đẩy mạnh việc nâng cao nhận thức, hỗ trợ trang bị kiến thức, kỹ năng để đoàn viên, thanh niên chủ động, tích cực hội nhập quốc tế. Ưu tiên phát triển hợp tác thanh niên với các nước láng giềng, ASEAN, các nước có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Đảng, Nhà nước, các tổ chức, cơ chế hợp tác đa phương mà Việt Nam là thành viên. Thúc đẩy hợp tác trên các lĩnh vực: phát triển thanh niên (đào tạo lãnh đạo trẻ, công dân tích cực, công dân toàn cầu); môi trường và phát triển bền vững; tình nguyện vì cộng đồng; khởi nghiệp sáng tạo; phát triển doanh nghiệp xã hội. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về tình hình quốc tế, các vấn đề quốc tế, toàn cầu cho đoàn viên, thanh niên.

Những giải pháp nêu trên cần được triển khai đồng bộ, phối hợp chặt chẽ, lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của các nhân tố khách quan và chủ quan, nội và ngoại lực trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên hiện nay./.

XÁC ĐỊNH CÁC NỘI DUNG TRONG HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Ths. Phan Đình Thái

Phòng Quản lý Đào tạo và nghiên cứu khoa học

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta xác định giáo dục lý luận chính trị là rất quan trọng: vì “Không hiểu lý luận thì như người mù đi đêm”. Giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong việc đấu tranh chống thói hư tật xấu, khắc phục chủ nghĩa cá nhân, nâng cao trình độ lý luận cho cán bộ, đảng viên; nhằm cung cấp hệ thống tri thức, lý luận khoa học và quan điểm, chủ trương, đường lối cách mạng của Đảng để xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học và mục tiêu, lý tưởng cho các lực lượng cách mạng; là công cụ tư duy khoa học để nhận thức, nắm bắt được bản chất, tính tất yếu, tính quy luật vận động khách quan của lịch sử cách mạng Việt Nam; quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với các lĩnh vực của đời sống xã hội, để định hướng nhận thức và hành động thực tiễn.

Việc xác định các nội dung giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng để cả người học, giảng viên, báo cáo viên truyền tải các tri thức. Nội dung giáo dục lý luận chính trị theo tư tưởng Hồ Chí Minh gồm:

Một là, giáo dục, truyền bá lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin

Với tư cách là học thuyết khoa học và cách mạng nhất của thời đại, là vũ khí lý luận sắc bén của giai cấp công nhân để họ thực hiện thắng lợi sứ mệnh lịch sử của mình. Nghiên cứu lý luận Mác - Lênin sẽ giúp cho người học nắm được những vấn đề cơ bản mang tính quy luật của tự nhiên, xã hội và tư duy. Do vậy, cần chú trọng đặc biệt tới việc giáo dục những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác Lênin trong quá trình giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và học viên. Hồ Chí Minh cho rằng về mặt giáo dục, trước hết “Phải dạy lý luận Mác - Lênin cho mọi người”²¹ theo Người: “Trước hết phải lấy những tài liệu về chủ nghĩa Mác - Lênin làm gốc”²²

Hồ Chí Minh đặc biệt nhấn mạnh vị thế của lý luận Mác - Lênin trong việc thành lập, giữ vững sự lãnh đạo của Đảng và vận dụng đúng đắn lý luận đó vào điều kiện cụ thể của nước ta để đưa cách mạng đến thắng lợi. Theo Hồ Chí Minh: “Chủ nghĩa Mác - Lênin soi phương hướng, đường lối cho chúng ta đi. Có phương hướng đúng thì làm việc mới đúng. Hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, phụng sự Tổ quốc; bất kỳ việc to việc nhỏ cũng nhằm mục đích ấy”²³ đồng thời cũng là nền tảng tư tưởng để xây dựng lập

²¹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 6, tr 365, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

²² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 5 – tr 359, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

²³ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 10, tr 290, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

trường giai cấp vững vàng. Vì thế, Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Không có lý luận về chủ nghĩa xã hội khoa học thì không thể có lập trường giai cấp vững vàng”²⁴ và chỉ rõ Đảng phải luôn được tăng cường về mặt tư tưởng, kiên toàn về mặt tổ chức. Theo đó, “Mọi đảng viên đều phải ra sức *học tập chủ nghĩa Mác - Lênin* củng cố lập trường giai cấp vô sản, cố gắng nắm vững những quy luật phát triển của cách mạng Việt Nam; phải luôn luôn nâng cao *đạo đức cách mạng, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, bồi dưỡng chủ nghĩa tập thể* của giai cấp vô sản”²⁵.

Tiếp thu quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh xác định chỉ có lý luận mới có thể phụng sự cho cách mạng, cho Tổ quốc và nhân dân; bất kỳ việc to việc nhỏ đều nhằm mục đích ấy. Nếu không hết lòng hết sức phụng sự nhân dân, lại tự kiêu, tự đại, tự tư, tự lợi, như thế là trái với chủ nghĩa Mác - Lênin. Vì vậy, Hồ Chí Minh nói: “Không nên đào tạo ra những con người thuộc sách lâu lâu,... nhưng nhiệm vụ của mình được giao quét nhà lại để cho nhà đầy rác”²⁶. Người nhấn mạnh: chủ nghĩa Mác – Lênin không những là cái “cẩm nang” thần kỳ, không những là cái kim chỉ nam, mà còn là mặt trời soi sáng con đường chúng ta đi tới thắng lợi cuối cùng.

Hai là, giáo dục chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước

Theo Hồ Chí Minh, nội dung quan trọng tiếp theo sau chủ nghĩa Mác - Lênin trong giáo dục lý luận chính trị chính là “Những chỉ thị, nghị quyết, luật, lệnh của Đoàn thể và Chính phủ”²⁷. Quan điểm của Người đã không chỉ định hướng cho nhận thức tư tưởng mà còn định hướng cho cán bộ, đảng viên trong rèn luyện phẩm chất chính trị và hành động cách mạng vì đây cũng chính là một biểu hiện của nội dung gắn liền lý thuyết với thực hành. Theo Người, mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và luật pháp của Nhà nước đều thể hiện tính dân chủ và hướng tới chăm lo, bảo vệ lợi ích chính đáng của nhân dân, cho nên mỗi đảng viên, công chức Nhà nước cần tích cực nghiên cứu, học tập để nắm chắc làm cơ sở để tin tưởng vững chắc vào đường lối, chủ trương của Đảng, kiên định con đường xã hội chủ nghĩa, quyết tâm vượt mọi khó khăn hoàn thành nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước giao phó.

Trong quá trình thực hiện giáo dục nội dung này, đòi hỏi người đi giáo dục - Những giảng viên, báo cáo viên giáo dục lý luận chính trị cần phải hiểu sâu, biết rộng về kiến thức, kinh nghiệm liên quan đến lĩnh vực này, phải thường xuyên cập nhật những thông tin mới nhất mang tính thời sự để

²⁴ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 15, tr 113, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

²⁵ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 12, tr 419, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

²⁶ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 15, tr 668, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

²⁷ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 6, tr 360 Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

đưa vào bài giảng. Đồng thời cần tăng cường trao đổi, thảo luận với học viên để nắm bắt thêm những vướng mắc, khó khăn, bất cập của cơ sở, học hỏi thêm những kinh nghiệm thực tiễn trong triển khai thực hiện đưa nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước vào cuộc sống. Trên cơ sở đó kiến nghị với các chủ thể liên quan để sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các văn bản pháp quy cho phù hợp, sát thực tiễn hơn.

Nội dung giáo dục này cũng đòi hỏi các nhà trường phải kịp thời cập nhật, nắm bắt và quán triệt những văn kiện mới nhất tới từng thành viên trong tổ chức cơ sở một cách thiết thực và sâu sắc. Đối với học viên, quá trình học tập cần tự giác, chủ động, tích cực, trao đổi dân chủ, thẳng thắn với tư cách người cán bộ đi học để có thể nắm vững nội dung của đường lối, chính sách, pháp luật và vận dụng kinh nghiệm của bản thân, của địa phương, của cơ sở để làm sáng tỏ nội dung đang học tập, chuẩn bị vốn hiểu biết rộng hơn, sâu hơn để thực hành tốt hơn sau khi học tập.

Ba là, giáo dục chuẩn mực đạo đức cách mạng

Hồ Chí Minh cho rằng, muốn trở thành người cách mạng trước hết phải hiểu được tư cách đạo đức cách mạng, muốn làm cách mạng trước hết phải giác ngộ đầy đủ những chuẩn mực đạo đức đó. Người cho rằng, đạo đức cách mạng chính là điều kiện để mỗi người giữ vững được chủ nghĩa mà mình theo, lý tưởng mà mình chọn, con đường mà mình đi. Vì thế, muốn cách mạng thành công thì trong giáo dục lý luận chính trị trước hết phải giáo dục đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên: “Có như thế mục đích mới đồng; mục đích có đồng, chí mới đồng; chí có đồng, tâm mới đồng; tâm đã đồng, lại phải biết cách làm thì làm mới chóng”²⁸. Người khẳng định: “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”²⁹.

Giáo dục chuẩn mực đạo đức qua đó, giáo dục cho đội ngũ cán bộ, đảng viên tinh thần hy sinh, ý chí kiên cường, bất khuất, sẵn sàng xả thân cho lý tưởng cách mạng, đấu tranh để xóa bỏ áp bức bóc lột, xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh, văn minh, hạnh phúc.

Hồ Chí Minh cho rằng, đạo đức của người cách mạng là văn minh, tiến bộ vì nó được tiếp thu, kế thừa truyền thống đạo đức cổ truyền (nhưng khác về bản chất với đạo đức cũ, đạo đức phong kiến, tư sản) với những giá trị mang tính thời đại. “Đạo đức cũ như người đầu ngược xuống đất chân chống lên trời. Đạo đức mới như người hai chân đứng vững được dưới đất,

²⁸ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 2, tr.282, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

²⁹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 5, tr.292-293, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

đầu ngừng lên trời”³⁰. Theo Người, đạo đức mới là “*tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân*”; là biết hòa mình, lắng nghe ý kiến đề đạt và làm hết sức mình để bảo vệ lợi ích chính đáng của quần chúng. Theo Người, “Tuy năng lực và công việc của mỗi người khác nhau, người làm việc to, người làm việc nhỏ; nhưng ai giữ được đạo đức đều là người cao thượng”³¹.

Hồ Chí Minh cho rằng, đạo đức mới là những vấn đề hết sức gần gũi thiết thân đối với mọi người. Người nói: “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”³². Song song với việc tích cực giáo dục và xây dựng đạo đức cách mạng, phải kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân (vì nó sẽ đẻ ra hàng trăm thứ bệnh nguy hiểm như: quan liêu, mệnh lệnh, bè phái, chủ quan, tham ô, lãng phí, cận thị...) Kẻ thù số một của chủ nghĩa xã hội mà người cách mạng phải có trách nhiệm tiêu diệt nó.

Theo Hồ Chí Minh, cần hết sức chú trọng và kiên trì giáo dục đạo đức cách mạng trong nội bộ Đảng. Sự *thờ ơ với đạo đức cách mạng* dẫn đến mắc khuyết điểm sai lầm. Vì vậy, để sửa chữa những sai lầm, khuyết điểm nêu trên, mỗi cán bộ, đảng viên cần phải tăng cường học tập lý luận, trau dồi đạo đức cách mạng, nhận thấy điều gì phải thì cố gắng làm, điều gì trái thì kiên quyết tránh xa. Phải ra sức học tập lý luận Mác - Lênin, bởi “Có học tập lý luận Mác - Lênin mới củng cố được đạo đức cách mạng, giữ vững lập trường, nâng cao sự hiểu biết và trình độ chính trị, mới làm được tốt công tác Đảng giao phó cho mình”³³; phải luôn nghiêm khắc với bản thân, khoan dung với mọi người; có ý thức tu dưỡng đạo đức cách mạng suốt đời; thường xuyên thực hiện tự phê bình và phê bình một cách thật thà, trung thực, thẳng thắn trên tình thương yêu đồng chí để giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Những vấn đề Người nêu ra không chỉ có giá trị lý luận là tạo tiền đề vững chắc cho nền đạo đức mới với những chuẩn mực tiến bộ, tốt đẹp, cao quý ở Việt Nam, mà điều đó còn có ý nghĩa thực tiễn sâu sắc trong công tác chỉnh đốn Đảng, nhất là hoạt động xây dựng Đảng về đạo đức hiện nay.

Bốn là, giáo dục kinh nghiệm thực tiễn và cập nhật tri thức lý luận mới

Theo Hồ Chí Minh, những kinh nghiệm thành công hay thất bại trong quá trình Đảng ta lãnh đạo cách mạng cũng như của các ngành, các địa phương hay quần chúng nhân dân đều rất quý báu và cần phải được đưa ra trao đổi để cùng nhau học tập tại các lớp bồi dưỡng, giáo dục lý luận chính trị

³⁰ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 7, tr.220, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

³¹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 8, tr.508, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

³² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 11, tr.612, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

³³ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 11, tr.611, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

. Đồng thời, Người cũng đòi hỏi phải học tập kinh nghiệm của nhân dân, của các đơn vị, các địa phương... từ đó tổng kết và khái quát thành lý luận.

Chủ nghĩa Mác - Lênin đã khẳng định: Lý luận được ra đời từ thực tiễn, xét theo cách thức sản sinh ra nó, là sản phẩm của tư duy trừu tượng của người nghiên cứu. Còn thực tiễn làm phát sinh lý luận. Lịch sử đã cho thấy, thực tiễn phong phú nhất chính là thực tiễn đấu tranh cách mạng của quần chúng trong quá trình lao động, sản xuất, sinh hoạt. Người chỉ rõ trong giáo dục lý luận chính trị, ngoài tài liệu về chủ nghĩa Mác - Lênin, phải đặc biệt chú ý đến “kinh nghiệm do những người đi học mang đến, kinh nghiệm thành công cũng như kinh nghiệm thất bại. Những kinh nghiệm đó đem trao đổi, gom góp lại tức là những bài học quý”³⁴.

Thực tiễn cách mạng rất sinh động và luôn xuất hiện những vấn đề mới đòi hỏi cần phải được tổng kết, khái quát, cập nhật, bổ sung thường xuyên cho lý luận. Do vậy, theo Hồ Chí Minh cần bổ sung, cập nhật tri thức lý luận mới để bảo đảm cho lý luận luôn có sức sống, có hơi thở của cuộc sống, có đủ khả năng để dẫn dắt phong trào cách mạng trên những chặng đường tiếp theo. Tri thức lý luận mới cập nhật bao gồm những vấn đề nhận thức mới về lý luận và những nội dung tổng kết từ phong trào thực tiễn.

Như vậy, việc xác định đúng những nội dung trong hoạt động giáo dục lý luận chính trị theo quan điểm của Hồ Chí Minh luôn là căn cứ, điều kiện và là yêu cầu cụ thể để bố trí, sắp xếp nội dung chương trình giáo dục lý luận chính trị cho phù hợp nhằm định hướng chính trị đúng đắn cho từng đối tượng người học góp phần hình thành thế giới quan các mạng khoa học cho con người mới.

³⁴ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 6, tr 360, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội

TƯ TƯỞNG CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN VÀ THẾ HỆ TRẺ

Giảng viên: Bùi Thị Huyền

Khoa: Lý luận cơ sở

Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, tư tưởng về giáo dục nói chung và giáo dục lý luận chính trị nói riêng luôn có ý nghĩa sâu sắc đối với cách mạng Việt Nam. Nhận thấy vai trò cũng như tầm quan trọng của giáo dục lý luận chính trị trong giai đoạn hiện nay, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ, đảng viên phải chú trọng học tập, nghiên cứu, nắm vững lý luận, nâng cao bản lĩnh chính trị, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao và học tập lý luận chính trị là nhiệm vụ cần thiết của mỗi cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến công tác giáo dục lý luận chính trị cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, Người khẳng định: “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong Đảng ai cũng phải hiểu, phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”(1); “Không hiểu lý luận thì như người mù đi đêm”(2).

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong việc đấu tranh chống thói hư tật xấu, khắc phục chủ nghĩa cá nhân, nâng cao trình độ lý luận cho cán bộ, đảng viên; nhằm cung cấp hệ thống tri thức, lý luận khoa học và quan điểm, chủ trương, đường lối cách mạng của Đảng để xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học và mục tiêu, lý tưởng cho các lực lượng cách mạng; giúp cho người học công cụ tư duy khoa học để nhận thức, nắm bắt được bản chất, tính tất yếu, tính quy luật vận động khách quan của lịch sử cách mạng Việt Nam; quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với các lĩnh vực của đời sống xã hội, để định hướng nhận thức và hành động thực tiễn cho bản thân đúng

đắn, hiệu quả, hạn chế và tránh vấp vấp, sai lầm, mù quáng và thất bại; góp phần xây dựng niềm tin, lý tưởng cách mạng, tính nhân văn, nhân đạo; tính đảng, tính cách mạng và khoa học.

Người cho rằng học lý luận để nâng cao vốn lý luận của mỗi cán bộ, đảng viên và từ đó nâng cao trình độ lý luận của Đảng để bản thân mỗi cán bộ hoàn thành tốt hơn công việc của mình và như thế toàn Đảng sẽ hoàn thành tốt hơn nhiệm vụ của Đảng. Điều này đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên phải thường xuyên học tập, tu dưỡng, rèn luyện về mọi mặt, sao cho xứng đáng là những người tiêu biểu, tiên phong, cách mạng nhất luôn sẵn sàng nhận và hoàn thành trọng trách “kép” mà Hồ Chí Minh đã tin tưởng gửi gắm đó là vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác định rõ và cụ thể hóa mục đích của giáo dục lý luận chính trị là nhằm sửa chữa những tư tưởng chưa thật đúng là tư tưởng cách mạng; tu dưỡng đạo đức cách mạng để phục vụ sự nghiệp cách mạng; tăng cường giáo dục ý thức tự hào và niềm tin nhằm đào tạo ra những thế hệ biết “Học để làm việc, làm người, làm cán bộ Học để phụng sự Đoàn thể, phụng sự giai cấp và nhân dân, phụng sự Tổ quốc và nhân loại”(3); thực hành, để giải quyết những vấn đề mà thực tiễn cách mạng và cuộc sống đặt ra. Từ đây, Người chỉ rõ tất cả các đảng viên phải cố gắng học tập, coi việc học tập lý luận chính trị là nhiệm vụ quan trọng của mình; đối tượng học tập lý luận chính trị trước hết là đội ngũ cán bộ, đảng viên của các cơ quan đoàn thể, các bộ, ban, ngành trong cơ quan chính quyền; những người tham gia giảng dạy, tuyên truyền về lý luận chính trị không phải chỉ những người trực tiếp làm nghề giáo, mà còn phải mở rộng ra rất nhiều thành phần khác như những chuyên gia đầu ngành; những người làm công tác quản lý, lãnh đạo có uy tín trong các ngành, các lĩnh vực của xã hội, của cuộc sống... Nội dung giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên được Người chỉ rõ là giáo

dục những nguyên lý của chủ nghĩa Mác- Lênin; công tác xây dựng Đảng; đường lối, quan điểm của Đảng, chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước, đạo đức cách mạng, những kinh nghiệm của các nước và tình hình thế giới...

Trong hoạt động giáo dục lý luận chính trị, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đưa ra những nguyên tắc cơ bản là: Giáo dục lý luận chính trị phải đảm bảo tính thống nhất giữa tính đảng với tính khoa học, trong giáo trình cần phải bám sát, tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa Mác – Lênin và phải thể hiện qua sự mô tả khách quan cùng với những nguyên nhân của nó, tránh xa rời nền tảng lý luận chủ nghĩa Mác – Lênin sẽ rơi vào chủ nghĩa giáo điều, xét lại, tô hồng hay bôi đen hiện thực.

Lý luận gắn với thực tiễn, học đi đôi với hành là một trong những nguyên tắc quan trọng. Nội dung nguyên tắc này đã được Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm và đề cập ở nhiều nơi, nhiều lần với hầu hết mọi đối tượng. Người khẳng định: “trong lúc học tập lý luận, chúng ta cần nhấn mạnh: lý luận phải liên hệ với thực tế”(4). Đối với người dạy và quản lý giáo dục, phải bố trí nội dung giáo dục lý luận chính trị sao cho đảm bảo bám sát các nguyên lý và phù hợp với từng đối tượng học viên, đồng thời đảm bảo tính thời sự, bám sát thực tiễn phong phú và sinh động đang diễn ra. Đối với người học, cần liên hệ vận dụng những kiến thức lý luận được trang bị với thực tiễn công việc hiện tại của mình, phải dùng lý luận đã học để phân tích, đánh giá một cách toàn diện những thành công - thất bại trong công tác, những mặt đúng - sai trong tư tưởng, từ đó chỉ ra nguyên nhân và giải pháp để giải quyết có hiệu quả những vấn đề thực tiễn đặt ra.

Về phương pháp giáo dục lý luận chính trị, Hồ Chí Minh đã nêu ra một số phương pháp cơ bản, chủ yếu như: Phương pháp giảng dạy thiết thực, cụ thể, gắn với đối tượng, phù hợp với thực tiễn, phải xuất phát từ tình hình cụ thể của đất nước, phù hợp với từng đối tượng cán bộ công tác ở các cơ

quan, ban ngành, kinh nghiệm của quá trình đấu tranh cách mạng ở các nước và trong nước, được phân tích và tổng kết được vận dụng khéo léo, không được bắt chước một cách rập khuôn, máy móc. Phương pháp tự học, nêu cao tác phong độc lập suy nghĩ và tự do tư tưởng, đề cao vấn đề tự học của học viên, bao gồm tự nghiên cứu làm đề cương, thảo luận, tranh luận, sinh hoạt tập thể theo nhóm, tổ hay cả lớp với những chủ đề thích hợp theo sự hướng dẫn của giảng viên. Bên cạnh đó, Người nhấn mạnh phương pháp nêu gương, “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”(5). Trong nhà trường, thầy cô giáo phải làm kiểu mẫu cho học sinh học tập và noi theo; cán bộ, đảng viên làm gương cho quần chúng nhân dân bằng những hành động cụ thể và thiết thực. Cuối cùng là phương pháp tổ chức, quản lý học viên khoa học và hiệu quả; chuẩn bị đầy đủ về tài liệu học tập, phương tiện, cơ sở vật chất phục vụ quá trình dạy và học. Muốn huấn luyện lý luận chính trị trước hết phải có tổ chức, có lãnh đạo sâu sát, tỉ mỉ và chu đáo; tổ chức huấn luyện phải bám sát cả yêu cầu số lượng và chất lượng; đồng thời, Hồ Chí Minh quan tâm đến cách thức tổ chức lớp: “Đông quá thì dạy và học ít kết quả vì trình độ lý luận của người học chênh lệch, nên thu nhận không đều. Trình độ công tác thực tế của người học cũng khác nhau, nên chương trình không sát”(6).

Ngày nay, trước những biến động hết sức to lớn của tình hình thế giới và trong nước, những quan điểm về giáo dục LLCT của Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp tục soi sáng cho công tác giáo dục lý luận chính trị. Đồng thời, là “kim chỉ nam” cho Đảng nói chung, mỗi cán bộ, đảng viên nói riêng trong vận dụng lý luận vào thực tiễn, để thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước theo định hướng XHCN, hoàn thành mục tiêu: “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” trong tương lai không xa.

Tài liệu tham khảo:

- (1) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr.289.
- (2) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 5, tr. 233-234
- (3) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 6, tr. 208.
- (4) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 11, tr. 94.
- (5) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr. 284.
- (6) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 6, tr. 52.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ ĐẢNG VIÊN VÀ THỂ HỆ TRẺ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU TRONG TÌNH HÌNH MỚI

***Đặng Thành Dương**
Khoa Xây dựng Đảng*

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đặc biệt và đặt niềm tin sâu sắc vào thế hệ trẻ, đặt thế hệ trẻ ở vị trí rất quan trọng trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Người khẳng định vai trò to lớn của tuổi trẻ trong sự phát triển và trường tồn của dân tộc: “Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên”(1). Trước lúc đi xa, trong Di chúc để lại cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, Người căn dặn: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội “vừa hồng, vừa chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”(2).

Sau khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa được thành lập tháng 9/1945, trong Thư gửi các học sinh nhân ngày khai trường đầu tiên, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em”(3). Người chỉ rõ cách mạng là sự nghiệp vĩ đại, lâu dài của nhiều thế hệ nối tiếp nhau, mỗi thế hệ chỉ có thể làm được một phần nhất định, trong đó: “Thanh niên là người tiếp sức cách mạng cho thế hệ thanh niên già, đồng thời là người phụ trách dìu dắt thế hệ thanh niên tương lai - tức các cháu nhi đồng”(4).

Quán triệt quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về chăm lo bồi dưỡng thế hệ trẻ, trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn đề cao vị trí, vai trò của thế hệ trẻ, xác định thế hệ trẻ là lực lượng xung kích cách

mạng; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, luôn phát huy vai trò thanh niên trong đấu tranh giải phóng dân tộc và sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng nêu rõ: Tiền đồ rạng rỡ của Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa nằm trong tay thanh niên, thiếu niên và nhi đồng.

Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá nhấn mạnh: “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội”. Chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục thanh niên thành lớp người “vừa hồng, vừa chuyên” theo tư tưởng Hồ Chí Minh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quan trọng của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, của gia đình, nhà trường và xã hội.

Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đánh giá: “Sau 35 năm đổi mới, thế và lực, sức mạnh tổng hợp quốc gia, uy tín quốc tế, niềm tin của nhân dân ngày càng được nâng cao, tạo ra những tiền đề quan trọng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”(5). Trước xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, thế hệ trẻ Việt Nam luôn kiên định ý chí; đang chứng tỏ bản lĩnh, sức trẻ, sự sáng tạo và tinh thần dám nghĩ, dám làm; không ngừng tu dưỡng, học tập và rèn luyện về mọi phương diện để cùng toàn Đảng, toàn dân thực hiện công cuộc đổi mới.

Tuy nhiên, do tác động, ảnh hưởng từ những mặt trái của nền kinh tế thị trường cũng như xu thế toàn cầu hóa; đặc biệt, do một số thanh, thiếu niên thiếu nghiêm túc trong rèn luyện, phấn đấu; có nơi, có lúc còn một bộ phận không nhỏ thế hệ trẻ có những biểu hiện giảm sút niềm tin, phai nhạt lý

tưởng cách mạng, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động nên đã có những việc làm đi ngược lại, thậm chí chống phá sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Mặt khác, công tác giáo dục của tổ chức Đoàn thanh niên tuy rộng nhưng chưa sâu, một số hoạt động còn nặng hình thức; một số phong trào mới chỉ thu hút đoàn viên tích cực, thanh niên tiên tiến tham gia, kết quả thiếu tính bền vững.

Một số giải pháp chăm lo bồi dưỡng chính trị cho thế hệ trẻ ở Việt Nam trong giai đoạn hiện nay

Một là, cần nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của thế hệ trẻ trong giai đoạn cách mạng mới

Thế hệ trẻ là lực lượng hùng hậu, có mặt ở tất cả các địa bàn, trên tất cả các lĩnh vực kinh tế, văn hóa - xã hội, an ninh, quốc phòng của đất nước, với độ tuổi sung sức nhất về thể chất và phát triển trí tuệ, luôn năng động, sáng tạo, đảm nhiệm những công việc đòi hỏi hy sinh, gian khổ, là lực lượng có tiềm năng to lớn, đã và đang giữ vai trò quan trọng trong quá trình phát triển đất nước hiện nay và tương lai. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đã nêu rõ quan điểm chỉ đạo, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa là phải: “Chăm lo, phát triển thanh niên vừa là mục tiêu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định và phát triển vững bền của đất nước”(6).

Trước yêu cầu đối với cách mạng Việt Nam hiện nay, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nêu rõ: “Đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa”(7), với mục tiêu: “Đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”(8). Đây là điều kiện thuận lợi để thế hệ trẻ thể hiện trí tuệ, tài năng, sức trẻ, nhiệt huyết, khả năng cống hiến hết mình vì Tổ quốc. Sự nghiệp đổi mới có thành

công hay không, đất nước có hội nhập và sánh vai với các cường quốc năm châu hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không, phần lớn nhờ vào việc đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ trẻ. Vì vậy, thế hệ trẻ cần nhận thức sâu sắc hơn nữa vị trí, vai trò và sứ mệnh của mình, nâng cao ý thức trách nhiệm, không ngừng nỗ lực, phấn đấu học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao trình độ chuyên môn, đạo đức cách mạng để thực hiện được sứ mệnh lịch sử, đi đầu trong cuộc đấu tranh chiến thắng nghèo nàn, lạc hậu, đáp ứng yêu cầu cách mạng, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Hai là, thường xuyên đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, văn hóa, đạo đức cho thế hệ trẻ.

Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước ta để giúp thế hệ trẻ giác ngộ, nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, giáo dục những giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc, chuẩn mực đạo đức gia đình và xã hội. Góp phần tích cực đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ có đủ phẩm chất, năng lực làm nhiệm vụ xung kích, sáng tạo, kế tục sự nghiệp vẻ vang của Đảng, thực hiện thắng lợi công nghiệp hóa, hiện đại hóa vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội

Tại Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017-2022, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh yêu cầu: “Cần tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ. Đây vừa là nhiệm vụ cấp thiết trước mắt, thường xuyên, vừa là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài, đòi hỏi phải có sự quan tâm, đầu tư thỏa đáng”(9). Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng

hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội”(10).

Đồng thời, cần tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030; Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và tổ chức Đoàn trong đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ toàn diện về mọi mặt; trong đó, chú trọng nguyên tắc đào tạo gắn với bồi dưỡng, tin tưởng giao nhiệm vụ, tạo điều kiện để cán bộ trẻ được tham gia trải nghiệm, kết hợp cán bộ giàu kinh nghiệm với cán bộ trẻ.

Ba là, phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thế hệ trẻ.

Để phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thế hệ trẻ trong tham gia các phong trào hành động cách mạng, các cơ quan, tổ chức cần có nhiều hình thức và biện pháp phù hợp để khơi dậy tiềm năng to lớn của thế hệ trẻ, động viên đi đầu thực hiện sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ chính trị, chuyên môn ở từng địa phương, cơ quan, đơn vị.

Cần có nhiều hình thức hoạt động phong phú, đa dạng, phù hợp với thế hệ trẻ, lôi cuốn thế hệ trẻ tham gia tích cực trên các lĩnh vực, các địa bàn khó khăn, thể hiện rõ vai trò xung kích của thanh niên với tinh thần: đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên. Bồi dưỡng thế hệ trẻ gắn với các phong trào thực tiễn; tiếp tục triển khai hiệu quả các phong trào hành động cách mạng như: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” trong từng nhóm đối tượng và duy trì các phong trào đặc thù. Từ đó xây dựng và nhân rộng các mô hình hay, cách làm

sáng tạo của các gương điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt trong cha mẹ, thầy cô, Nhân dân và trong chính thế hệ trẻ.

Thông qua các phong trào hành động cách mạng, sẽ tạo ra môi trường lành mạnh để thế hệ trẻ tự rèn luyện, tìm được lẽ sống cao đẹp cho chính bản thân mình. Các cấp, ban, ngành và từng cơ quan, đơn vị cần thường xuyên quan tâm, tạo điều kiện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho thế hệ trẻ; chú trọng học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn trong đào tạo, bồi dưỡng văn hóa, khoa học - kỹ thuật, công nghệ, quân sự, ngoại ngữ và thường xuyên bồi dưỡng thể chất, rèn luyện thân thể cho thế hệ trẻ để đủ sức khỏe, trí tuệ tham gia các phong trào hành động cách mạng.

Bốn là, tạo môi trường thuận lợi, nâng cao năng lực hội nhập quốc tế cho thanh niên.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nêu rõ: “Xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hòa cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, lập nghiệp; làm chủ các kiến thức khoa học - công nghệ hiện đại, phát huy vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”(11). Vì vậy, cần tạo điều kiện để thanh niên chủ động tham gia vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước cũng như tham gia có hiệu quả vào giải quyết các vấn đề toàn cầu, như: giữ gìn hòa bình, đẩy lùi nguy cơ chiến tranh, chống khủng bố, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu toàn cầu, phòng ngừa và đẩy lùi các dịch bệnh hiểm nghèo... góp phần nâng cao vị thế, tầm ảnh hưởng của Việt Nam trên trường quốc tế

Nguồn:

(1) Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 5, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.216.

(2) Sđd, tập 15, tr.622.

(3) Sđd, tập 4, tr.35.

(4) Sđd, tập 13, tr.298.

(5),(7),(8),(10),(11) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.106, tr.11, tr.11, tr.167, tr.167.

(6) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đảng toàn tập, tập 67, Nxb CTQG, H.2009, tr.759.

(9) Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017-2022, ngày 11/12/2017.

SỰ CẦN THIẾT VIỆC ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN VÀ THẾ HỆ TRẺ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NINH

*Giảng viên: Đàm Thị Thu
Khoa Lý luận cơ sở*

Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước ta hiện nay, nhằm nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bồi dưỡng, rèn luyện và nâng cao bản lĩnh chính trị, chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên; tạo nền tảng tư tưởng vững chắc để thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị mà Đảng và nhân dân tin tưởng giao phó; góp phần giáo dục những giá trị truyền thống của dân tộc, chuẩn mực đạo đức tiên tiến góp phần xây dựng thế hệ thanh niên Việt Nam trở thành những người vừa “hồng” vừa “chuyên”.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng rất quan tâm đến việc học tập lý luận, Người khẳng định: “Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”(1). Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh, trong Đảng “Về tư tưởng, nhất định phải học tập lý luận Mác – Lênin và giáo dục tư tưởng, lãnh đạo tư tưởng là việc quan trọng nhất, phải kiên quyết chống cái thói xem nhẹ tư tưởng”(2). Người nhấn mạnh, Đảng cần phải giáo dục và yêu cầu đảng viên ra sức học tập lý luận...Đảng phải chống cái thói xem nhẹ học tập lý luận. Vì không học lý luận thì chí khí kém kiên quyết, không trông xa thấy rộng, trong lúc đấu tranh dễ lạc phương hướng, kết quả là “mù chính trị”, thậm chí hủ hóa, xa rời cách mạng; đồng thời, yêu cầu cán bộ, đảng viên phải thường xuyên trau dồi, nâng cao trình độ lý luận; thực hiện tốt nguyên tắc gắn lý luận với thực tiễn. Phải chống giáo điều cũng như bệnh lười học, ngại học, hình thức trong học tập lý luận chính trị và vận dụng tri thức lý luận vào thực tiễn.

Việc đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh hiện nay là cần thiết, xuất phát từ một số lý do sau:

Trước hết, xuất phát từ vị trí vai trò hết sức quan trọng của công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ hiện nay.

Giáo dục lý luận chính trị góp phần hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cộng sản và phương pháp luận biện chứng cho người học. Giáo dục lý luận chính trị không chỉ giúp người học có cái nhìn khách quan, khoa học về thế giới, xã hội, con người vốn rất phức tạp, đa dạng và luôn vận động, biến đổi mà trên cơ sở đó giúp người học nhìn nhận đúng đắn

đề định hướng hoạt động trong cuộc sống, trong công việc. Nhờ có thế giới quan, nhân sinh quan và phương pháp luận biện chứng, người học sẽ có những hành vi đúng đắn, trở thành những công dân biết tôn trọng, kế thừa những giá trị văn hóa truyền thống, lòng tự hào dân tộc, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Giáo dục lý luận chính trị góp phần hình thành và phát triển trí tuệ, nâng cao trình độ và năng lực của người học giúp họ khẳng định bản thân và hòa nhập với xã hội hiện đại. Thông qua việc trang bị những tri thức lý luận chính trị và phương pháp luận khoa học, người học tích cực, chủ động cố gắng trong học tập và rèn luyện để nâng cao trình độ và năng lực tư duy lý luận khoa học. Điều này có ý nghĩa vô cùng quan trọng nhằm giúp họ tăng khả năng thích ứng với xu thế toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế sâu rộng như hiện nay.

Giáo dục lý luận chính trị còn giúp cho người học bồi dưỡng và nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống xã hội chủ nghĩa. Bản lĩnh chính trị là sự tổng hợp những phẩm chất tích cực của con người. Bản lĩnh đó không chỉ thể hiện ở sự vững vàng, kiên định trong quan điểm, lập trường chính trị, không tỏ ra hoang mang, dao động, không có những hành vi tự phát trước những biến động chính trị và tác động phức tạp của cuộc sống xã hội cũng như những khó khăn, thách thức đối với bản thân, luôn trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội mà còn được thể hiện ở việc dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm để thực hiện mục tiêu, lý tưởng mà mình đã chọn.

Lênin - người thầy vĩ đại của cách mạng vô sản trên thế giới đã khẳng định: “Không có lý luận cách mạng thì cũng không thể có phong trào cách mạng”(3). Có thể thấy, trong mọi giai đoạn việc giáo dục học tập lý luận chính trị có vai trò rất quan trọng. Qua đó, giúp cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thế hệ trẻ được trang bị đầy đủ, toàn diện hơn, có sự hiểu biết sâu sắc hơn tri thức lý luận chính trị; giữ vững bản lĩnh chính trị; củng cố, tăng cường niềm tin vào tương lai của dân tộc, của cách mạng, lý tưởng cộng sản; làm cho cán bộ, đảng viên tự tin hơn trong công tác, là cơ sở để cán bộ, đảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Thứ hai, xuất phát từ thực trạng, những ưu điểm, đặc biệt là những hạn chế cần khắc phục trong công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ tỉnh Quảng Ninh hiện nay.

Thực tiễn công tác giáo dục lý luận chính trị những năm qua cho thấy, công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị được đổi mới cả về nội dung và phương pháp; tăng cường quản lý, kỷ luật trong giảng dạy, học tập; chất lượng đào tạo, bồi dưỡng được nâng lên. Trong đó, nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị liên tục được đổi mới, cập nhật, có sự thống nhất hài hòa giữa lý luận và thực tiễn. Nội dung bài giảng được cập nhật tình hình chính trị, kinh tế - xã hội, tình hình an ninh trật tự, an toàn xã

hội, những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước được vận dụng ở địa phương. Giúp học viên vận dụng những kiến thức lý luận đã học vào giải quyết các vấn đề phát sinh trong thực tế ở cơ sở, những tình huống phức tạp trong cuộc sống đời thường mà họ chưa từng được tiếp cận. Nội dung bài giảng sinh động, lôi cuốn, có tính thuyết phục người học, có tính thực tiễn cao, liên hệ những vấn đề diễn ra trong cuộc sống, trong xã hội. Phương pháp giáo dục, bồi dưỡng cũng được thay đổi theo hướng tích cực, hiện đại, ứng dụng những thành tựu của khoa học - công nghệ hiện đại vào hoạt động đào tạo, bồi dưỡng, quản lý, đánh giá thái độ, kết quả học tập, rèn luyện. Nhờ đó, chất lượng, hiệu quả của công tác giáo dục, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trẻ của tỉnh từng bước được cải thiện, góp phần đáng kể khắc phục tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị, dạy và học hình thức.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, việc đổi mới nội dung, phương pháp giáo dục lý luận chính trị vẫn còn một số mặt tồn tại, hạn chế. Đại hội XIII của Đảng cũng chỉ ra một số hạn chế trong công tác giáo dục, bồi dưỡng tư tưởng, chính trị nói chung và giáo dục lý luận chính trị nói riêng là: “Việc giáo dục tư tưởng, chính trị cho cán bộ, đảng viên chưa thường xuyên, một bộ phận đảng viên chưa nắm được chủ trương, đường lối của Đảng. Việc học tập lý luận chính trị tuy có nhiều cố gắng nhưng vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu”(4). Vẫn còn một số cán bộ, đảng viên nhận thức chưa đúng đắn vị trí, vai trò, tầm quan trọng của học tập lý luận chính trị, có những biểu hiện ít quan tâm, xem nhẹ, coi thường việc học tập lý luận chính trị; xác định động cơ, mục đích học tập lý luận chính trị không đúng đắn, học không vì mục đích bù đắp những tri thức, kỹ năng còn thiếu, mà học để hoàn thiện bằng cấp, đáp ứng tiêu chuẩn được đề bạt, bổ nhiệm lên những vị trí cao hơn. Một số cán bộ, đảng viên thiếu tự giác, không chủ động tham gia học tập lý luận chính trị, mượn nhiều lý do để trốn tránh hoặc xin thôi không tham gia học tập lý luận chính trị. Có người vừa học vừa giải quyết các công việc khác hoặc đến điểm danh rồi nghỉ giữa chừng; thái độ học tập thiếu nghiêm túc, gượng ép, học đôi phỏ, thậm chí vi phạm quy chế học tập.

Việc ngại, lười học tập lý luận chính trị là một trong những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị rất nguy hiểm, là một trong những nguyên nhân dẫn đến những trường hợp, cán bộ, đảng viên khi tiếp xúc với quan điểm sai trái, phản động của các thế lực thù địch thì tỏ ra lúng túng, hiểu nửa vờ, thiếu lý lẽ để “lý giải” cho chính mình và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, phản động nhằm bảo vệ đường lối, quan điểm của Đảng.

Thứ ba, xuất phát từ yêu cầu, nhiệm vụ chính trị trong bối cảnh, tình hình mới hiện nay, có nhiều yếu tố tác động đến công tác giáo dục lý luận chính trị.

Trong xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế hiện nay, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của internet, mạng xã hội, lợi dụng những vấn đề nảy sinh từ mặt trái của nền kinh tế thị trường; một số yếu kém trong quản lý, điều hành của Nhà nước; tình trạng ô nhiễm môi trường và các vụ việc phức tạp liên quan đến vấn đề dân tộc, tôn giáo, dân chủ, nhân quyền, các thế lực thù địch luôn tìm mọi cách để ra sức chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ ta với nhiều phương thức, thủ đoạn mới, tinh vi hơn. Chúng tập trung xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin trên các nguyên lý cơ bản như: Lý luận về hình thái kinh tế - xã hội, học thuyết giá trị thặng dư, sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân; phủ nhận tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng ta; phủ nhận mục tiêu, lý tưởng, con đường đi lên CNXH ở Việt Nam; hạ thấp và đi đến phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với xã hội. Xuyên tạc, phá hoại Cương lĩnh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là các quan điểm, chủ trương, đường lối, chính sách được thể hiện trong “Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội” (bổ sung, phát triển năm 2011), trong các văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng và các Nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XIII).

Các thế lực thù địch cũng khoét sâu vào những “điểm nóng” về an ninh, về trật tự, an toàn xã hội để kích động chống phá ta, nhất là trên các địa bàn chiến lược quan trọng, những vùng sâu, vùng xa, vùng cao nơi có nhiều đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, đang có những khó khăn về đời sống vật chất và tinh thần. Lợi dụng những sơ hở, thiếu sót của ta trong quản lý kinh tế, văn hóa, xã hội, trong đấu tranh phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí để gây áp lực, bôi nhọ, xuyên tạc, hạ thấp uy tín của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước ta...

Xuất phát từ những lý do trên, để nâng cao trình độ lý luận của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay, đòi hỏi phải có những giải pháp kiên quyết và đồng bộ, cả từ phía người học và từ công tác giáo dục lý luận chính trị. Phải xác định đúng vai trò của công tác giáo dục lý luận chính trị, tích cực đổi mới nội dung, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng lý luận phải gắn liền với thực tiễn, phục vụ nhu cầu công tác của người học; đổi mới phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng phát huy tính độc lập, tích cực của người học, "học đi đôi với hành"; đa dạng hóa các phương thức giáo dục lý luận chính trị, kết hợp giữa học ở trường, lớp với quá trình tự học của cán bộ.

Trong giai đoạn hiện nay, tỉnh Quảng Ninh cần phải tăng cường hơn nữa công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thế hệ trẻ để góp phần xây dựng những con người mới xã hội chủ nghĩa, vừa hồng vừa chuyên, đủ đức đủ tài để xứng đáng với vai trò là người chủ tương lai của nước nhà, đưa nước ta vững bước trên con đường chủ nghĩa xã hội mà Đảng, Bác Hồ và Nhân dân ta đã lựa chọn. Mỗi cán bộ, đảng viên phải

thường xuyên cập nhật chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, góp phần xây dựng tổ chức Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV./.

Tài liệu tham khảo:

(1), Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.5, sđd, tr.273-274

(2), Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, H, 2011, t. 8, tr. 279.

(3) V.I. Lênin: *Toàn tập*, t.6, Nxb. Tiến bộ, Mátxcova, 1975, tr.30.

(4), Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H, 2021, t.II, tr. 172.

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC BỆNH LƯỜI HỌC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ ĐỐI VỚI MỘT BỘ PHẬN CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

Nguyễn Thị Thu Thùy

Phòng Quản lý Đào tạo và nghiên cứu khoa học

Việc học tập lý luận chính trị đối với cán bộ, đảng viên, đoàn viên hết sức quan trọng và cần thiết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dẫn: “Có lý luận soi đường thì quần chúng hành động mới đúng đắn, mới phát triển được tài năng và lực lượng vô cùng tận của mình”; Theo Người: “Trong Đảng về tư tưởng nhất định phải học tập lý luận Mác - Lênin, giáo dục tư tưởng và lãnh đạo tư tưởng là việc quan trọng nhất, phải kiên quyết chống cái thói xem nhẹ tư tưởng nói chung và xem nhẹ việc học tập lý luận nói riêng”.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, Đảng ta tiếp tục chỉ ra một trong chín biểu hiện để nhận diện sự suy thoái về tư tưởng chính trị trong đội ngũ cán bộ, đảng viên là “nhận thức sai lệch về ý nghĩa, tầm quan trọng của lý luận và học tập lý luận chính trị; lười học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước”. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục xác định phải “Khắc phục tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên”.

Tuy nhiên, một số cán bộ, đảng viên hiện nay đang “xem nhẹ” việc học tập lý luận chính trị, biểu hiện cụ thể là lười học, ngại học lý luận chính trị, cho rằng đó là việc không cần thiết nên học theo kiểu chống đối, qua loa. Hậu quả là nhận thức chính trị kém, thiếu hiểu biết về nền tảng tư tưởng của Đảng, không nắm được chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước dẫn đến lập trường chính trị không vững vàng, hoang mang, dao động, dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng.

Qua thực tế công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị, có thể nhận diện những biểu hiện *ngại học, lười học lý luận chính trị* của cán bộ, đảng viên hiện nay là:

Một là, chỉ chú ý đến học tập chuyên môn, nghiệp vụ mà ít hoặc không quan tâm đến học tập, bồi dưỡng lý luận chính trị; chưa nhận thức đúng tầm quan trọng của việc học tập lý luận chính trị. Không ít cán bộ, đảng viên cho rằng việc học tập lý luận ít mang lại hiệu quả, dẫn tới học tập đối phó, nghiên cứu qua loa, đại khái, chiếu lệ, hình thức...

Hai là, chưa chấp hành tốt kỷ luật, kỷ cương trong học tập, rèn luyện như trong học tập còn làm việc riêng, vừa học vừa giải quyết công việc của cơ quan, đơn vị; chưa tích cực tham gia trao đổi, thảo luận; không nghiên cứu tài liệu; bài thi, bài thu hoạch thiếu đào sâu suy nghĩ, tìm tòi gắn lý luận với thực tiễn...

Ba là, học không đi đôi với hành; lý luận chưa gắn liền với thực tiễn. Nội dung, tri thức lý luận chính trị chưa được vận dụng thiết thực vào thực tiễn công tác với tư cách là “cẩm nang” định hướng giải quyết các vấn đề thực tiễn nảy sinh.

Để khắc phục tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên hiện nay, cần tập trung thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tăng cường giáo dục, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò tầm quan trọng của lý luận chính trị đối với cán bộ, đảng viên.

Đây là giải pháp căn cơ, lâu dài để khắc phục “bệnh” lười học, ngại học lý luận chính trị. Chú trọng hơn nữa đến công tác tuyên truyền để mỗi cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức, hiểu và xác định việc học tập, bồi dưỡng lý luận vừa là quyền lợi vừa là trách nhiệm của mình; là nhu cầu tự thân; học tập, bồi dưỡng lý luận chính trị là nhiệm vụ thường xuyên, liên tục, bền bỉ, không bao giờ là đủ. Đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục để kiên quyết

khắc phục nhận thức coi việc học lý luận chính trị chỉ nhằm mục đích đề bạt, bổ nhiệm.

Thứ hai, đổi mới toàn diện công tác giáo dục lý luận chính trị trong toàn Đảng và hệ thống chính trị.

Đây là giải pháp quan trọng, tác động trực tiếp đến các chủ thể của công tác giáo dục lý luận chính trị. Những năm gần đây, chương trình, nội dung cũng như các giáo trình, tài liệu giáo dục lý luận chính trị của Đảng đã có nhiều đổi mới, song, vẫn còn nặng về lý luận chung và những kiến thức tổng quát, mang tầm vĩ mô, trong khi đó, những kiến thức về các chủ trương mới, cách làm hay, sáng tạo ở các địa phương, các cơ quan, ngành nghề, nhất là các kỹ năng giải quyết công việc thực tế của cán bộ, kỹ năng xử lý tình huống chính trị... thường chiếm dung lượng nhỏ. Để giải quyết vấn đề đó, trong thời gian tới, các cơ quan chức năng, học viện, nhà trường, đội ngũ giáo viên, báo cáo viên cần chú trọng nghiên cứu đổi mới chương trình, nội dung theo hướng thiết thực, gắn với thực tiễn sinh động. Theo đó, lý luận chính trị phải góp phần giải quyết, lý giải những vấn đề mới và khó đặt ra từ thực tiễn, cả ở tầm vĩ mô và vi mô cũng như việc vận dụng trong giải quyết những công việc cụ thể.

Thứ ba, coi trọng hơn nữa việc đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, giảng viên lý luận chính trị các cấp về phẩm chất chính trị và năng lực chuyên môn.

Đây là vấn đề quan trọng, góp phần trực tiếp nhất để khắc phục tình trạng ngại học, lười học tập lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên hiện nay. Theo đó, đội ngũ cán bộ làm công tác này phải là những người có đủ phẩm chất đạo đức và tài năng, chuyên môn. Mỗi cán bộ, giảng viên phải là tấm gương “tự học và sáng tạo”, dày dặn kinh nghiệm thực tiễn, am tường lý luận sâu sắc, có năng lực sư phạm tốt, phương pháp truyền đạt hấp dẫn.

Thứ tư, đổi mới các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị.

Cần phải khắc sâu những lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về công tác huấn luyện cán bộ, như: “cốt thiết thực, chu đáo hơn tham nhiều; huấn luyện từ dưới lên trên; phải gắn liền lý luận với công tác thực tế; huấn luyện phải nhằm đúng yêu cầu; huấn luyện phải chú trọng việc cải tạo tư tưởng...”

Trong bối cảnh tình hình hiện nay, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng cần đổi mới mạnh mẽ, đồng bộ, sáng tạo khâu biên soạn giáo trình, tài liệu. Đào tạo, bồi dưỡng gắn với nhu cầu xã hội, bồi dưỡng theo các chức danh nghề nghiệp giúp người học nâng cao nhận thức, trình độ nghiệp vụ chuyên môn, gắn liền với điều kiện tự nhiên, văn hoá vùng miền. Phải thường xuyên cập nhật những tri thức mới của nhân loại.

Trong quản lý học viên, cần sự nghiêm túc, thưởng phạt nghiêm minh, đúng quy chế đào tạo. Có những kế hoạch cụ thể, thiết thực trong việc kiểm tra đôn đốc thực hiện tốt nền nếp, kỷ cương, tinh thần, thái độ học tập trên lớp, trên thư viện và đi nghiên cứu thực tiễn, viết bài thu hoạch. Cần xây dựng tiêu chí chuẩn đầu vào, chuẩn đầu ra trong bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý. Xây dựng môi trường văn hóa ứng xử văn minh, thân thiện để nhà trường trở thành nơi rèn luyện lý tưởng về đạo đức, phẩm chất cách mạng, đáp ứng tốt nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước đề ra: “Đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức dạy và học lý luận chính trị gắn với ứng dụng thực tế, tăng cường kiểm tra và quản lý chặt chẽ chất lượng dạy và học. Chủ động nắm bắt diễn biến tư tưởng của cán bộ, đảng viên để có chủ trương, giải pháp xử lý kịp thời, hiệu quả”

Lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong xây dựng nhận thức và niềm tin đúng đắn vào lý tưởng cộng sản, vào con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Việc học tập lý luận chính trị trong Đảng có ý nghĩa hết sức quan trọng. Mỗi cán bộ, đảng viên cần nâng cao ý thức tự học tập, tự nghiên cứu lý luận chính trị

để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG DẠY VÀ HỌC TRUNG CẤP LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ HIỆN NAY

Trần Thị Thu Trang

Khoa Nhà nước và Pháp luật

Nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên là yêu cầu có tính chiến lược, là nhiệm vụ cấp bách hiện nay. Đặc biệt trước yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế càng đòi hỏi đội ngũ cán bộ, đảng viên phải có bản lĩnh chính trị, phẩm chất, năng lực, tâm huyết, trách nhiệm, năng động, sáng tạo trong thực thi công vụ. Để thực hiện nhiệm vụ này, cần phải đổi mới đồng bộ công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, đảng viên, trong đó đổi mới nội dung, phương thức đánh giá chất lượng đào tạo Trung cấp lý luận chính trị là yêu cầu cần thiết. Mục tiêu của chương trình đào tạo Trung cấp lý luận chính trị (ban hành kèm theo quyết định 2252-HVCTQG ngày 02/5/2019 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh) là trang bị kiến thức, kỹ năng, phương pháp công tác cho đội ngũ cán bộ, đảng viên nhằm nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, trình độ tổ chức thực hiện nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó. Để thực hiện mục tiêu của chương trình đào tạo và cao hơn là đáp ứng yêu cầu thực tiễn thì việc đổi mới, nâng cao chất lượng toàn diện hoạt động dạy và học lý luận chính trị càng có ý nghĩa hơn bao giờ hết. Trong đó, đổi mới quản lý, đánh giá chất lượng dạy và học lý luận chính trị là nhiệm vụ then chốt.

Trong những năm qua, Đảng ủy, Ban giám hiệu trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ luôn xác định đổi mới nội dung, phương thức đánh giá chất lượng dạy và học là một khâu quan trọng trong quản lý công tác giáo dục lý luận chính trị. Thông qua kiểm tra, đánh giá sẽ xác định được chất lượng bài giảng, ý thức, trách nhiệm nghề nghiệp của giảng viên cũng như mức độ hiểu biết về kiến thức, về kỹ năng, về thái độ của học viên. Đồng thời, kết quả của kiểm tra, đánh giá còn là cơ sở để điều chỉnh hoạt động dạy, hoạt động học và quản lý đào tạo.

1. Về đánh giá chất lượng giảng dạy của giảng viên

Hoạt động kiểm tra, đánh giá chất lượng giảng dạy của giảng viên được nhà trường đặc biệt chú trọng tiến hành ở cả 2 cấp: cấp Khoa và cấp Trường.

Ở cấp khoa: Hoạt động này được tiến hành một cách thường xuyên và dưới nhiều hình thức. Trong đó, trọng tâm, nổi bật nhất là thông qua hình thức sinh hoạt chuyên môn, dự giờ, duyệt giảng... Thông qua các hình thức này, sẽ kiểm tra, đánh giá giảng viên ở khâu chuẩn bị giáo án và thực hành giảng trên lớp.

Đối với giáo án của giảng viên, ngay từ cấp khoa đã xác định đây vừa là phương tiện, công cụ của giảng viên khi lên lớp, đồng thời là cơ sở để khoa và lãnh đạo nhà trường kiểm tra chất lượng chuyên môn của giảng viên. Vì vậy, việc chuẩn bị giáo án kỹ lưỡng, chu đáo có ý nghĩa quyết định sự thành công trong mỗi bài giảng. Hiện nay, thông thường đánh giá, kiểm tra giáo án điện tử và giáo án word. Để đánh giá chất lượng giáo án, các khoa trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ tập trung vào một số nội dung như: Về kiến thức trình bày trong giáo án, xác định mục tiêu bài giảng và đối tượng học, xác định trọng tâm bài giảng và hình thức trình bày giáo án.

Đối với phần thực hành giảng của giảng viên trên lớp: Thông qua các tiết giảng, các giảng viên trong khoa sẽ đánh giá người giảng về kiến thức chuyên môn như: Bài giảng phải thể hiện đầy đủ, đúng và chính xác các kiến thức cơ bản, trọng tâm, gắn lý luận với thực tiễn, đảm bảo tính logic, định hướng cho học viên cả về nhận thức lý luận và kỹ năng công tác. Về hình thức thể hiện, sẽ đánh giá giảng viên về tính chủ động với bài giảng, sự bao quát lớp học, tác phong, ngôn ngữ... Về phương pháp giảng dạy, đánh giá người giảng về việc sử dụng linh hoạt các phương pháp, phương tiện giảng dạy, sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa phương pháp giảng dạy truyền thống và tích cực...

Đặc biệt, trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ xác định làm tốt công tác đánh giá chất lượng giảng dạy của giảng viên ở cấp khoa là yếu tố cơ bản nâng cao chất lượng giảng dạy của giảng viên và tạo nguồn để lựa chọn giảng viên đi thi Hội thi giảng viên dạy giỏi cấp trường và cấp Học viện.

Ở cấp trường: Hoạt động đánh giá chất lượng giảng dạy của giảng viên cũng được thể hiện qua nhiều hình thức:

Thứ nhất: Qua phân công bài giảng: Lãnh đạo nhà trường thực hiện phân công bài giảng một cách linh hoạt, có phương án thay thế giữa các bài giảng. Thông thường, một bài giảng có ít nhất 2 giảng viên đảm nhiệm.

Thứ hai: Ban giám hiệu nhà trường thường xuyên tiến hành dự giờ theo kế hoạch hoặc dự giờ đột xuất các giảng viên. Hội đồng khoa học duyệt từng bài giảng trước khi ra quyết định phân công giảng dạy trên lớp thực tế.

Thứ ba: Thông qua các hội thi, nhà trường tổ chức hội thi giảng viên giỏi để qua đó đánh giá chất lượng soạn giáo án và chất lượng giảng dạy của giảng viên.

2. Về đánh giá chất lượng học tập của học viên

Đánh giá chất lượng học tập của học viên là khâu quan trọng đối với các hoạt động đào tạo, bồi dưỡng. Việc kiểm tra, đánh giá chất lượng học tập không chỉ nhằm mục đích nắm bắt, đánh giá kết quả quá trình học tập của người học mà còn là nguồn thông tin ngược (phản hồi) giúp người dạy (giảng viên) nắm bắt được nội dung, hiệu quả phương pháp giảng dạy để từ đó có những điều chỉnh thích hợp cho công tác giảng dạy của mình.

Trong những năm vừa qua, Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường luôn xác định đánh giá chất lượng học tập của học viên là một trong những thước đo đánh giá chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng của nhà trường. Hoạt động này được thực hiện thông qua nhiều nội dung:

- Tổ chức thi, kiểm tra, viết tiểu luận cuối khóa:

Công tác tổ chức thi, kiểm tra được nhà trường thực hiện theo đúng quy chế và các hướng dẫn của Học viện. Việc tổ chức thi, kiểm tra được thực hiện một cách nghiêm túc; không có những hành vi vi phạm quy chế đến mức phải kỷ luật.

- Công tác chấm thi, kiểm tra, tiểu luận cuối khóa:

Đây là một trong những hoạt động quan trọng nhất của công tác đánh giá kết quả học tập của học viên, quyết định kết quả học tập của học viên. Thực hiện quy chế đào tạo và hướng dẫn của học viện, nhà trường đã thực hiện nghiêm túc việc chấm bài thi, kiểm tra theo quy định. Bài thi được đọc phách và bàn giao cho giảng viên chấm đảm bảo tính bí mật, khách quan khi chấm bài. Mỗi bài thi được chấm 2 vòng độc lập. Bài tiểu luận cuối khóa cũng được thực hiện tương tự như vậy.

- Hình thức, nội dung kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học viên được thực hiện đa dạng, phong phú, áp dụng nhiều hình thức thi, kiểm tra phù hợp như: kết hợp thi vấn đáp, thi tự luận, viết bài thu hoạch...

Kiểm tra, đánh giá chất lượng dạy và học có thể biết chính xác khả năng và mức độ giáo dục lý luận chính trị đang ở đâu, từ đó xây dựng tổng thể những giải pháp đổi mới nội dung, phương thức, chất lượng dạy và học đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC ĐOÀN CÁC CẤP TRONG CÔNG TÁC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO THỂ HỆ TRẺ

Ths. Chu Lữ Hồng Trang
Khoa Xây dựng Đảng

Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Trải qua 92 năm xây dựng và trưởng thành, Đoàn đã tập hợp được đông đảo thanh niên phát huy chủ nghĩa anh hùng cách mạng, cống hiến xuất sắc cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

1. Giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên là một nhiệm vụ chính trị quan trọng của tổ chức Đoàn nhằm xây dựng, củng cố niềm tin, bản lĩnh chính trị cho thanh niên, xây dựng thể hệ thanh niên có hoài bão, lý tưởng, khát vọng và trách nhiệm để xứng đáng làm chủ nhân của đất nước và là thế hệ kế tục sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

Trong Di chúc thiêng liêng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Quan điểm trên thể hiện chiến lược của Hồ Chí Minh đối với vận mệnh của cả dân tộc và trở thành tư tưởng chỉ đạo xuyên suốt trong đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước về công tác giáo dục đạo đức thanh niên nhằm chăm lo, bồi dưỡng, phát huy sức mạnh của thanh niên trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

2. Công tác giáo dục, bồi dưỡng thanh niên vừa là sứ mệnh mà Đảng và dân tộc giao cho Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, vừa là nhiệm vụ quan trọng nhằm thực hiện chức năng trường học xã hội chủ nghĩa của Đoàn. Trên cơ sở các quan điểm chỉ đạo của Đảng về lãnh đạo công tác thanh niên, nhất là Nghị quyết 25-NQ/TW ngày 20 tháng 7 năm 2008 của Ban Chấp hành Trung ương (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

3. Trong những năm qua công tác giáo dục, bồi dưỡng thanh niên luôn được các cấp bộ Đoàn coi trọng và đạt được những kết quả tích cực ở một số nội dung:

Một là, nội dung và phương thức giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên tiếp tục được đổi mới, chất lượng, hiệu quả ngày càng cao. Nội dung đã bám sát nhiệm vụ chính trị của đất nước, địa phương và đơn vị. Trên nền tảng giá trị cốt lõi “Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn”, Trung ương Đoàn đã xác lập giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới với 12

tiêu chí. Các cấp bộ Đoàn tập trung giáo dục thanh niên về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về Đảng Cộng sản Việt Nam, bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, quyết tâm thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; giáo dục ý thức trách nhiệm với bản thân, gia đình, xã hội, tinh thần hiếu học, yêu lao động, ý thức bảo vệ môi trường, tích cực hội nhập quốc tế, thôi thúc thanh niên thi đua học tập, lao động, rèn luyện xây dựng và bảo vệ quê hương, đất nước. Phương thức giáo dục liên tục được đổi mới, đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu đổi mới của hệ thống chính trị, bắt nhịp nhanh hơn với bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và xu hướng biến đổi nhanh chóng của tình hình thanh niên. Trong đó, giáo dục thông qua phong trào hành động cách mạng được xác định là phương thức trọng tâm, mang lại hiệu quả cao, được các cấp bộ Đoàn triển khai đồng bộ, thu được những kết quả tích cực. Nội dung, phương thức tổ chức hoạt động ngày càng sát thực, phù hợp với nhu cầu của từng nhóm đối tượng thanh niên và tình hình thực tiễn tại cơ sở.

Hai là, các phong trào hành động cách mạng của Đoàn không ngừng được đổi mới, đáp ứng quá trình phát triển của đất nước, nhiệm vụ chính trị và nhu cầu nguyện vọng của thanh niên. Các phong trào, chương trình đã đáp ứng nhu cầu của thanh niên và yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn mới, được thanh niên đón nhận, tham gia tích cực, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, phát huy tốt vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đồng thời khẳng định vai trò của Đoàn trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên. Đặc biệt, trong bối cảnh dịch bệnh, thiên tai diễn biến phức tạp, nhất là dịch COVID-19, các cấp bộ Đoàn đã chủ động đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức triển khai phong trào, không tổ chức các hoạt động đông người; tập trung triển khai các đội hình thanh niên với quy mô nhỏ, bắt tay ngay vào những công trình, phần việc thanh niên cụ thể, phù hợp, các sáng kiến vì cộng đồng; chú trọng các hoạt động trên nền tảng số, tăng cường sử dụng công nghệ thông tin, truyền thông đại chúng, mạng xã hội trong thiết kế và tổ chức hoạt động; kịp thời cập nhật các nội dung mới theo tình hình thực tế và theo chỉ đạo của Đảng, Chính phủ đã mang lại hiệu quả tích cực.

Ba là, chú trọng phát hiện, bồi dưỡng, nêu gương, nhân rộng điển hình người tốt, việc tốt. Nhiều tấm gương thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực đã được Đoàn, Hội phát hiện từ cấp cơ sở; biểu dương, tôn vinh từ cấp huyện, tỉnh, đến Trung ương.

Bốn là, chất lượng hoạt động báo chí, xuất bản trong công tác tuyên truyền, giáo dục thế hệ trẻ được nâng cao. Các cơ quan báo chí, xuất bản của Đoàn chú trọng tuyên truyền, lan tỏa những hành động, nghĩa cử, giá

trị tốt đẹp, những gương điển hình trong xã hội; giữ gìn và phát huy truyền thống văn hóa dân tộc, giới thiệu tinh hoa văn hóa thế giới; giáo dục thẩm mỹ, đạo đức, lối sống, tuyên truyền và phổ biến pháp luật; đấu tranh, phê phán những thói hư tật xấu, lối sống, nếp nghĩ lệch lạc, không lành mạnh trong một bộ phận giới trẻ nói riêng và xã hội nói chung, đấu tranh chống những luận điệu xuyên tạc, phản động của các thế lực thù địch.

Năm là, đẩy mạnh sử dụng mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại trong công tác giáo dục thế hệ trẻ. Các cấp bộ Đoàn, Hội ngày càng chú trọng đẩy mạnh giáo dục thanh niên qua mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại, xác định đây là phương thức giáo dục mới, tiếp cận nhanh và hiệu quả cao. Đoàn, Hội các cấp đã tích cực, chủ động lập các Fanpage để thông tin, tuyên truyền và kết nối hoạt động của tổ chức tới đoàn viên, thanh thiếu nhi, tạo hiệu ứng lan tỏa lớn, góp phần thực hiện công tác giáo dục. Nhiều sản phẩm tuyên truyền hiện đại, hình ảnh đẹp, minh họa sống động, video ca nhạc, clip ngắn gọn, hài hước, sâu sắc tuyên truyền trên Internet và mạng xã hội nhân các ngày lễ lớn, các sự kiện chính trị quan trọng, bước đầu được thanh thiếu niên yêu thích, đón nhận. Thông qua các sản phẩm đó, tổ chức Đoàn, Hội có thể truyền tải những nội dung của nghị quyết, văn bản, phong trào hành động cách mạng đến gần hơn với thanh niên.

Tuy nhiên, công tác giáo dục thanh niên vẫn còn một số hạn chế, bất cập. Nhiều tổ chức, cá nhân chưa nhận thức đúng và đầy đủ tầm quan trọng của nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ, nhất là trong bối cảnh đất nước đang hội nhập sâu rộng như hiện nay. Việc tổ chức thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục thế hệ trẻ chưa kịp thời và hiệu quả; nhiều mục tiêu, chỉ tiêu chưa đạt yêu cầu. Công tác giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi tại một số nơi còn hình thức, chậm đổi mới phương thức, chưa theo kịp yêu cầu thực tiễn, đặc điểm phát triển từng địa phương.

Hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật chưa được triển khai đồng đều, đặc biệt tại các khu vực khó khăn, vùng sâu, vùng xa; hoạt động giáo dục, cảm hóa thanh niên chậm tiến chưa đạt hiệu quả như mong muốn. Vai trò, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong chăm lo, giáo dục thế hệ trẻ chưa đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn hiện nay. Một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống lại sự nghiệp cách mạng của Đảng. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong giới trẻ diễn biến phức tạp. Chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng yêu cầu của quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; khả năng hội nhập của thanh niên còn nhiều hạn chế...

4. Hiện nay, trước yêu cầu của sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, để khắc phục những hạn chế, yếu kém nêu trên, Báo cáo chính trị trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã chỉ rõ. Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hoà cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ cho thế hệ trẻ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Do đó, công tác giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên trong thời gian tới cần tập trung làm tốt một số nội dung chủ yếu sau:

Một là, tăng cường giáo dục đạo đức cho thanh niên trước sự tác động của mặt trái nền kinh tế thị trường và những biến đổi hệ giá trị đạo đức xã hội ở nước ta hiện nay. Giáo dục, bồi dưỡng đạo đức cách mạng cho thanh niên hiện nay không chỉ nói những điều chung chung về đạo đức, mà cần làm cho họ lĩnh hội được những quy tắc, những chuẩn mực đạo đức cách mạng của xã hội để biến những quy tắc, chuẩn mực đó thành niềm tin và thể hiện trong hành vi ứng xử của họ. Theo đó, giáo dục đạo đức cách mạng cho thanh niên hiện nay phải toàn diện, bao gồm những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cộng sản; đường lối, quan điểm của Đảng về xây dựng nền văn hóa mới, con người mới xã hội chủ nghĩa, về nhiệm vụ của cách mạng...

Đặc biệt, trong giai đoạn hiện nay cần quan tâm giáo dục và phát huy những giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc như: tinh thần yêu nước, đoàn kết, nhân đạo, thương yêu và quý trọng con người, lòng trung thành vô hạn với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, đức hy sinh cao cả... Trong đó, cần chú trọng xây dựng và giáo dục những chuẩn mực đạo đức và định hướng giá trị mới cho thanh niên theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Thông qua những nội dung giáo dục đó nhằm khơi dậy và phát huy các giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc, xây dựng thanh niên Việt Nam trong thời kỳ mới có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có ý chí chiến đấu cao, trong sáng, mẫu mực về đạo đức, lối sống, có niềm tin vững chắc vào sự nghiệp cách mạng của Đảng, tin tưởng vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Đồng thời, qua đó giúp họ tích cực tự giác tu dưỡng, rèn luyện trau dồi đạo đức cách mạng, kiên quyết đấu tranh, ngăn ngừa những biểu hiện tha hóa, biến chất, suy đồi về đạo đức, không chịu tu dưỡng đạo đức, thích hưởng thụ, chạy theo những giá trị vật chất tầm thường, những sinh hoạt thiếu lành mạnh hoặc phản giá trị đạo đức cách mạng.

Hai là, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục trong tổ chức các phong trào hành động cách mạng, tạo môi trường thực tiễn để thanh niên rèn luyện và phấn đấu. Các cấp bộ Đoàn cần tiếp tục tổ chức tốt các phong trào hành động cách mạng để giáo dục, bồi dưỡng thanh niên như phong trào “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”, “Thanh niên tham gia xây dựng nông thôn mới”, “Tuổi trẻ chung tay xây dựng văn minh đô thị”, “Thanh niên quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh bộ đội Cụ Hồ”, “Tuổi trẻ công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy”...

Ba là, tăng cường đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, truyền thống cho thanh niên. Đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền, giáo dục thanh niên là một yêu cầu đặt ra trong mọi giai đoạn, mọi thời kỳ phát triển. Nội dung, hình thức phong phú, đa dạng phù hợp, hấp dẫn là nhân tố quyết định đến chất lượng của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, truyền thống cho thanh niên. Trong thời gian tới, tổ chức đoàn cần quan tâm đến việc đổi mới nội dung và hình thức tuyên truyền, giáo dục theo hướng nội dung cần sát hơn, hợp hơn với nhu cầu của thanh niên, hình thức tuyên truyền phải đa dạng, phong phú hấp dẫn theo từng lứa tuổi như: Tuyên truyền thông qua hệ thống Website của Đoàn, Hội; diễn đàn trên mạng xã hội, qua các chiến dịch quy mô lớn hay thông qua lĩnh vực văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao; lấy việc chuyển biến nhận thức và hành động làm thước đo đánh giá chất lượng công tác tuyên truyền.

Đổi mới nội dung và cách thức học tập 6 bài học lý luận chính trị phù hợp với từng đối tượng đoàn viên. Gắn việc giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa với triển khai sáng tạo Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, trong đó đề cao sự nêu gương của cán bộ Đoàn, Hội, định hướng cho thanh niên rèn luyện theo tiêu chí “Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn”. Tăng cường phối hợp với các cấp, các ngành tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên.

Bốn là, coi trọng giáo dục nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng cho thanh niên. Hiện nay, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế đang đặt ra yêu cầu cao đối với nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực trẻ. Do đó, Đảng và Nhà nước cần phải coi trọng và quan tâm hơn nữa chất lượng giáo dục, bồi dưỡng về tri thức khoa học, kỹ thuật, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp cho thanh niên. Kết hợp cổ vũ, khích lệ, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, xung kích, sáng tạo của tuổi trẻ với nâng cao khả năng tiếp thu và làm chủ khoa học công nghệ hiện đại, quản lý tiên tiến và chủ động vươn lên tiếp nhận cái mới trong quá trình hội

nhập quốc tế. Khắc phục nhận thức lệch lạc trong chọn nghề, học nghề của thanh niên, tăng cường giáo dục định hướng giá trị nghề nghiệp cho thanh niên trước sự biến động cơ cấu xã hội - nghề nghiệp ở nước ta hiện nay. Đồng thời, tạo điều kiện và môi trường thuận lợi cho thanh niên phấn đấu, rèn luyện và cống hiến.

Năm là, phối hợp chặt chẽ với các cấp, các ngành, đoàn thể chính trị - xã hội và gia đình trong việc tuyên truyền, giáo dục thanh niên. Đặc biệt, cần quan tâm mối quan hệ phối hợp với ngành giáo dục, tư pháp, văn hóa, lực lượng vũ trang để định hướng và điều chỉnh các hành vi theo chuẩn mực xã hội... vì đây là những lĩnh vực mà đoàn viên, thanh niên tham gia đông đảo nhất, ảnh hưởng lớn đến tư tưởng, nhu cầu, tâm sinh lý và tâm tư nguyện vọng của thanh niên, đồng thời huy động tối đa các nguồn lực xã hội hóa trong công tác thanh niên./.

XUẤT PHÁT TỪ NHU CẦU VÀ LỢI ÍCH CỦA THANH NIÊN ĐỂ ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO THẾ HỆ TRẺ

Ths Tạ Văn Tú
Phó Trưởng phòng QLĐT&NCKH

Theo các nhà lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, con người từ xưa đến nay muốn sống, muốn tồn tại và phát triển được, cần phải đáp ứng được các nhu cầu. Sự thoả mãn được các nhu cầu chính là việc thực hiện lợi ích con người. Do đó, lợi ích chính là nhu cầu được ý thức. Lợi ích vừa là mục tiêu, vừa là động lực, là ý chí quyết tâm hành động của con người nhằm thoả mãn nhu cầu nào đó. Các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác khẳng định rằng: “Một khi “*tư tưởng*” tách rời “*lợi ích*” thì nhất định nó sẽ tự làm nhục nó”³⁵ và “Xưa nay *tư tưởng* không thể đưa người ta vượt ra ngoài trật tự thế giới cũ được; trong bất cứ tình huống nào, tư tưởng cũng chỉ có thể đưa người ta vượt ra ngoài phạm vi tư tưởng của trật tự thế giới cũ mà thôi. Thật vậy, tư tưởng căn bản không thể *thực hiện được cái gì hết*. Muốn thực hiện tư tưởng thì cần có những con người sử dụng lực lượng thực tiễn”³⁶. Lợi ích là động lực trực tiếp của hoạt động, là cái huyệch đề nêu “điểm trúng” sẽ thúc đẩy xã hội đi lên, còn nếu “điểm sai” sẽ là nguy cơ làm tàn lụi xã hội.

Đề cập vấn đề trên, V.I.Lênin cũng cho rằng: Người ta đã là và mãi mãi sẽ là những nạn nhân ngu xuẩn của sự lừa dối và sự tự lừa dối về chính trị, chừng nào người ta chưa nhận thấy ở phía sau những lời tuyên bố, lời hứa ba hoa sáo rỗng về đạo đức, tôn giáo... là những lợi ích của giai cấp này hay giai cấp khác. Chính lao động đã tạo ra các sản phẩm để thoả mãn những nhu cầu sống còn của con người và của cả loài người. Mục tiêu của cách mạng xã hội chủ nghĩa là vì con người trong đó có thế hệ trẻ. Cho nên các ông đã lưu ý những người cộng sản phải đấu tranh để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thế hệ trẻ. Chính C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin hiểu rất rõ quyền lợi, yêu cầu, nguyện vọng của tuổi trẻ không thể đảm bảo và thoả mãn được nếu không gắn liền với mục tiêu đấu tranh của giai cấp vô sản, thủ tiêu những nguồn gốc gây ra sự áp bức bóc lột đối với người lao động, tạo những điều kiện để đảm bảo và nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Khi đã xoá bỏ được tình trạng đối kháng giữa các giai cấp trong xã hội để tiến tới thủ tiêu giai cấp thì cũng xoá bỏ được những cơ sở sản sinh sự xung đột giữa các thế hệ và đáp ứng những yêu cầu và quyền lợi chính đáng của thanh niên.

³⁵ C.Mác và Ph.Ăngghen: C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG - Sự thật, Hà Nội, 1994, tập 2, tr.122.

³⁶ C.Mác và Ph.Ăngghen: C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG - Sự thật, Hà Nội, 1994, tập 2, tr.181.

Lênin hiểu rất rõ những “lợi ích đặc thù” của tuổi trẻ. Người nhận mạnh lợi ích thiết thân của cá nhân người lao động, trong đó có các tầng lớp thanh niên và cho rằng: “Những lý tưởng cao cả nhất cũng không đáng giá một xu nhỏ, chừng nào mà người ta không biết kết hợp chặt chẽ những lý tưởng đó với lợi ích của chính ngay những người đang tham gia vào cuộc đấu tranh kinh tế, chừng nào mà người ta không biết kết hợp những lý tưởng đó với những vấn đề “chật hẹp” và nhỏ nhất trong cuộc sống hàng ngày của giai cấp ấy như vấn đề trả công lao động một cách công bằng”. Lênin hiểu tinh tế những lợi ích chính đáng của tuổi trẻ. Người không bao giờ tuyệt đối hóa hoặc coi nhẹ lợi ích của thanh niên. Người cho rằng, việc quan tâm và thỏa mãn thật sự những lợi ích và nguyện vọng của thanh niên phụ thuộc vào tính chất của bản thân xã hội. Chủ nghĩa xã hội thủ tiêu những nguồn gốc áp bức người lao động, tạo điều kiện, phát triển đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân thì đồng thời cũng sẽ giải quyết vấn đề thanh niên - một bộ phận tất yếu của cách mạng xã hội chủ nghĩa. Những nhu cầu, lợi ích cơ bản của tuổi trẻ cần quan tâm để đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị:

Thứ nhất, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị trên nhu cầu, lợi ích gắn với nhu cầu được vui chơi, giải trí, văn hóa thể thao của tuổi trẻ

Hồ Chí Minh đã chỉ ra trong hoạt động giáo dục cần phải quan tâm đến nhu cầu vui chơi giải trí của tuổi trẻ. Bác nêu phương pháp dạy trẻ một cách khoa học: “Cách dạy trẻ, cần làm cho chúng biết yêu Tổ quốc, thương đồng bào, yêu lao động, biết vệ sinh, giữ kỷ luật, học văn hóa. Đồng thời phải giữ toàn vẹn tính vui vẻ hoạt bát, tự nhiên, tự động, trẻ trung của chúng, chớ nên làm cho chúng hóa ra già”³⁷

Không thể đơn thuần xây dựng nội dung các chương trình giáo dục lý luận một cách đơn thuần, xơ cứng, hàn lâm. Cần đổi mới từ cách dạy cho phù hợp với từng bài học, khắc phục những biểu hiện sáo mòn, dập khuôn máy móc trong giảng dạy các nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đồng thời phải tránh mọi biểu hiện đơn giản hóa một cách thô thiển, dẫn đến làm mất đi tính khoa học, cách mạng của các nguyên lý cơ bản đó. Trong giảng dạy, khi phân tích bất kỳ một luận điểm nào đó luôn đòi hỏi phải bảo đảm tính khách quan, toàn diện, chân thực, lịch sử, cụ thể, đi từ hiện tượng đến bản chất, từ cụ thể đến trừu tượng và ngược lại, tránh áp đặt chủ quan, phiến diện. to được sự hứng thú cho thanh niên. Các trò chơi vận động, các hoạt động văn hóa, thể thao, các đợt tuyên truyền ca khúc các mạng, hoạt động sinh hoạt chính trị - nghệ thuật... đó là những hình thức luôn phải được quan tâm trong giáo dục lý luận chính trị cho tuổi trẻ.

³⁷ Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 6, tr. 427.

Thứ hai, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị trên nhu cầu muốn khám phá để tìm hiểu phát triển tri thức mới.

Giáo dục lý luận chính trị là một hoạt động truyền tải những tri thức lý luận được đúc rút thành những khái niệm, phạm trù, quy luật một cách có tổ chức, có kế hoạch với nội dung, hình thức, phương pháp, phương tiện thích hợp của chủ thể lên đối tượng trong một môi trường nhất định, làm cho đối tượng nhận thức được những nội dung cơ bản về nền tảng tư tưởng lý luận theo mục đích, yêu cầu đã xác định. Như vậy những tri thức chính trị rất khô khan, nặng nề tính “kinh nghiệm”, điều đó nó đi ngược với nhu cầu được khám phá để tạo ra cái mới của tuổi trẻ. Vì vậy cần: đổi mới nội dung dạy học theo hướng đa dạng, phong phú, sinh động, bám sát nhu cầu trong hoạt động thực tiễn của thanh niên. Đổi mới phương pháp dạy học theo hướng giúp thanh niên dễ tiếp thu, phát huy hơn nữa khả năng sáng tạo, chủ động, tích cực. Đổi mới các hình thức dạy học sao cho đa dạng theo hướng khắc phục tính chất trừu tượng, khô khan, một chiều của các bài học lý luận tăng sự trao đổi, tranh luận, xemina, làm việc nhóm, tham quan các mô hình thực tế, học tập dã ngoại, làm bài tập nhóm, viết báo cáo thu hoạch, tự học... làm cho các hình thức này trở nên thiết thực, hiệu quả giúp cho thanh niên nắm chắc hơn, thực chất hơn kiến thức của các môn học, làm cơ sở để người học biết ứng dụng trong thực tiễn.

Thứ 3: đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị trên nhu cầu mong muốn khẳng định “lập thân” của tuổi trẻ.

Hồ Chí Minh cho rằng đối với thanh niên: “Hăng hái theo cách mạng điều đó rất hay. Nhưng tư tưởng chưa thật đúng là tư tưởng cách mạng, vì thế cần phải học tập để sửa chữa cho đúng. Tư tưởng đúng thì hành động mới khỏi sai lạc và mới làm tròn nhiệm vụ cách mạng được”³⁸

Giáo dục lý luận chính trị để thanh niên có kiến thức cơ bản, hệ thống về xây dựng Đảng và Nhà nước; có khả năng tổ chức và tiến hành các hoạt động công tác đảng, công tác tư tưởng theo chức trách, nhiệm vụ; nắm được nội dung, hình thức, phương pháp giải quyết tình hình tư tưởng, chính trị trong đời sống thực tiễn của thanh niên; tiến hành phòng, chống âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch. Giáo dục lý luận chính trị còn giúp thanh niên có tác phong công tác khoa học, chủ động, sáng tạo, làm việc có kế hoạch, thận trọng, chuẩn xác; biết phát huy dân chủ, tôn trọng tập thể; có ý thức tổ chức kỷ luật tốt, trách nhiệm cao trong học tập nâng cao trình độ về mọi mặt.

Để thỏa mãn được nhu cầu, lợi ích của thanh niên nhưng vẫn đáp ứng được công tác giáo dục lý luận chính trị hiện nay cần:

³⁸ *Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 6, tr. 360*

Một là, *phải đổi mới nhận thức của các cấp ủy Đảng về công tác giáo dục chính trị*. Trong đó, cần tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng đối với công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Cấp ủy đảng lãnh đạo công tác giáo dục chính trị, tư tưởng thông qua các nghị quyết, các kế hoạch và chương trình hành động của mình; qua lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan chuyên trách, trong đó có vai trò quan trọng của Ban Tuyên giáo, Trường đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ, các Trung tâm chính trị cấp huyện. Cấp ủy lãnh đạo công tác giáo dục chính trị, tư tưởng thông qua việc phân công đồng chí cấp ủy viên tham gia công tác giáo dục chính trị, tư tưởng.

Vấn đề cốt lõi là tập trung xây dựng cho cán bộ, đoàn viên, hội viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, có niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, luôn kiên định con đường mà Đảng, Bác Hồ và Nhân dân ta đã lựa chọn; kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân, bảo vệ chế độ XHCN. Do vậy, phải coi trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho thanh niên trong điều kiện hiện nay. Để công tác giáo dục chính trị, tư tưởng thực sự đi vào chiều sâu, có nề nếp, mang lại hiệu quả cao, cần phải có sự thống nhất nhận thức về vị trí, vai trò, nhiệm vụ công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống trong đội ngũ cán bộ, đoàn viên, hội viên. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống phải được đặt ngang tầm đòi hỏi của nhiệm vụ trong tình hình mới; được coi là một trong những nhiệm vụ chính trị trọng tâm, xuyên suốt.

Hai là, tăng cường sự vai trò của tổ chức Đoàn thanh niên các cấp trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đoàn viên, hội viên

Các cấp bộ đoàn phải là nòng cốt, lực lượng đi đầu trong việc nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đoàn viên, hội viên. Trong đó sự phối hợp đồng bộ trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng Đoàn thanh niên với các đoàn thể chính trị xã hội từ tỉnh đến cơ sở, bộ phận tuyên giáo ở cơ sở; sự phối hợp phải được thể hiện ở nội dung, chương trình, kế hoạch trong từng nhiệm kỳ đại hội, từng năm, từng nhiệm vụ và từng đợt tổ chức sinh hoạt chính trị, kỷ niệm ngày truyền thống của Đảng, của dân tộc, của địa phương, của từng ngành.

Ba là, chú trọng đổi mới về nội dung, phương pháp, hình thức, phương tiện giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đoàn viên, hội viên để phù hợp với từng nhóm đối tượng cụ thể

Trong tuyên truyền, giáo dục cần sử dụng nhiều giải pháp có hiệu quả để tuyên truyền, chú ý tuyên truyền về các chuẩn mực đạo đức cách mạng, gương người tốt, việc tốt; gắn với việc đấu tranh phòng, chống suy

thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; những cảm dỗ đời thường ngay trong bản thân và gia đình mình đối với thanh niên. Tổ chức có hiệu quả đợt sinh hoạt chính trị theo chuyên đề về đẩy mạnh Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh để mỗi cán bộ, đoàn viên, hội viên học tập, liên hệ, chú ý tuyên truyền, giáo dục cho thế hệ trẻ bằng nhiều hình thức sinh động. Nâng cao cảnh giác, đấu tranh, ngăn chặn có hiệu quả những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, chủ động phòng ngừa và đấu tranh có hiệu quả âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch.

Cần biên soạn nội dung phù hợp với yêu cầu và đối tượng là đoàn viên, hội viên, theo hướng dễ hiểu và ngắn gọn. Hàng năm, nên có tiến hành điều tra xã hội học về tình hình tư tưởng, tâm trạng, dư luận xã hội trong cán bộ, đoàn viên, hội viên để có tư liệu xây dựng nội dung phù hợp, góp phần giải quyết những tư tưởng, tâm trạng mới nảy sinh, nhất là trước những sự kiện quan trọng về chính trị - xã hội, kinh tế; không để những vấn đề bức xúc chậm được giải quyết, trở thành điểm nóng. Khai thác có hiệu quả các phương tiện truyền thông hiện đại đang phổ biến để chuyển tải nhanh, nhiều nội dung mới được cập nhật.

Bốn là, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên

Công tác tuyên truyền giáo dục không chỉ nói suông một chiều mà phải biết lắng nghe tâm tư nguyện vọng, thậm chí những ý kiến trái chiều, những vấn đề được đóng góp, xây dựng. Vì vậy chúng ta phải đổi mới nội dung, phương thức học tập cho phù hợp với tình hình thực tiễn từng địa phương hiện nay, trong đó cần nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, báo cáo viên, tuyên truyền viên về mọi mặt đặc biệt là phương pháp giáo dục để phù hợp với thanh niên.

Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, phân công, bố trí đội ngũ cán bộ có khả năng, trình độ, bản lĩnh chính trị vững vàng, đảm bảo đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trong giai đoạn mới; phát huy vai trò của những cá nhân tiêu biểu có uy tín, năng lực và kinh nghiệm tham gia lực lượng báo cáo viên như thế công tác giáo dục chính trị, tư tưởng mới đem lại hiệu quả.

KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG “LƯỜI HỌC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ” CỦA ĐOÀN VIÊN THANH NIÊN - GÓP PHẦN BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

GV. Ths. Phạm Thị Vân Anh

Khoa Lý luận cơ sở

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh quan tâm rất sâu sắc tới đoàn viên, thanh niên (ĐVTN): *“Đoàn viên, thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”*³⁹. Từ đó Bác cũng luôn căn dặn nhấn mạnh đến việc học tập, các thế hệ ĐVTN cần trang bị cho mình sự hiểu biết, vốn kiến thức, một trong những điều kiện tiên quyết để đảm bảo cho các thế hệ thanh niên có thể vươn mình ra biển lớn, lấy sức trẻ bảo vệ, xây dựng, phát triển đất nước: *“Thanh niên sẽ làm chủ nước nhà. Phải học tập mãi, tiến bộ mãi, mới thật là thanh niên”*⁴⁰.

Ở nước ta hiện nay, đoàn viên thanh niên chiếm một lực lượng đông đảo, với độ tuổi sung sức về thể chất và phát triển trí tuệ, luôn năng động, sáng tạo... có tiềm năng to lớn, đã và đang giữ vai trò quan trọng trong quá trình phát triển đất nước. Tuy nhiên hiện nay, một số bộ phận đoàn viên thanh niên có biểu hiện “ngại học, lười học lý luận chính trị”.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ đã chỉ ra 9 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị của đội ngũ cán bộ, đảng viên, trong

³⁹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, H, 2011, t.9, tr.109

⁴⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, H, 2011, t.9, tr.99

đó có biểu hiện thứ ba: “Nhận thức sai lệch về ý nghĩa, tầm quan trọng của lý luận và học tập lý luận chính trị; lười học tập Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước”. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục xác định phải “Khắc phục tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên”⁴¹, trong đó còn có một bộ phận không nhỏ là đoàn viên, thanh niên.

Kế thừa tinh thần đó, Đảng ta cũng luôn xác định việc giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trong đó có bộ phận ĐVTN là nhiệm vụ quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng.

Việc nghiên cứu học tập lý luận chính trị nhằm mục đích trang bị cho mỗi cán bộ, đảng viên thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng, lập trường tư tưởng và bản lĩnh chính trị vững vàng. Nòng cốt của những tri thức lý luận chính trị là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, chủ trương của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước... việc học tập lý luận chính trị có vai trò rất quan trọng đối với thanh niên trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Nhưng một bộ phận không nhỏ cán bộ đoàn viên, thanh niên ở nước ta hiện nay chưa chú trọng việc học tập lý luận chính trị.

Một số biểu hiện của việc “lười” học tập lý luận chính trị trong ĐVTN được thể hiện như sau:

Một là, biểu hiện ở mục đích trong học tập lý luận chính trị

Nhiều ĐVTN chưa hiểu hết ý nghĩa vai trò của việc học tập lý luận chính trị, lơ là với việc học hoặc có động cơ lệch lạc trong việc tham gia học tập như: chỉ chú trọng học tập chuyên môn, còn học lý luận chính trị vì bắt buộc, vì nhu cầu bằng cấp đáp ứng đủ tiêu chí cán bộ công chức, viên chức, để thi nâng ngạch lương, quy hoạch, bổ nhiệm chức vụ, học vì yêu cầu của cơ quan, học vì tiêu chí thi đua.... Thiếu động cơ bên trong của người học vì nhu

⁴¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, H, 2016, tr.28, 36-37.

cầu muốn nâng cao trình độ lý luận, long say mê, khát khao mở rộng tri thức các môn khoa học lý luận và kỹ năng làm việc. Ngoài ra, trong những buổi học tập Nghị quyết bắt buộc, thường lấy lý do bận công việc chuyên môn để trốn tránh hoặc học tập qua loa, đại khái, đối phó. Do đó, không thể am hiểu tường tận các đường lối, chủ trương của Đảng nên khi triển khai vào hoạt động thực tiễn dễ dẫn đến những sai lầm, khuyết điểm. Động cơ học tập lý luận chính trị không trong sáng, vì tư lợi cá nhân nên việc học không thể có chất lượng, hiệu quả. Có thể nói, “lười” học tập lý luận sẽ làm mai một dần đi tư duy lý luận của mỗi người.

Hai là, thái độ trong học tập lý luận chính trị

Một bộ phận ĐVTN lười học tập, lười suy nghĩ, có biểu hiện thờ ơ với những môn khoa học lý luận chính trị ngay từ khi còn là sinh viên; khi đi làm chưa thực tâm chú ý lắng nghe, trăn trở trước những vấn đề quan trọng, cốt lõi của lý luận chính trị. Trong quá trình tham gia học tập, không tập trung, chăm chú sử dụng các thiết bị công nghệ thông tin, mạng xã hội, làm việc riêng, không chú ý lắng nghe báo cáo viên, giảng viên truyền thụ kiến thức lý luận. Thậm chí, sau mỗi đợt học tập chính trị tập trung, nhiều thanh niên còn “bỏ quên” tài liệu, văn kiện tại giảng đường, dưới gầm bàn...

Một số ĐVTN, khi đã đầy đủ văn bằng, chứng chỉ điều kiện và đã đạt được mục đích của mình thì không tự học, tự bồi dưỡng, tự đào tạo rèn luyện nên trình độ lý luận chính trị ngày càng mai một, lạc hậu so với yêu cầu của thực tiễn.

Ba là, biểu hiện qua sự nghi ngờ, phủ nhận nền tảng tư tưởng của Đảng

Với sự phát triển của công nghệ thông tin và mạng xã hội hiện nay, ĐVTN được tiếp cận với rất nhiều luồng thông tin chính thống và cả không chính thống. Các thế lực thù địch, các tổ chức phản động hiện nay với rất nhiều những thủ đoạn và hình thức ngày càng tinh vi đưa ra những luận điệu sai trái, xuyên tạc về nền tảng tư tưởng của Đảng, đường lối của Đảng,

chính sách pháp luật của Nhà nước. Nếu như các ĐVTN có biểu hiện “lười” học tập lý luận chính trị sẽ không có đủ nền tảng lý luận chính trị vững chắc, bản lĩnh chính trị vững vàng. Do đó, không thể hiểu và chứng minh một cách khoa học, lý giải một cách thuyết phục những vấn đề đặt ra từ thực tiễn hoặc cũng không có khả năng đề kháng trước những luận điệu xuyên tạc, nói xấu của các thế lực thù địch, cơ hội. Vậy nên, họ dễ bị cuốn theo những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, phai nhạt lý tưởng... đây là một trong những vấn đề rất đáng lo ngại trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ta.

Vai trò của việc học tập lý luận chính trị của đoàn viên, thanh niên với việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Trước hết, học tập lý luận chính trị góp phần trang bị cho mỗi cán bộ, đảng viên trong đó có ĐVTN những tri thức lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Đó là những tri thức lý luận có tính cách mạng và khoa học; là vũ khí lý luận sắc bén của giai cấp công nhân và nhân dân lao động trong cuộc đấu tranh giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc và giải phóng toàn nhân loại. Vì vậy, việc học tập lý luận chính trị chính giúp cho mỗi cán bộ, đảng viên, trong đó có thế hệ trẻ hiểu đúng bản chất, vai trò của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ở Việt Nam; đồng thời, hiểu được tầm quan trọng của việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay.

Thứ hai, trên cơ sở của việc nắm bắt được những tri thức lý luận chính trị; học tập lý luận chính trị còn trang bị cho thế hệ trẻ thế giới quan khoa học và nhân sinh quan cách mạng, nắm bắt đúng bản chất của các sự vật, hiện tượng nói chung và hoạt động thực tiễn nói riêng; từ đó vận dụng những tri thức đã biết, đã hiểu vào công việc, nhiệm vụ của mình.

Ngoài ra, việc học tập lý luận chính trị cũng giúp cho thế hệ trẻ hình thành và phát triển nhân sinh quan cách mạng, biết sống và phấn đấu vì lý tưởng cách mạng của dân tộc, ĐVTN sẽ có ý thức trách nhiệm, dám dấn thân,

tích cực cống hiến theo tinh thần “Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”.

Thứ ba, học tập lý luận chính trị góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị vững vàng cho thanh niên. Thế hệ trẻ hiện nay luôn là đối tượng lôi kéo, kích động của các thế lực thù địch trong chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn, lật đổ... Tuy nhiên, nếu được học tập lý luận chính trị, mỗi thanh niên có thể giữ vững bản lĩnh chính trị.

Ngoài ra, ĐVTN còn góp phần tuyên truyền, lan tỏa những giá trị đúng đắn của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trở thành nền tảng lý luận vững chắc của thế hệ trẻ.

Như vậy, có thể nhận thấy vai trò rất quan trọng của việc học tập lý luận chính trị trong việc bảo vệ nền tảng lý luận của Đảng. Đối với thanh niên, học tập lý luận chính trị không chỉ được trang bị tri thức lý luận, bồi dưỡng thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng mà còn được trang bị cả vũ khí lý luận sắc bén để đấu tranh chống lại sự chống phá về mặt tư tưởng của các thế lực thù địch, nhằm góp phần bảo vệ nền tảng lý luận của Đảng.

Một số giải pháp nâng cao tính tích cực của thanh niên trong việc học tập lý luận chính trị góp phần bảo vệ nền tảng lý luận của Đảng

Mỗi ĐVTN cần nhớ và thực hiện theo lời Bác căn dặn, trong đó có một nhiệm vụ quan trọng là không ngừng nâng cao trình độ chính trị.

“Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Để thật xứng đáng là người chủ của một nước xã hội chủ nghĩa, thanh niên ta quyết tâm thực hiện mấy điều sau đây:

- Phải thấm nhuần đạo đức cách mạng tức là khiêm tốn, đoàn kết, thực hành chủ nghĩa tập thể, thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau, người tiên tiến thì giúp đỡ người kém, người kém phải cố gắng để tiến lên, ra sức cần kiệm xây dựng nước nhà.

- Phải nghiêm khắc chống chủ nghĩa cá nhân như tự tư tự lợi, tự kiêu, tự mãn, chỉ tham việc gì có danh tiếng, xem khinh những công việc bình thường. Phải chống tham ô, lãng phí.

- Phải cố gắng học hỏi để không ngừng nâng cao trình độ chính trị, văn hóa và kỹ thuật để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân”⁴².

Để khắc phục tình trạng “lười học lý luận chính trị” trong ĐVTN cần có một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tăng cường giáo dục, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò tầm quan trọng của lý luận chính trị đối với cán bộ, đảng viên. Mỗi một ĐVTN cần xác định rõ mục đích của việc học tập lý luận chính trị là để có tri thức, có nền tảng lý luận nhằm trang bị cho mình một thế giới quan, một phương pháp luận khoa học để hoạt động thực tiễn một cách có hiệu quả. Hiểu và xác định việc học tập, bồi dưỡng lý luận vừa là quyền lợi vừa là trách nhiệm của mình; là nhu cầu tự thân; học tập, bồi dưỡng lý luận chính trị là nhiệm vụ thường xuyên, liên tục, bền bỉ, không bao giờ là đủ

Thứ hai, khi học tập lý luận chính trị, mỗi thanh niên cần có ý thức tự giác, tích cực, chủ động; học đi đôi với hành; luôn chủ động tìm tòi, suy ngẫm những vấn đề đã học, đã biết. Phải thường xuyên học tập, trau dồi phẩm chất chính trị, gắn việc học lý luận với thực tiễn công việc hàng ngày.

Ngoài ra, mỗi thanh niên cần động viên, khích lệ bạn bè cùng học; tuyên truyền những điều đã được học cho những người xung quanh để tạo thành phong trào giúp nhau học tập lý luận chính trị. Những thanh niên là cán bộ của tổ chức Đoàn, Hội... cần phát huy tinh thần tiên phong, gương mẫu trong học tập lý luận chính trị; chủ động tổ chức các phong trào học tập, tìm hiểu lý luận cho đoàn viên thanh niên để lan tỏa những tri thức lý luận chính trị cho thanh niên.

⁴² Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, H, 2011, t.11, tr.90

Thứ ba, đổi mới toàn diện công tác giáo dục lý luận chính trị trong toàn Đảng và hệ thống chính trị. Đây là giải pháp quan trọng, tác động trực tiếp đến các chủ thể của công tác giáo dục lý luận chính trị. Những năm gần đây, chương trình, nội dung cũng như các giáo trình, tài liệu giáo dục lý luận chính trị của Đảng đã có nhiều đổi mới, song, vẫn còn nặng về lý luận chung và những kiến thức tổng quát, mang tầm vĩ mô, trong khi đó, những kiến thức về các chủ trương mới, cách làm hay, sáng tạo ở các địa phương, các cơ quan, ngành nghề, nhất là các kỹ năng giải quyết công việc thực tế của cán bộ, kỹ năng xử lý tình huống chính trị... thường chiếm dung lượng nhỏ. Để giải quyết vấn đề đó, trong thời gian tới, các cơ quan chức năng, học viện, nhà trường, đội ngũ giáo viên, báo cáo viên cần chú trọng nghiên cứu đổi mới chương trình, nội dung theo hướng thiết thực, gắn với thực tiễn sinh động. Theo đó, lý luận chính trị phải góp phần giải quyết, lý giải những vấn đề mới và khó đặt ra từ thực tiễn, cả ở tầm vĩ mô và vi mô cũng như việc vận dụng trong giải quyết những công việc cụ thể.

Thứ tư, coi trọng hơn nữa việc đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, giảng viên lý luận chính trị các cấp về phẩm chất chính trị và năng lực chuyên môn. Đây là vấn đề quan trọng, góp phần trực tiếp nhất để khắc phục tình trạng ngại học, lười học tập lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên hiện nay. Theo đó, đội ngũ cán bộ làm công tác này phải là những người có đủ phẩm chất đạo đức và tài năng, chuyên môn. Mỗi cán bộ, giảng viên phải là tấm gương “tự học và sáng tạo”, dày dặn kinh nghiệm thực tiễn, am tường lý luận sâu sắc, có năng lực sư phạm tốt, phương pháp truyền đạt hấp dẫn.

Như vậy, học tập lý luận chính trị là một nhiệm vụ không thể thiếu của mỗi cán bộ, đảng viên; đặc biệt là ĐVTN - chủ nhân tương lai của đất nước. Học tập lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng bởi lẽ nó giúp cho mỗi thanh niên không chỉ có tri thức, có nền tảng lý luận vững chắc mà còn có lập trường tư tưởng và bản lĩnh

chính trị vững vàng, có khả năng “tự miễn dịch” trước những luận điệu xuyên tạc, phản động của các thế lực thù địch. Do đó, việc phát huy tính chủ động, tích cực của thanh niên trong việc học tập lý luận chính trị góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giai đoạn hiện nay là một việc làm cần thiết và có ý nghĩa rất quan trọng.

GIẢNG VIÊN TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ LINH HOẠT, SÁNG TẠO TRONG HÌNH THỨC GIẢNG DẠY LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THÍCH ỨNG AN TOÀN TRONG TÌNH HÌNH MỚI

*Giảng viên: Ngô Thị Tâm
Khoa Xây dựng Đảng*

Trong thời kỳ bị ảnh hưởng tác động của đại dịch COVID- 19, Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ luôn chủ động với các hình thức học tập cho phù hợp với yêu cầu thực tế. Hiện nay, với chủ trương thích ứng an toàn trong tình hình mới Chính phủ ban hành Nghị quyết số 128/NQ-CP “Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch COVID-19” Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ chuyển hình thức học từ trực tuyến sang trực tiếp đảm bảo yêu cầu, nội dung, chất lượng chương trình học trung cấp lý luận chính trị.

Thực tế hiện nay, để đảm bảo công tác phòng chống dịch bệnh an toàn và hiệu quả, vẫn còn một số học viên F0, và có nguy cơ F0 cao, bởi vậy với việc giảng dạy đặt ra yêu cầu giảng viên phải đảm bảo duy trì 2 hình thức học cùng một thời điểm vừa giảng dạy trực tiếp, vừa kết nối trực tuyến với các đồng chí đang F0, với mục tiêu đảm bảo sĩ số, thời lượng, nội dung chương trình, mục tiêu đề ra.

Với việc đảm bảo 2 hình thức giảng dạy trong một đòi hỏi yêu cầu, giảng viên cần có kỹ năng, kinh nghiệm, nghiệp vụ sư phạm để có thể giải quyết tình huống phát sinh trong quá trình vừa giảng dạy trực tiếp vừa trực tuyến, làm thế nào để vừa bao quát lớp học trực tiếp đồng thời vẫn quản lý học viên học trực tuyến, vừa đảm bảo kiến thức, hình thức truyền tải phù hợp tránh trường hợp khó theo dõi đối với học viên học theo hình thức trực tuyến... đây vừa là một thách thức vừa là yêu cầu đặt ra với giảng viên hiện nay.

Với kinh nghiệm giảng dạy các hình thức trực tiếp và trực tuyến, giảng viên Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ luôn luôn đổi mới, linh hoạt trong hình thức giảng dạy đảm bảo phù hợp với đối tượng học viên, nội dung chương trình, những tình huống phát sinh trong giai đoạn bình thường mới, đảm bảo nguyên tắc lớp học nhưng vẫn đảm bảo mục tiêu chương trình đề ra.

Cùng với đó, chất lượng giảng dạy lý luận chính trị được nâng lên, việc giảng dạy trực tiếp đảm bảo học viên sẽ tiếp thu kiến thức tốt hơn, có kỷ luật hơn là khi online ở nhà, được gặp gỡ, trao đổi với bạn bè giúp không khí lớp học, chất lượng bài giảng sẽ được nâng lên.

Để thực hiện tốt hơn nữa hoạt động giảng dạy lý luận chính trị trong trạng thái bình thường mới, đảm bảo duy trì hình thức học trực tiếp hiệu quả theo tôi cần thực hiện một số giải pháp sau:

Một là: Cần thực hiện nghiêm túc, hiệu quả quy định về phòng chống dịch, đồng thời đảm bảo sức khỏe cho học viên, giảng viên trong quá trình tham gia giảng dạy học tập.

Việc duy trì học trực tiếp giúp hoạt động dạy và học được diễn ra thuận lợi hơn, đảm bảo yêu cầu học tập lý luận chính trị, để duy trì tốt hiệu quả giảng dạy trực tiếp giảng viên và giáo viên cần thực hiện tốt quy định phòng chống dịch, đảm bảo yêu cầu lớp học, duy trì sĩ số ổn định nâng cao chất lượng hoạt động dạy và học lý luận chính trị.

Hai là: Giảng viên cần linh hoạt, chủ động, sáng tạo trong hình thức giảng dạy vừa trực tiếp vừa trực tuyến đảm bảo hiệu quả chất lượng giờ giảng đồng thời đảm bảo hiệu quả bao quát, quản lý lớp học.

Việc đảm bảo duy trì hình thức học trực tiếp, trực tuyến giúp học viên theo dõi được tiến trình bài giảng, đảm bảo nội dung, yêu cầu lớp học. Để làm được điều đó, giảng viên cần chủ động, linh hoạt hơn trong hình thức giảng dạy, đảm bảo học viên theo dõi được ở cả hai hình thức, dễ hiểu, dễ tiếp thu, đa dạng hình thức phù hợp với đối tượng học viên, đảm bảo mục tiêu nội dung, chương trình.

Ba là: Học viên cần nghiêm túc trong quá trình học, đảm bảo đúng quy định lớp học, đặc biệt với các đồng chí Fo học hình thức trực tuyến. Có như vậy mới giúp lớp học duy trì hiệu quả, đạt được kết quả tốt sau mỗi buổi học.

Bốn là: Nhà trường cần trang bị máy móc, kỹ thuật đảm bảo yêu cầu lớp học vừa trực tiếp vừa trực tuyến giúp đảm bảo tiến độ lớp học, tránh việc gián đoạn do không đảm bảo kỹ thuật.

Giảng viên Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ luôn chủ động trong các hình thức giảng dạy, đảm bảo mục tiêu, yêu cầu của nhà trường, hiệu quả quá trình giảng dạy thích ứng an toàn trong tình hình mới. với việc linh hoạt hình thức giảng dạy 2 trong 1 giúp học viên đảm bảo được thời lượng môn học, không bị gián đoạn trong quá trình học tập, giảng viên nâng cao kỹ năng trong quá trình giảng dạy, đáp ứng yêu cầu giảng viên trường chính trị trong quá trình hội nhập, đảm bảo tiêu chí trường chính trị chuẩn hiện nay.

Tài liệu tham khảo:

- (1) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr.289.
- (2) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 5, tr. 233-234
- (3) Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 6, tr. 208.
- (4) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 11, tr. 94.
- (5) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr. 284.
- (6) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 6, tr. 52.

TRƯỜNG ĐÀO TẠO CÁN BỘ NGUYỄN VĂN CỪ TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THEO QUAN ĐIỂM ĐẠI HỘI XIII

ThS. Phan Thị Hải Yến
Trưởng khoa Nhà nước và pháp luật

Thực hiện Nghị quyết XIII của Đảng và Nghị quyết XV của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh. Đảng bộ trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ hiện nay có tổng số 71 đảng viên, 7 chi bộ trực thuộc, tổng số công chức, viên chức và người lao động 83. Trong những năm qua Đảng bộ nhà trường đã có nhiều chủ trương, biện pháp quyết liệt, tăng cường công tác giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ đảng viên trong toàn tỉnh, đặc biệt đẩy mạnh công tác tuyên truyền trong giảng dạy lý luận chính trị, góp phần tích cực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Giáo dục, bồi dưỡng LLCT không chỉ trang bị kiến thức, kỹ năng mà còn giúp cán bộ, đảng viên nâng cao bản lĩnh chính trị, lập trường tư tưởng và trách nhiệm xã hội. Công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT cho cán bộ, đảng viên được Đảng ta xác định là một trong những nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng.

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng công tác xây dựng Đảng về tư tưởng nói chung và giáo dục, bồi dưỡng lý luận chính trị nói riêng, Đại hội XIII của Đảng cũng đã đưa ra những nhiệm vụ, giải pháp tăng cường hiệu quả của công tác này trong thời gian tới.

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn xác định công tác giáo dục, bồi dưỡng lý luận chính trị (LLCT) có vai trò quan trọng đối với việc xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên. Thể hiện trên những khía cạnh cơ bản sau:

Thứ nhất, không ngừng trang bị, củng cố, nâng cao trình độ LLCT cho cán bộ, đảng viên. Với hạt nhân là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước... nên công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT không chỉ trang bị thế giới quan khoa học, phương pháp luận biện chứng mà còn giúp cán bộ, đảng viên nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng trong mỗi giai đoạn cách mạng. Thông qua giáo dục, bồi dưỡng LLCT để cán bộ, đảng viên có được nhận thức đúng đắn thế giới khách quan và có phương pháp phù hợp trong cải tạo thực tiễn, tránh sai lầm, mất phương hướng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dẫn: “Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho

chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”⁴³.

Thứ hai, giúp cho cán bộ, đảng viên có nền tảng lý luận vững chắc, có ý thức bảo vệ, lan tỏa, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng. Thông qua quá trình được đào tạo, bồi dưỡng LLCT, mỗi cán bộ, đảng viên có thể hiểu được những giá trị bền vững của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; hiểu được sự vận dụng sáng tạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với chủ nghĩa Mác - Lênin trong quá trình đổi mới đất nước. Qua đó giúp cán bộ, đảng viên nâng cao bản lĩnh cách mạng, củng cố niềm tin; nỗ lực phát triển bản thân, sẵn sàng cống hiến vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Thứ ba, nâng cao tinh thần cảnh giác và khả năng “miễn dịch” của cán bộ, đảng viên trước những luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch. Hiện nay, các thế lực thù địch đang ra sức lợi dụng Internet và mạng xã hội để tung ra những luận điệu sai trái, xuyên tạc về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước cũng như những thành quả của cách mạng Việt Nam... Đã có không ít cán bộ, đảng viên do hạn chế về trình độ LLCT nên mất niềm tin, phai nhạt lý tưởng cách mạng, bị lôi kéo, mua chuộc. Do đó, giáo dục, bồi dưỡng LLCT giúp cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức, củng cố thế giới quan và phương pháp luận khoa học; nhận diện rõ, sàng lọc chuẩn xác thông tin; tích cực đấu tranh bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhà nước và chế độ.

Tại Đại hội XIII, cùng với đánh giá công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng nói chung, Đảng ta đã chỉ rõ những kết quả đã đạt được trong công tác xây dựng Đảng về tư tưởng, trong đó có công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT: “Công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị được đổi mới cả về nội dung và phương pháp; tăng cường quản lý, kỷ luật trong giảng dạy, học tập; chất lượng đào tạo, bồi dưỡng được nâng lên”(2).

Thực hiện Nghị quyết số 32-NQ/TW ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị về *Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý*, trong những qua, nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng LLCT liên tục được đổi mới, cập nhật, có sự thống nhất hài hòa giữa lý luận và thực tiễn. Phương pháp giáo dục, bồi dưỡng cũng được thay đổi theo hướng tích cực, hiện đại, ứng dụng những thành tựu của khoa học - công nghệ hiện đại vào hoạt động đào tạo, bồi dưỡng, quản lý, đánh giá thái độ, kết quả học tập, rèn luyện. Nhờ đó, chất lượng, hiệu quả của

⁴³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H, 2011, t.5 tr.273-274.

công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT từng bước được cải thiện, góp phần đáng kể khắc phục “tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị, dạy và học hình thức”(3).

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Đại hội XIII cũng chỉ ra một số hạn chế trong công tác giáo dục, bồi dưỡng tư tưởng, chính trị nói chung và giáo dục LLCT nói riêng. Đó là “việc giáo dục tư tưởng, chính trị cho cán bộ, đảng viên chưa thường xuyên, một bộ phận đảng viên chưa nắm được chủ trương, đường lối của Đảng. Việc học tập lý luận chính trị tuy có nhiều cố gắng nhưng vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu”(4). Những hạn chế trong công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT là một trong những nguyên nhân khiến cho: “Một bộ phận cán bộ, đảng viên bản lĩnh chính trị không vững vàng, suy thoái về tư tưởng chính trị, còn hoài nghi, mơ hồ về mục tiêu, lý tưởng của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; một số ít hoang mang, dao động, mất lòng tin; cá biệt còn phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối đổi mới của Đảng”(5).

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng công tác xây dựng Đảng về tư tưởng nói chung và giáo dục, bồi dưỡng LLCT nói riêng, Đại hội XIII của Đảng cũng đã đưa ra những nhiệm vụ, giải pháp tăng cường hiệu quả của công tác này trong thời gian tới. Theo đó, với phương châm: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức công tác tư tưởng, bảo đảm tính đảng, tính khoa học, tính chiến đấu, tính thực tiễn, kịp thời và hiệu quả; nâng cao chất lượng tuyên truyền, giáo dục, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh”(6), 3 giải pháp nhằm tăng cường giáo dục, bồi dưỡng LLCT được xác định là:

Một là, đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục LLCT.

Đây là giải pháp đầu tiên đóng vai trò quyết định chất lượng và hiệu quả của công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT. Theo quan điểm của Đại hội XIII: “Đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn”(7). Như vậy, với 4 phương châm: *khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn*, có thể hiểu, nếu tính *khoa học* nhằm đảm bảo sự đúng đắn thì tính *sáng tạo* chính là hướng đến sự đột phá; tính *hiện đại* nhằm đảm bảo sự mới mẻ, cập nhật thì *gắn lý luận với thực tiễn* là để những vấn đề lý luận luôn hài hòa với thực tiễn cuộc sống, tránh lối lý luận suông, xa rời thực tiễn cũng như tránh thực tiễn thuần túy, khô khan, không có có lý luận.

Những định hướng nêu trên vừa nhằm khắc phục những hạn chế cả về mặt nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục, bồi dưỡng lý luận chính

trị hiện nay, đồng thời đáp ứng yêu cầu, đòi hỏi của thực tiễn đất nước qua 35 đổi mới với nhiều thay đổi mang tính đột phá so với trước kia. Đòi hỏi nội dung, chương trình giáo dục, bồi dưỡng LLCT phải có những điều chỉnh, bổ sung, cập nhật cho phù hợp với tình hình mới. Cùng với đó, trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, phương pháp giáo dục, bồi dưỡng LLCT cũng cần được đổi mới theo hướng hiện đại, sáng tạo, phát huy tối đa vai trò của người học. Như vậy, công tác giáo dục LLCT mới ngày càng đi vào thực chất và hiệu quả hơn.

Ngoài việc đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp nói chung, Đại hội XIII cũng nhấn mạnh đến việc không ngừng bồi dưỡng LLCT, cập nhật kiến thức mới cho cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt; khắc phục lối suy nghĩ và làm việc xáo mòn, lạc hậu; khắc phục tình trạng chỉ coi trọng công tác đào tạo mà xem nhẹ công tác bồi dưỡng: “đưa việc bồi dưỡng lý luận chính trị, cập nhật kiến thức mới cho cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt các cấp đi vào nề nếp, nâng cao chất lượng, hiệu quả và phù hợp với từng đối tượng”(8).

Hai là, tăng cường quản lý việc học tập gắn với rèn luyện, tu dưỡng; khắc phục tình trạng lười học, ngại học LLCT.

Một trong những điểm mới của Đại hội XIII khi đưa ra những phương hướng, giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục LLCT là tăng cường quản lý quá trình học tập với quá trình rèn luyện, tu dưỡng của học viên. Điều đó nhằm khắc phục tính một chiều của quá trình giáo dục LLCT - chủ yếu chú trọng tới truyền thụ kiến thức, ít quan tâm đến kỹ năng, thái độ của người học. Đồng thời khắc phục tình trạng buông lỏng quản lý, chưa thường xuyên quan tâm đến việc rèn luyện phẩm chất chính trị, tu dưỡng đạo đức, lối sống; học hình thức, đối phó, chạy theo bằng cấp, không thực sự hiệu quả. Đại hội XIII nhấn mạnh: “Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa học tập lý luận với rèn luyện, thử thách cán bộ trong thực tiễn để nâng cao bản lĩnh chính trị”(9).

Đại hội XIII cũng đề ra việc gắn trách nhiệm của công tác giáo dục LLCT với khắc phục triệt để bệnh lười học, ngại học lý luận chính trị của cán bộ, đảng viên - một trong những biểu hiện của tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ theo tinh thần của Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII (năm 2016). Thực tiễn cho thấy, khi công tác quản lý quá trình học tập, rèn luyện, tu dưỡng bị buông lỏng tất yếu dẫn đến không ít cán bộ, đảng viên nảy sinh tâm lý lười học, học hình thức, đối phó, qua loa, “học cho có” vì bằng cấp, chứng chỉ để bổ nhiệm, luân chuyển, nâng ngạch...

Việc gắn trách nhiệm của công tác giáo dục LLCT với việc khắc phục triệt để bệnh lười học, ngại học LLCT của cán bộ, đảng viên là đòi hỏi cấp bách của thực tiễn: xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên “vừa hồng vừa chuyên” trong tình hình mới.

Ba là, củng cố, nâng cao phẩm chất, năng lực của đội ngũ giảng viên, báo cáo viên LLCT và hiệu quả hoạt động của các trường chính trị.

Tại Đại hội XIII, Đảng ta cũng nhấn mạnh đến việc phải: “tập trung xây dựng, củng cố, thường xuyên bồi dưỡng, nâng cao phẩm chất, năng lực của đội ngũ giảng viên chính trị, báo cáo viên”(10), đồng thời “kiện toàn, nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống các trường chính trị”(11).

Có thể nói, nếu nội dung, chương trình, phương pháp được đổi mới mà bản thân mỗi giảng viên, báo cáo viên không được và không tự đổi mới, nâng cao trình độ chuyên môn, phẩm chất đạo đức, năng lực nghề nghiệp thì quá trình đổi mới cũng chỉ mang tính “nửa vời”. Giảng viên, báo cáo viên chính là “nhạc trưởng” trong thực hiện nội dung, chương trình, phương pháp, vì thế, nếu “người chỉ huy dàn nhạc” không “làm mới” được chính mình thông qua không ngừng học tập, rèn luyện nâng cao trình độ chuyên môn, trình độ LLCT, phẩm chất đạo đức, tác phong nghề nghiệp... thì rất khó đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của công tác giáo dục LLCT.

Hệ thống các cơ sở đào tạo LLCT ở nước ta có thể nói là khá phong phú. Ngoài các học viện, nhà trường có cơ sở đào tạo LLCT, thì các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đều có trường chính trị; một số bộ, ban ngành cũng có các trung tâm đào tạo LLCT. Tuy nhiên, hiệu quả hoạt động của các trường chính trị nhìn chung còn chưa đồng đều. Do đó, để tăng cường công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT không thể không quan tâm đến kiện toàn, nâng cao hiệu quả hoạt động của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng - điều kiện đảm bảo, cần thiết cho chất lượng của công tác giáo dục LLCT. Nhằm thực hiện có hiệu quả tinh thần của Đại hội XIII, trước mắt, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng nói chung, trường chính trị nói riêng cần tiến hành đổi mới đồng bộ từ mô hình, cơ chế hoạt động đến đầu tư cơ sở vật chất - kỹ thuật; chú trọng phát triển đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý...

Có thể nhận thấy, tiếp nối tinh thần từ các kỳ Đại hội Đảng trước đây, Đại hội XIII đã đề cập một cách toàn diện, sâu sắc, cụ thể đến vấn đề giáo dục, bồi dưỡng LLCT, từ đánh giá những kết quả đạt được cùng hạn chế, bất cập đến phương hướng, giải pháp nhằm đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới. Điều đó thể hiện bước phát triển của Đảng không chỉ trong nhận thức về tầm quan trọng của công tác giáo dục, bồi dưỡng LLCT đối với xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong tình hình mới, mà còn là những tư duy mới trong lãnh

đạo, chỉ đạo nâng cao hiệu quả công tác giáo dục LLCT trong thời gian tới. Đây chính là một trong những giải pháp cơ bản, quan trọng nhằm góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên “luôn vững vàng trước những khó khăn, thách thức và không bị cám dỗ bởi vật chất, tiền tài, danh vọng”, “có ý thức tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng suốt đời, thường xuyên “tự soi”, “tự sửa” và nêu cao danh dự, lòng tự trọng của người đảng viên”⁴⁴.

Trường Đào tạo cán bộ Nguyễn Văn Cừ có nhiệm vụ đào tạo cho học viên các lớp không tập trung tại các địa phương, sở, ngành. Do vậy sự phối hợp giữa nhà trường với cấp ủy, chính quyền các địa phương, sở, ngành, cơ quan, đơn vị là không thể thiếu. Để thực hiện tốt nội dung này, trong thời gian tới, Đảng bộ nhà trường, đẩy mạnh hơn nữa công tác lãnh đạo nhằm phát huy ưu điểm, ngăn ngừa và khắc phục các hạn chế, bất cập, bổ sung, điều chỉnh các nội dung công tác mới phù hợp hơn. Theo đó, Đảng bộ nhà trường cần tập trung triển khai quyết liệt các giải pháp, đó là:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức cho các cấp ủy đảng, đội ngũ cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của việc học tập, nghiên cứu lý luận chính trị, tiếp tục giáo dục, quán triệt và tổ chức thực hiện nghiêm túc các chỉ thị, nghị quyết của Đảng về đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên theo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và tinh thần của Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ*”. Theo đó, quy định việc học tập lý luận chính trị là nghĩa vụ và phải được quy định thành chế độ để mọi người tự giác thực hiện nghiêm túc; có kế hoạch học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận bắt buộc hằng năm đối với cán bộ, đảng viên gắn với chức danh, với nghề nghiệp, với nhiệm vụ cụ thể của cơ quan, đơn vị, yêu cầu của địa phương.

Thứ hai, chương trình giảng dạy lý luận chính trị của nhà trường cần tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng trên cơ sở nghiên cứu, vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kịp thời cập nhật những thông tin mới, những kiến thức mới nhất là những thành tựu lý luận và thực tiễn hơn 30 năm tiến trình đổi mới đất nước, gần 60 năm năm quá trình hình thành và phát triển của tỉnh Quảng Ninh; nghiên cứu làm sáng tỏ những thành tựu mới trên các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội, nghiên cứu

* (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H, 2021, t.II, tr.170, 170, 172, 168, 233, 235, 235-236, 236, 236, 236, 237.

những nhận thức, những vấn đề mới nảy sinh về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, phát huy quyền làm chủ của nhân dân... Thông qua đó, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức viên chức của tỉnh có bản lĩnh chính trị vững vàng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, nguy cơ “tự diễn biến” “tự chuyển hóa” trong nội bộ, củng cố niềm tin vào con đường cách mạng mà Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn.

Thứ ba, mỗi cán bộ, đảng viên của trường nói chung, đội ngũ giảng viên nói riêng thấm nhuần sâu sắc lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ quốc và nhân loại*”, để không ngừng học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm; rèn luyện bản lĩnh chính trị, trau dồi phẩm chất đạo đức cách mạng, thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; gắn việc học tập, giảng dạy lý luận chính trị với thực tiễn công tác hằng ngày. Trong mọi mặt công tác, gắn đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị 05- CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII với việc tự học, tự nghiên cứu; với tích cực, chủ động đấu tranh, phê phán với các quan điểm sai trái, thù địch để làm thất bại âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động, phản tử cơ hội và bất mãn chính trị.

Thứ tư, cùng với việc tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ giảng viên có chất lượng, có kiến thức và kinh nghiệm thực tiễn, có phương pháp giảng dạy phù hợp, tâm huyết với nghề là việc quan tâm xây dựng cơ chế, chính sách để thu hút đội ngũ giảng viên kiêm chức tham gia giảng dạy và truyền đạt tại các cơ sở bồi dưỡng lý luận chính trị; quan tâm tạo điều kiện cử giảng viên đi học nhằm nâng cao hơn nữa trình độ chuyên môn, trang bị kiến thức chuyên sâu về kinh điển Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Đồng thời, xây dựng kế hoạch đưa giảng viên đi nghiên cứu ở cơ sở, ký kết chương trình phối hợp công tác với các địa phương, thông qua đó giúp giảng viên nắm bắt thực tiễn công tác xây dựng Đảng, chính quyền và các đoàn thể ở cơ sở; tổng kết một số phong trào, mô hình điển hình tiên tiến trong các hoạt động của địa phương phục vụ cho công tác giảng dạy lý luận chính trị, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị của nhà trường trong tình hình mới.

Thứ năm, tiếp tục đổi mới hơn nữa phương thức tổ chức và phương pháp giảng dạy lý luận chính trị, thực hiện quá trình tương tác giữa thầy - trò để cho người học được quyền thảo luận, tranh luận, vận dụng lý luận giải

quyết những vấn đề thực tiễn đặt ra...để mỗi giờ học lý luận chính trị đều trở nên sinh động, hấp dẫn lôi cuốn người học... Kiên quyết khắc phục lối dạy “*độc thoại*”, thông báo thông tin một chiều, nặng về lý thuyết, áp đặt thụ động, máy móc lý luận xa rời thực tiễn, không phát huy được tính tích cực sáng tạo của người học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của đất nước.

Thứ sáu, tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng giáo dục lý luận chính trị, lấy kết quả học tập lý luận chính trị làm thước đo phẩm chất, năng lực, phân loại của cán bộ, đảng viên nói chung, đội ngũ giảng viên nói riêng. Cần tăng cường kiểm tra và quản lý chặt chẽ chất lượng dạy và học lý luận chính trị bảo đảm thực chất, khách quan, hiệu quả thiết thực trong học tập lý luận chính trị. Thường xuyên biểu dương những tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên gương mẫu thực hiện nghiêm, chấp hành tốt việc học tập, nghiên cứu; mặt khác góp ý, phê bình nghiêm khắc đối với những cán bộ, đảng viên có biểu hiện lơ là, chưa nghiêm túc trong học tập lý luận chính trị, chỉ thị, nghị quyết của Đảng. Căn cứ vào ý thức, thái độ, trách nhiệm và kết quả học tập lý luận chính trị để đánh giá, nhận xét, xếp loại, phân loại cán bộ, đảng viên và bình xét thi đua khen thưởng hằng năm theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng và chỉnh đốn Đảng.

Với kết quả bước đầu đã đạt được, tin tưởng rằng trong những năm tiếp theo, có sự chỉ đạo của Đảng ủy Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ tỉnh ủy, Đảng ủy khối các cơ quan tỉnh, sự phối hợp có hiệu quả của các địa phương, đơn vị, sở ban ngành. Sự chủ động, quyết liệt trong triển khai nhiều giải pháp đồng bộ, đổi mới nâng cao chất lượng giảng dạy và giáo dục LLCT cho cán bộ đảng viên, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng Trường Chính trị chuẩn trong thời gian tới./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO THẾ HỆ TRẺ TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Ths. Nguyễn Thị Thanh Thùy
Phó trưởng khoa Lý luận cơ sở

Theo V.I.Lênin lý luận luôn có vai trò quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng, Người khẳng định: “Không có lý luận cách mạng thì không có phong trào cách mạng”. “Chỉ đảng nào được một lý luận tiên phong hướng dẫn thì mới có khả năng làm tròn vai trò chiến sĩ tiên phong”. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đã từng chỉ ra: “Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi”. Do đó, Bác luôn kêu gọi mọi người, nhất là cán bộ, đảng viên phải thường xuyên trang bị cho mình những kiến thức lý luận.

Kế thừa quan điểm của các nhà kinh điển và Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta xác định việc giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên trong đó có thế hệ trẻ là nhiệm vụ quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng nhằm truyền thụ những tri thức lý luận chính trị, trang bị cho mỗi cán bộ, đảng viên thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng, lập trường tư tưởng và bản lĩnh chính trị vững vàng. Với việc xác định nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; việc học tập lý luận chính trị có vai trò rất quan trọng đối với thanh niên trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Hiện nay, thế hệ trẻ Việt Nam được giáo dục, chăm sóc, nuôi dưỡng ngày một tốt hơn; phần lớn thanh thiếu nhi tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, sống có trách nhiệm với Tổ quốc, gia đình và bản thân, có ước mơ, hoài bão, kiến thức, kỹ năng, sức khỏe tốt, tư duy năng động, sáng tạo, lạc quan, tự tin, dám nghĩ, dám làm; có nhiều đóng góp quan trọng trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Công tác giáo dục về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ được tăng cường và thường xuyên đổi mới cho phù hợp với thực tiễn của đất nước. Thực hiện các hoạt động giáo dục lý luận chính trị, triển khai các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước là môi trường thuận lợi giúp thế hệ trẻ rèn luyện, trưởng thành, góp phần hình thành lý tưởng cách mạng, đạo đức cao đẹp, lối sống nghĩa tình, tuân thủ pháp luật, từng bước hoàn thiện nhân cách. Hình thành lý tưởng sống sẽ giúp thế hệ trẻ xác định mục đích sống, hiện thực hóa các khát vọng thanh xuân của mình đóng góp vào sự nghiệp xây dựng đất nước.

Tuy nhiên, giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ vẫn còn có những hạn chế cần khắc phục trong thời gian tới như: Một số cấp uỷ cơ sở chưa thật sự coi trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, nhất là đối với thế hệ trẻ; chưa làm tốt việc học tập, quán triệt chủ trương, nghị quyết của Đảng; phương pháp học tập, quán triệt còn chậm đổi mới, có mặt hiệu quả chưa cao. Một số cán bộ, đảng viên chưa tích cực, chịu khó học tập rèn luyện, chấp hành không nghiêm việc học tập lý luận chính trị. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, rèn luyện đạo đức, lối sống cho cán bộ đảng viên có mặt chưa tích cực, tính chiến đấu chưa cao... một số cá nhân chưa nhận thức đúng và đầy đủ tầm quan trọng của nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ, nhất là trong bối cảnh đất nước có nhiều thay đổi. Việc cụ thể hoá các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục thế hệ trẻ chưa kịp thời và hiệu quả; nhiều mục tiêu, chỉ tiêu chưa đạt yêu cầu...

Đối với bản thân thế hệ trẻ hiện nay cũng có một bộ phận biểu hiện giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Có những biểu hiện “lười” học lý luận, “ngại” học lý luận thể hiện từ:

Mục đích, động cơ, thái độ trong học tập lý luận chính trị không trong sáng hoặc chưa nhận thức đầy đủ: Đó là quan điểm của một bộ phận thanh niên cho rằng chỉ cần giỏi chuyên môn mà coi nhẹ, ngại học tập, nghiên cứu lý luận chính trị. Từ đó dẫn đến vô cảm, thiếu trách nhiệm trước những khó khăn, bức xúc và đòi hỏi chính đáng của Nhân dân. Thái độ học tập và kỷ luật lớp học lý luận chính trị không được chấp hành tốt: có mặt điểm danh, trong giờ học lại giành thời gian giải quyết công việc cá nhân, sử dụng các thiết bị công nghệ mà không nghe giảng, báo cáo, thậm chí “bỏ quên” tài liệu, văn kiện tại giảng đường, dưới gầm bàn... sau mỗi đợt học tập chính trị tập trung; học tập lý luận chính trị chủ yếu để hoàn thiện bằng cấp, chứng chỉ đào tạo, bồi dưỡng chính trị để thi nâng ngạch lương, quy hoạch, bổ nhiệm chức vụ.... Động cơ học tập lý luận chính trị không trong sáng, vì tư lợi cá nhân nên việc học không thể có chất lượng, hiệu quả.

Chính từ “lười” học tập lý luận chính trị có cán bộ đảng viên nói chung và thế hệ trẻ nói riêng không có đủ nền tảng lý luận chính trị vững chắc, bản lĩnh chính trị vững vàng; khó thậm chí không nhận thức, lý giải được những vấn đề của thực tiễn, phản bác luận điệu xuyên tạc, nói xấu của các thế lực thù địch, cơ hội. Không đủ khả năng phân tích những diễn biến phức tạp của tình hình trong nước và quốc tế hiện nay dẫn đến hoài nghi về con đường phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam; về tính đúng đắn của

học thuyết Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; dễ bị lôi kéo theo những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, phai nhạt lý tưởng...

Trong những năm tới, tình hình thế giới sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường; Đất nước ta sẽ có những thời cơ, thuận lợi để phát triển nhưng cũng vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thế hệ trẻ vẫn là đối tượng, mục tiêu mà các thế lực thù địch tập trung lôi kéo, kích động, chia rẽ. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong giới trẻ diễn biến phức tạp.

Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong Đảng và trong xã hội chưa được ngăn chặn, đẩy lùi; những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong một bộ phận cán bộ, đảng viên và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí diễn biến phức tạp. Nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền Tổ quốc đứng trước nhiều khó khăn, thách thức lớn. Mặt trái của các phương tiện truyền thông hiện đại, nhất là thông tin trên Internet, cùng quá trình hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng sẽ tác động lớn đến tư tưởng, tình cảm lớp trẻ và công tác giáo dục thế hệ trẻ.

Từ những vấn đề thực tiễn được chỉ ra ở trên cũng như vai trò của thanh hệ trẻ đặc biệt là thanh niên trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của đảng cần thực hiện một số giải pháp sau để nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay:

Đối với bản thân thanh niên cần xác định:

- Học tập lý luận chính trị góp phần trang bị cho mỗi cán bộ, đảng viên trong đó có thế hệ trẻ hệ thống các quan điểm lý luận có tính cách mạng, khoa học, giúp họ hiểu đúng bản chất, vai trò của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ở Việt Nam cũng như tầm quan trọng của việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay; Hình thành thế giới quan, nhân sinh quan khoa học và cách mạng từ đó vận dụng những tri thức đã biết, đã hiểu vào công việc, nhiệm vụ của mình. Hình thành lý tưởng, mục tiêu sống là thực hiện cho được: Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; có ý thức trách nhiệm, tích cực cống hiến theo tinh thần “Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”. Học tập chính trị góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị vững vàng cho thanh niên, có thể tăng cường “sức đề kháng” trước mọi âm mưu và luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch. Khắc phục tình trạng, “lười” học tập lý luận chính trị trong thanh niên.

- Xác định đúng đắn về mục đích của việc học: “Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ

quốc và nhân loại”⁴⁵. Từ đó, coi việc học tập lý luận chính trị, trau dồi phẩm chất chính trị, gắn việc học lý luận với thực tiễn công việc phải được tiến hành thường xuyên với đa dạng các hình thức, nêu cao tinh thần tự học, học ở mọi nơi, mọi lúc, học ở trường, ở sách vở, học lẫn nhau và học Nhân dân.

- Phát huy ý thức tự giác, tích cực, chủ động trong quá trình học tập, chủ động liên hệ lý luận được trang bị với thực tiễn công tác. Thực hiện vai trò xung kích đi đầu để tuyên truyền những điều đã được học cho những người xung quanh góp phần “Phải đưa chính trị vào giữa dân gian”⁴⁶ để tạo thành phong trào giúp nhau học tập lý luận chính trị. Phát huy tinh thần tiên phong, gương mẫu trong học tập lý luận chính trị; chủ động tổ chức các phong trào học tập, tìm hiểu lý luận cho đoàn viên thanh niên để lan tỏa những tri thức lý luận chính trị cho thanh niên.

Mỗi cán bộ trẻ phải xác định việc học tập lý luận chính trị là nhu cầu tự thân, là động lực quan trọng để thực hiện tốt trách nhiệm, nghĩa vụ của bản thân trước những yêu cầu, đòi hỏi của thực tiễn cuộc sống; đề tự đặt ra nhưng yêu cầu đòi hỏi cho chính mình, nâng cao năng lực lãnh đạo, điều hành, làm chủ hành động của cá nhân qua đó chúng ta có thể trở thành phiên bản ngày càng hoàn hảo hơn của chính mình có được sự tin yêu của đồng chí, đồng nghiệp và nhân dân.

Đối với các tổ chức, cá nhân thực hiện công tác giảng dạy, tuyên truyền lý luận chính trị

- Tiếp tục khẳng định vai trò hết sức quan trọng của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, rèn luyện đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên, xác định đây là trách nhiệm của toàn Đảng, là nhiệm vụ thường xuyên của cấp ủy và của toàn bộ hệ thống chính trị và của mỗi một cán bộ, đảng viên.

- Đẩy mạnh hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục cho cán bộ, đảng viên nhằm nâng cao nhận thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đồng thời làm cho chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là hệ tư tưởng bao trùm toàn xã hội. Trên cơ sở nắm vững, hiểu rõ về quan điểm, đường lối của Đảng tạo ra sự chuyển biến nhận thức và tạo sự thống nhất cao trong tư tưởng và hành động của cán bộ, đảng viên. Đa dạng các hình thức, phương pháp tuyên truyền như sân khấu hóa, hội thi tìm hiểu về chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tuyên dương điển hình tiên tiến trong Học tập làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh, phê phán những sai phạm, những biểu hiện suy thoái, tiêu cực, gây phiền hà, nhũng nhiễu nhân

⁴⁵ Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 6, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 208.

⁴⁶ Hồ Chí Minh *toàn tập*. Tập 5. NXBCTQG Hà Nội 1995, tr. 698

dân và doanh nghiệp của cán bộ, đảng viên; phê phán những tư tưởng lệch lạc, những thông tin sai sự thật làm tốt công tác định hướng tư tưởng, nhận thức cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân.

Quan tâm hơn nữa công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên, nhất là thế hệ trẻ; rèn luyện và thực hành tốt tính tiên phong, gương mẫu của tổ chức đảng và đảng viên trong việc chấp hành Điều lệ Đảng, pháp luật của Nhà nước... Chú trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trong hệ thống chính trị, trong trường học và trong nhân dân. Thực hiện nghiêm túc các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng...

- Thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đưa nội dung học tập vào sinh hoạt đảng bộ, chi bộ một cách thường xuyên.

- Chú trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị ở Trường Chính trị tỉnh, Trung tâm chính trị các huyện, thành phố. Đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị. Coi trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn cho đội ngũ cán bộ, giảng viên, giảng viên kiêm chức; xây dựng đội ngũ giáo viên có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức và trí tuệ ngang tầm nhiệm vụ nhằm đáp ứng yêu cầu của thời kỳ mới. Xây dựng các cơ chế tạo động lực làm việc, phấn đấu nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ làm công tác giảng dạy và cho học viên tham gia các lớp học.

Trong sự phát triển của mỗi quốc gia, thế hệ trẻ luôn là một lực lượng có vai trò rất quan trọng để hiện thực hóa các mục tiêu của xã hội không chỉ ở thời điểm hiện tại mà còn quyết định tương lai của dân tộc, của đất nước. Chủ tịch Hồ Chí đã khẳng định tương lai dân tộc, tiền đồ của Tổ quốc và sự thành công của cách mạng phần lớn phụ thuộc vào việc giáo dục đào tạo thanh niên. Người viết “Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người kế thừa xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên””⁴⁷. Người luôn đặc biệt kỳ vọng vào thế hệ trẻ trong bất kỳ tình huống và hoàn cảnh nào, Người khẳng định: “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các

⁴⁷ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 12, tr. 498

em”⁴⁸. Tháng 1-1946, trong thư gửi thanh niên và nhi đồng toàn quốc, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết: “Một năm khởi đầu từ mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội”⁴⁹.

Như vậy, học tập lý luận chính trị là một nhiệm vụ không thể thiếu của mỗi cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thanh niên - chủ nhân tương lai của đất nước bởi lẽ nó giúp cho mỗi thanh niên không chỉ có tri thức lý luận vững chắc mà còn có lập trường tư tưởng và bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng “tự miễn dịch” trước những luận điệu xuyên tạc, phản động của các thế lực thù địch. Do đó, nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính cho thế hệ trẻ có vai trò quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, thực hiện thành công mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội trong giai đoạn hiện nay.

⁴⁸ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđd, t. 4, tr. 35

⁴⁹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđd, t. 4, tr. 194